

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA FILOZOFICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Šárka ŠEBKOVÁ

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

**Vyhlášené výletní místo: Jureček a jeho kouzlo se zaměřením na
stejnojmenný hostinec od počátku do roku 1958**

Šebková Šárka

Bakalářská práce

2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Šárka ŠEBKOVÁ**
Osobní číslo: **H07465**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obor: **Kulturní dějiny**
Název tématu: **Vyhlášené výletní místo: Jureček a jeho kouzlo se
zaměřením na stejnojmenný hostinec od počátku do roku
1958**
Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Šárka Šebková prostuduje příslušnou regionální literaturu a archivní fondy SOkA Praha-východ, a na tomto základě zpracuje historii výletního místa Jureček v Říčanech. Zaměří se na otázku turistického využití, budování infrastruktury a osobnosti s místem spjaté, pozornost bude věnována také historickým souvislostem.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

TRNKA, G. Říčany v minulosti i v přítomnosti. Říčany, 1913 bez ISBN
HONCOVÁ, J. a kolektiv. Kapitoly z dějin Říčan. Vydala Městská rada
Říčany, Říčany, 1997, bez ISBN **LENDEROVA, M. Z dějin české každodennosti. Život v 19. století. Karolinum, Praha, 2009 ISBN 978-80-246-1683-4**
SOkA Praha-východ fondy: Obecní úřad Radošovice, Berní správa Říčany Kronika Říčan 1931-1950 a 1951-1986 Místní tisk (Říčanský směr)

Vedoucí bakalářské práce:

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
Ústav historických věd

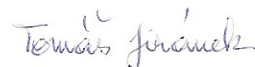
Datum zadání bakalářské práce: **30. dubna 2010**

Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2011**

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.
děkan

L.S.

doc. PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovávala samostatně. Veškeré prameny a literaturu, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použitých pramenů a literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 1. března 2011

Šebková Šárka

SHRNUTÍ

Tato práce se věnuje známému výletnímu místu nedaleko Prahy. Jedná se o tzv. Jureček, dříve také Koupaliště na Rokytce, komplex koupaliště a restaurace nacházející se v samostatné obci Radošovice, dnes součásti Říčan. Své jméno získalo po svém nejvýznamnějším pronajímateli, Antonínu Jurečkovi, který se se svou rodinou o daný komplex staral od roku 1936 do roku 1958. Proto je důraz kladen především na poznání tohoto časového úseku a současně atmosféry a kouzla „Jurečku,“ jako cíle mnoha známých i neznámých výletníků. Nezapomíná se zde ani na dějiny města, události roku 1918, 1939-1945, 1948 a jeho následků, které ovlivnily i samotné výletní letovisko. Pozornost je samozřejmě také zaměřena konkrétně na problémy se samotnou realizací projektu, a to jak vodní nádrže, tak restaurace. Ve snaze ucelit poznatky o tomto místě se dozvíme i o předchůdcích pana Jurečka, mezi kterými byl i bývalý starosta Radošovic Karel Rybka.

KLÍČOVÁ SLOVA

Říčany, Radošovice, restaurace, koupaliště, 20. století, Jureček

TITLE

Renowned junt lokality: Jureček and its magic aimed on the restaurant of the same name from the biginng until 1958

SUMMARY

This thesis is aimed on a well known holiday resort not far away from Prague, so called Jureček, former Swimming pool on Rokytka, a complex of a swimming pool and a restaurant in a village Radošovice, which is today a part of Říčany. It got its name from its most famous lessor Antonín Jureček, who took care of the complex together with his family from 1936 till 1958. That is why this period is emphasised in the thesis together with an attempt to get to know the atmosphere and the magic of Jureček, a destination of many known and unknown holiday-makers. The thesis does not omit the history of the town, the events of the years 1918, 1939-1945, 1948 and their consequences, which influenced the holiday resort itself, too. Our attention is also focused on the problems of the project implementation. In an attempt to summarize findings about this place we learn about the forerunners of Mr. Jureček, one of whom was also a former Radošovice mayor Karel Rybka.

KEYWORDS

Říčany, Radošovice, restaurant, swimming pool, 20th century, Jureček.

SEZNAM ZKRATEK

SOkA – Státní okresní archiv

MNV – Místní národní výbor

ONV – Okresní národní výbor

SKP – Sdružený komunální podnik

RaJ – Restaurace a Jidelny

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce doc. PhDr. Tomášovi Jiránkovi, Ph.D. za odborné konzultace a příjemnou spolupráci.

Dále děkuji Drahušce Široké, Jaroslavu Kabelákovi, manželům Evě a Rudolfovi Gňátovým, Jarmile Roškotové, Andree Klapákové, Evě Malířové, Petru Kubešovi, Marii Pillveinové a Věře Mátlové, kteří se se mnou podělili o své vzpomínky nebo pomohli k jejich získání.

Dalšími vstřícnými spolupracovníky mi byli zaměstnanci Státního okresního archivu Praha-východ ve Zdibech-Přemyšlení, Archivu Stavebního odboru Říčany, Muzea Říčany, Oddělení novin a periodik Knihovny Národního muzea v Praze, a pak také Oblastního archivu Praha-východ v Brandýse nad Labem. Mnohokrát jim děkuji za jejich čas a ochotné jednání.

V neposlední řadě děkuji své rodině za psychickou i finanční pomoc ve studiu, bez které by ani tato práce nemohla vzniknout.

OBSAH

ÚVOD.....	1
1 Historie místa	4
1.1 Období až do konce Habsburské monarchie	4
1.2 Události před první republikou	9
1.3 Důsledky války a období první republiky	12
1.4 Druhý světový válečný konflikt.....	16
1.5 Počátky komunistické éry v samostatných Radošovicích	19
1.6 Rok 1948	20
1.7 Následující události a změny	21
1.8 Splynutí Radošovic a Říčan v jednu obec	21
2 Počátky rybníku a restaurace.....	23
2.1 Realizace rybníku.....	23
2.1.1 Důvody a předpoklady	23
2.1.2 Rozhodování o stavbě	25
2.1.3 Stavba a souvislosti	27
2.1.4 Nájemci.....	30
2.1.5 Úpravy	31
2.2 Realizace restaurace	32
2.2.1 Důvody a předpoklady	32
2.2.2 Spor o stavbu restaurace	33
2.2.3 Spor o restauraci podruhé	34
2.2.4 Stavba a souvislosti	36
3 Nájemci	38
3.1 Mořic Jaroš	38
3.2 Karel Rybka	40
3.3 Antonín Jureček	45
4 Jurečkova éra – proměny a atmosféra doby	49
4.1 Doba meziválečná až do roku 1945	49
4.2 Poválečné období	54
4.3 Dopad února 1948 a následný vývoj.....	55
5 Letní a zimní sezona	59
5.1 Letní sezona	59
5.1.1 Restaurace.....	59
5.1.2 Koupaliště	61
5.1.3 Hosté a zážitky	62
5.2 Zimní sezona.....	63
ZÁVĚR.....	64
POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA	66
PŘÍLOHA	72
RESUMÉ	95

ÚVOD

Důvody, proč jsem si vybrala toto téma, jsou různorodé. Zaprvé vycházím z ryze osobních příčin – Říčany jsou totiž město, ve kterém bydlím celý svůj život, a právě zde jsem prožívala klidné a veselé dětství (ve zdejším rybníku jsem se učila plavat a hrála si). Druhým důvodem je touha dozvědět se a následně zprostředkovat více informací o tomto výletním místě, jež pro zdejší obec tolik znamenalo.

Dosud napsané studie, články a odborné práce mi pomohou spolu s dalšími materiály a podklady hlouběji proniknout do minulosti, ve které prožil právě „Jureček“ svou slávu.

Proč jsem téma už ve svém názvu vymezila právě rokem 1958? V této době došlo k odchodu člověka, podle kterého dostalo toto rekreační a odpočinkové místo své jméno. Jednalo se o Antonína Jurečka, jehož život a zároveň práci představím v jedné z kapitol.

Už ale nyní mohu prozradit, že nebyl prvním, který se o přicházející a přijíždějící hosty z Prahy i okolí staral. Nicméně se, jak lze z výše uvedených důvodů usoudit, nesmazatelně zapsal do „říčansko-radošovické“ historie. Bylo by lépe předchozí označení raději otočit, protože většinu času, jež strávil Antonín Jureček v pronajaté restauraci a vlastně celém komplexu, náležel pod samostatnou obec Radošovice, která se stala pouhou čtvrtí Říčan až 1. ledna 1953. O vzájemných vztazích Říčan a Radošovic a příčinách splnutí se na příslušných místech ještě zmíním.

Říčany, Radošovice a do třetice Přestavky jsou celky, jež nejen že spolu sousedí, ale stanou se předmětem zkoumání v první kapitole. Proč? Než přejdu k samotné realizaci rybníka a následně restaurace, která zpříjemňovala volný čas strávený u vody, je nutné osvětlit, co mají tyto obce ještě společného. Vrátím se proto do minulosti, která prozradí vzájemné vazby.

Dalším blokem otázek a odpovědí se pokusím přestavit, jak vypadal zdejší život a to jak v obci (Radošovice) tak především v restauraci a na koupališti, čím se návštěvníci bavili v létě a v zimě, co jim bylo nabízeno k osvěžení, jak trávili večery s hudbou, s jakou společností.

Mým úmyslem je také objasnit, jak vypadalo zdejší zázemí, které se zalíbilo i takovým osobnostem jako byl Oldřich Nový, Ljuba Hermanová a mnoho dalších.

Prosperita ve třicátých letech byla násilně zakončena druhou světovou válkou – tragédií, která se nesmazatelně zapsala i do zdejších poměrů a výrazně poznamenala provoz vyhlášeného letoviska. Tím se budu podrobněji zabírat, stejně jako působením Antonína Jurečka, který svým přístupem k ostatním, svou pracovitostí a dalšími kladnými vlastnostmi se zapsal do paměti těch, kteří ho měli možnost poznat.

Základem pro zpracování tématu mi byly fondy uložené ve Státním okresním archivu ve Zdíbech-Přemyšlení, konkrétně Obecní úřad Radošovice 1862-1945 (1952), Obecná škola Radošovice 1906-1953, Archiv Města Říčany 1575-1945, Okresní úřad Říčany 1855-1942, Farní úřad Říčany 1707-1956 a Městský národní výbor Říčany (1931) 1945-1990 (1992). Ve zmíněných fondech se nacházela i neinventarizované kroniky města Říčany z let 1931-1950 a 1951-1986 nebo Kronika Obecné školy z let 1906-1940 a zároveň z let 1945-1953.¹

Kroniku obce Radošovic, kterou sepisoval, stejně jako tu školní, Václav Budínský – správce, řídící učitel, ale také člen Obecního zastupitelstva, se mi bohužel nepodařilo dohledat. Velmi mi pomohla v práci citovaná Pamětní kniha 1836-1947, která má v rámci fondu Farního úřadu 1707-1956 i své inventární číslo 2. Pro přiblížení atmosféry první světové války jsem užila Pamětní knihu městského Jubilejního muzea v Říčanech z let 1914-1922, jež má své místo také v jednom z fondů SOKA Praha-východ.

Přínosným zdrojem informací byla i složka Obecní restaurace čp. 231 uložená v Archivu Stavebního odboru v Říčanech.

Ve spolupráci s Muzeem Říčany jsem měla možnost zpracovat chronologicky seřazené výstřižky novin (Říčanský směr) nalepené v sešitě s názvem Několik poznámek a vzpomínek na události v Říčanech 1924-1938 od Františka Lukeše, č. p. 378, dále složku s nedatovanými fotografiemi rybníka s restaurací v letní i zimní sezóně a následně velmi omezené množství místního periodika z let 1928, 1929, 1930: Říčanské listy a Říčanský kraj v kartonu s názvem Říčanské listy.

Nesmím také zapomenout na zde uložený strojopis od Stanislava Málka datovaný rokem 1957 pod názvem Říčany v minulosti a přítomnosti neb Město Říčany v kronice. Pro zachycení důležitých událostí Říčan učinil mnohé i Gustav Trnka prací Město Říčany: v minulosti i přítomnosti.²

---

¹ Zákaz způsobil, že zápisy ze zmíněného mezidobí chybí.

² TRNKA, Gustav. *Město Říčan: v minulosti i přítomnosti*. Říčany, 1913. bez ISBN.

Snaha dopátrat se většího množství místních novin mě dovedla do Oddělení časopisů a novin Knihovny Národního muzea v Praze, kde jsem úspěšně nahlédla pouze do Říčanského kraje z roku 1926.

V neposlední řadě jsem také spolupracovala s Oblastním archivem Praha-východ v Brandýse nad Labem, jež vydává sborník *Studie a zprávy*. Jeho obsah hlavně z 80. let prozrazuje, vedle bibliografie vydávaných tiskovin v okrese Prahy-východ, také studie od Jaroslavy Honcové, která se věnovala historii Řičan. Dokládá to i její spoluúčast na sepsání publikace s názvem *Kapitoly z dějin Řičan*³ a zároveň i dřívější příspěvky do Říčanského zpravodaje vydávaného v letech 1960-1990. Na jeho místo až do dnešní doby nastoupil věstník s názvem *Říčanský kurýr*. Mimo to jsou nebo byly pro Řičany a okolí v současnosti vydávány i další tiskoviny jako *Patriot* nebo *Zápraží*.

Následně jsem využila jako zdroj informací lidskou paměť. V současnosti se rozvíjející orální historie mi posloužila k získání poznatků, jež se jiným způsobem dovědět nelze. Tím mám na mysli atmosféru doby, místa a lidí, kteří se na tom podíleli. Abych dokázala z vedených rozhovorů získat co nejvíce informací, posloužil mi k tomu Miroslav Vaněk a jeho díla jako *Naslouchat hlasům paměti*⁴ nebo *Orální historie*⁵

Přínosem a zároveň cílem této práce by mělo být seznámení čtenáře s místem, jež nezapomenutelným způsobem ovlivnilo vývoj obce Radošovice v meziválečném období a ucelení (dosavadních) poznatků.

Je nutné zdůraznit, že připojením Radošovic k Řičanům toto místo nezaniklo, i když úroveň jeho poskytovaných služeb velice poklesla a zároveň se na něm podepsala také nedbalá péče. Z toho důvodu došlo dokonce k zřízení Občanského sdružení Jureček, které se zasadilo o změnu nájemce. Tím se stal Vladan Ježek, který chátrající komplex v podstatě od základu zrenovoval (znovu slavnostně otevřeno roku 2009) a přispěl a stále přispívá k oprášení minulé slávy tohoto místa, cíle mnohých výletníků.

---

³ HONCOVÁ, Jaroslava. *Kapitoly z dějin Řičan*. Řičany, 1997. bez ISBN.

⁴ VANĚK, Miroslav. *Naslouchat hlasům paměti: teoretické a praktické aspekty orální historie*. Praha, 2007. ISBN 978-80-7285-089-1.

⁵ VANĚK, Miroslav a kolektiv. *Orální historie: metodické a technické postupy*. Olomouc, 2003. ISBN 80-244-0718-3.

1 Historie místa

1.1 Období až do konce Habsburské monarchie

Kde se nachází vyhlášené výletní místo Jureček a stejnojmenná restaurace? Odpověď zní ve městě Říčany, v dnešní době spadající do Středočeského kraje. Bylo to tak ale vždy? Tato otázka nás vrací do poněkud vzdálené minulosti, která odhalí přinejmenším zajímavá fakta. S historií hojně navštěvovaného letoviska byla totiž spjata nejedna obec. Vedle Říčan se jednalo do roku 1953 o samostatné Radošovice a po třicetileté válce neobnovené Přestavlky. Právě seznámení se s těmito územními celky a jejich osudem bylo cílem této části práce.

Aby nedošlo k nějakému nedorozumění, musím podotknout, že i přes velké množství stejnojmenných obcí ⁶ jsem měla na mysli jedny konkrétní Říčany, Radošovice a Přestavlky. Pohled do mapy ⁷ objasnil, proč byla pro téma této bakalářské práce podstatná zrovna výše uvedená tři místa. Bylo to proto, že se postupem doby stávala jedním městem. K dovršení tohoto procesu došlo, jak už bylo výše uvedeno, roku 1953.

Ve všech třech případech byly jejich počátky spjaty s říčanským děkanátem a v následujících staletích s různými šlechtickými rody. Ve 13. století měli toto území v držení páni ze Všechrom, jejichž člen jménem Ondřej, nejvyšší komorník Českého království za Přemysla Otakara II., nechal vybudovat kostel sv. Petra a Pavla a hrad, od něhož následně užíval přídomek z Říčan. Dá se konstatovat, že tato doba byla pro tuto konkrétní oblast příznivá.

Přesto lukrativnost těchto míst s sebou přinášela pro zdejší obyvatele mnohá příkoří a těžké chvíle. Prvním příkladem byla výprava Jana Žižky z Trocnova a „jeho“ pražanů, která způsobila, že se z gotického hradu (1276) stalo jen torzo, jehož rozvaliny byly použity na stavbu přilehlých stavení. Dalším pak byla doba třicetileté války a zdecimování kraje Švédy ve třicátých a čtyřicátých letech 17. století.

Než konkrétněji objasním dopady švédského nepřátelského vykořisťování, je nutné dokončit výčet zdejších vlastníků, kterými byly rytířské rody Trčkové z Lípy a Vostrovci.

---

⁶ PALACKÝ, František. *Popis království českého čili podrobná poznamenání všech dosavadních krajův, panství, statkův, měst, městeček a vesnic, někdejších hradův a tvrzí, též samot a pustlých osad mnohých v zemi České, s udáním jejich obyvatelstva dle popisu r. MDCCCXLIII.* Praha, 1848. bez ISBN. uvádí: tři záznamy o Říčanech, 7 záznamů o Radošovicích a 9 záznamů o Přestavlkách.

⁷ Příloha č. 1

Od rodu Vostrovců koupil námi sledované území v druhé polovině 16. století za 9 500 kop míšeňských grošů Jaroslav Smiřický ze Smiřic.⁸ Roku 1572 se stala tato oblast součástí uhříněvského panství a setrvala tam až do převratného roku 1848.

Člen tohoto rodu Jindřich Jiří byl svěřencem Albrechta z Valdštejna, a proto měl tento generalisimus císařské armády možnost se po jeho smrti zmocnit správy zdejšího území. Šance se chopil a zhodnotil ji prodejem Karlu z Lichenštejna, jehož rod se stal posledním předrevolučním vlastníkem.

Změna dosud feudální společnosti ve společnost občanskou s sebou přinesla další nové prvky a územní úpravy. Obce, jejichž osud nás ještě bude zajímat, byly přesto stále nerozlučně spjaty.

V rámci celého Českého království došlo ke zřízení institucí, jak například v politické, tak i třeba v soudnické správě. Vznikly krajské úřady, místodržitelství, okresní hejtmánství, vrchní zemský soud, zemské soudy a další.

Výše jsem uvedla, že se budu zabývat dopady třicetileté války a švédského drancování v této oblasti. Příchod generála Banéra roku 1639 se nesmazatelně zaryl do dějin všech tří částí, které postupem doby, splynuly v jeden celek. Než se tak ale stalo, musím mluvit zvlášť o Říčanech, Radošovicích a Přestavlkách.

Až dochované písemnosti z 2. poloviny 17. století prozradily, že se k životu probudily v první řadě Říčany, pak Radošovice a po Přestavlkách zůstal pouze název. Před jejich zkázou se o posledně jmenovaných zmínil zápis v Deskách zemských poprvé roku 1550.

Říčanský historiograf Gustav Trnka ve svém díle *Město Říčany v minulosti i přítomnosti* uvedl: „...že mají jméno dle prastaré pověsti od toho, že se tam u lesa shromažďovalo velké množství vlků.“⁹ Až pohádková verze dokreslovala, řekněme poněkud neobvyklý název.

Podle záznamů z Berní ruly (1654) se zde nacházely po třicetileté válce pouze tři selské grunty, které se nedokázaly vzpamatovat, ale přesto se dostaly do středu dění. Důvodem byl spor odehrávající se roku 1672, tehdy si zdejší lůdka nárokovali na jedné straně uhříněvský farář a na druhé pak lichenštejnská vrchnost. Celou záležitost měl na starosti uhříněvský hejtmán Jakub Moravius Kolovratský. Ten vyhledal pamětníka, jenž se zde narodil a dokázal označit původní vlastníky zmíněných tří selských gruntů. Jednalo se o Honzovský, Pacovský a Viktoriánský statek. Následující průběh a výsledné řešení se nedá zrekonstruovat, protože se nedochovaly potřebné podklady.

---

⁸ TRNKA, Gustav. *Město Říčany: v minulosti i přítomnosti*. Říčany, 1913. s. 72. bez ISBN.

⁹ Tamtéž, s. 60.

Nakonec půda pusté vsi připadla vrchnostenským rozhodnutím z 9. července 1730 rolníkům ze sousedního Pacova.¹⁰ Tolik k vesničce, jejíž pozůstatky bylo možné objevit ještě roku 1836, jak tvrdil ve svém výše uvedeném díle Gustav Trnka.

Nyní přejděme k nejpodstatnější obci celé této kapitoly. Dnes si už málokdo vzpomněl na samostatné Radošovice nebo Radešovice. Způsobilo to splnutí s Říčany, ke kterému došlo více než před padesáti lety. Důvody a průběh by měly být součástí následného rozboru stejně jako seznámení se s původem názvu obce.

Jméno Radošovice vycházelo od osobních jmen, v tomto případě od Radoše. Z toho vyplývalo pak označení obyvatel Radošoviců – Radošových lidí. První zmínka byla datována rokem 1353. Na konci 15. století postoupila Johanka z Březnice nejen ona území svému manželovi Mikuláši Trčkovi z Lípy.¹¹

Zásadním obdobím pro celé České království byla třicetiletá válka. Ta způsobila i zde obrovské škody, kdy pětice selských a jedna chalupnická usedlost zely prázdnotou. Tato skutečnost se v podstatě nezměnila až do poloviny 19. století, kdy zásadní zvrát způsobil moderní dopravní prostředek – železnice.

Ještě před tím ve 2. polovině 17. století, přesně roku 1671, měly výnosy této obce, stejně jako již zaniklých Přestavlky, posloužit ke schválené stavbě říčanské radnice. Protože výše financí byla velice nízká, muselo se počkat na realizaci budovy až do 30. let následujícího století. Osvícenské období, kdy panovali Marie Terezie a hlavně Josef II., přineslo převratné změny. Oba se zasloužili o reformy, kterými chtěli zlepšit život svých poddaných a zefektivnit správu státu.

Josef II. se proslavil především tolerančním patentem, zásahy do církevní správy a života náboženských řádů nebo také zrušením nevolnictví. Tato cesta proměny byla dovršena rokem 1848. Zrušily se robotní povinnosti a padla staletá feudální stratifikace společnosti a změnilo se správní rozčlenění země.

Devatenácté století plné revolucí, jak v oblasti průmyslové, tak politické zavedlo do Radošovic roku 1866 Františka Ladislava Riegra.¹² Ten byl na cestě do Vídně zastaven ve zdejšího zájezdním hostinci pruským vojskem a vysvobodil ho až jeho tchán František Palacký, který přivezl z vrchního velitelství v Praze povolení k pokračování v cestě.

---

¹⁰ HONCOVÁ, Jaroslava. *Zaniklá ves Přestavlky u Říčan*. In Říčanský zpravodaj. č. 12, 1989, s. 7. bez ISSN.

¹¹ VÍT, Jan. *Radošovice*. In Říčanský kurýr. č. 10, 1996, s. 7. bez ISSN.

¹² Tamtéž.

O tři roky později „...v květnu 1869 započali pracovat na dráze Františka Josefa a první vlak jel dne 5ho července 1871...“¹³ jak informovala *Pamětní kniha* zdejšího Farního úřadu z let 1836 – 1947.

Do zdejšího církevního okruhu spadaly i Říčany, poslední a vlastně první z trojice objektů zájmu této kapitoly.

V případě označení města Řičan existovalo hned několik variant jeho vzniku. Jedna přičítala pojmenování Říčanskému potoku, který zde až do dnešních dnů teče. Druhá spočívala v následujícím: „...Podle staré pověsti stál v těchto místech dvůr, který dostal jméno Říčany od slova říčeti. Jeho zakladatel kterýsi kníže vyšehradský, přijel kdysi na místo, kde jsou nyní zbytky bývalého hradu a tu prý jeho kuň hlučně zařičel...“¹⁴ Nejpravděpodobnější možností zůstala právě v pořadí třetí, jež se odvozovala od gótského slova reiks a reiki (král, bohatý). Postupem doby se z toho vyvinulo označení Rico, Ricohrad a na přelomu 13./14. století se ustálila podoba Riczano.

Stejně jako v předchozích dvou případech ani zde bychom neměli opomenout období střetů, které se do historie dostalo pod označením třicetiletá válka. Trosky, které způsobilo první vypálení roku 1639 a následně ve čtyřicátých letech, neodradily od znovuosídlení. Dokládal to *Soupis poddaných podle víry* z roku 1651, který informoval o devíti rodinách a jednadvaceti dospělých. Netrvalo dlouho (už roku 1653) a znovu se obnovily jarmarky, lidé se pustili do opravy kostela či postavení školy.

Vzrůstající počet obyvatel, který se nezastavil do dnešních dnů, doloží přehledná tabulka v příloze č. 2. Důvody, které to způsobily, byly již naznačené. Jednalo se o vhodné umístění samotného města, revoluci roku 1848, nové společenské poměry a v neposlední řadě železniční spojení s Prahou.

Už zmiňovaný Gustav Trnka se k umístění města vyjádřil takto: „...Říčany položeny jsou na nízkém táhlém přívrší, které spadá na jihozápadě skalitým srázem do údolí Říčanského potoka...“¹⁵ Nedílnou součástí byly i Lázeňský rybník, na západě Nademlýnský a na severu velký ještě dnes Mlýnský rybník. Ten napájel rybník Fabiánek. Na sever od Řičan existoval ještě Bezděkov a Černý rybníček.

Dále musíme zdůraznit, že jedna ze zásadních osmiček (rok 1848) v českých dějinách, a to bezesporu i v konkrétních říčanských dějinách, našla své místo.

---

¹³ SOKA Praha-východ, Farní úřad Říčany 1707-1956, in. č. 2, *Pamětní kniha* 1836-1947, s. 70.

¹⁴ *Popis obcí školního okresu Říčanského*. Uhřetěves u Prahy, 1938. s. 133. bez ISBN.

¹⁵ TRNKA, Gustav. *Město Říčany: v minulosti i přítomnosti*. Říčany, 1913. s. 11. bez ISBN.

Právě tehdy totiž byla do hlavního města Habsburské monarchie poslána zdejší deputace, která docílila, že se za slib postavení nové budovy stanou Říčany sídlem Berního úřadu a Okresního soudu. Ten podléhal Zemskému soudu v Praze. Výše uvedená podmínka byla za nemalé investice realizována.

Od roku 1861, kdy byla zahájena činnost Zemského sněmu v Praze, byl říčanský okres zastoupen jedním poslancem. Stal se jím Adolf, rytíř z Mayersbachu, statkář ve Voděrádkách. I následující roky sebou přinesly nejrůznější zákony upravující pravomoci obcí a jejich orgánů v různých záležitostech. Příkladem by mohla být správní reforma (1864), která reagovala na nerovnoměrný nárůst počtu obyvatel v okresech, rozvíjející se obchod a průmysl. Zároveň se město snažilo získat neúspěšně sídlo okresního politického úřadu. Daný fakt nezměnila ani petice zaslaná Českému sněmu, podepřená tím, že konkurující Kostelec nad Černými lesy nebyl tak průmyslový a že tudy nemělo vést plánované železniční spojení. Konec sporu ale měl jiný závěr, kdy v 60. letech 19. století Říčany ztratily politickou správu a byly začleněny pod Okresní hejtmanství v Českém Brodě, jak rozhodla vyšší instance ve Vídni.

Tím pádem došlo k jistému ekonomickému úpadku, i přesto, že dál fungoval soudní okres. Ten vyrovnávala nově zbudovaná dráha císaře Františka Josefa I. spojující právě Říčany a vlastně i Radošovice s Prahou a na druhé straně s Benešovem.

Svou činnost zahájila železnice roku 1871. Kdybychom chtěli projet trasu Čerčany – Praha v době jejího počátku, tak bychom se zastavili pouze: ve Stránčicích, v Říčanech, v Uhříněvsi, Praze – Hostivaři a na nádraží Františka Josefa. Zastávky, užívané dnes, jako Pyšely, Senohraby, Mirošovice, Mnichovice, Světice, Kolovraty, Horní Měcholupy a Praha-Strašnice byly pozdějšího data.

Už tři roky po zprovoznění trasy (1874) se mohlo město a jeho obyvatelé těšit z nové nádražní budovy, která byla při různých příležitostech slavnostně zdobena. Příkladem může být projíždějící vlak s císařem Františkem Josefem I. nebo s hlavou nově vzniklého československého státu Tomášem Garriguem Masarykem.

Více než po dvou desetiletích napojení na Prahu, v době, kdy převratný vynález devatenáctého století umožnil rozvoj cestování, turistiky a poznávání, přesně roku 1898, došlo k poslední reorganizaci v rámci Rakouska-Uherska, kdy byl Říčanský soudní okres od té chvíle začleněn k politickému okresu Žižkov. Tak tomu zůstalo i na začátku nové demokratické Československé republiky.

Dvacátá léta 20. století přinesla mnohé reformy a nevyhnula se ani změnám v oblasti správní. Od roku 1925 do roku 1959 fungoval říčanský politický okres s jednapadesáti obcemi, mezi které šlo samozřejmě začlenit vedle Říčán také Radošovice. Roku 1960 došlo k začlenění této oblasti do nově vzniklého okresu Prahy-východ. Toto členění, které zůstává v povědomí lidí bylo narušeno zánikem okresních úřadů k 1. lednu 2001.

Poznání výše uvedených informací by mělo čtenáři umožnit nahlédnutí ve spletitých změnách, které historie nejen pro tuto oblast přinesla.

1.2 Události před první republikou

Proč právě tento časový úsek zasluhuje vlastní prostor v této bakalářské práci? Odpověď je možné zalézt hned v úvodu, přesněji v názvu práce. Počátek říčanského fenoménu „Jurečku,“ který v současnosti opět začínal vzkvétat, totiž spadal do éry První republiky, která byla vyústěním dlouholetého boje za samostatnost.

Nelehké časy světové války negativně ochromily celou Evropu, a dostaly se i do záznamů „Říčaňáka“ Aloise Medruňky, který své dojmy z této tragédie zapsal a uchoval tak pro následující generace.

Těžké období čtyř let odstartované sarajevským atentátem vyvolalo ve městě 30. července 1914, atmosféru jako po vymření. Důvodem bylo zveřejnění císařského manifestu, který informoval o válce. Reakce na sebe nenechala dlouho čekat stejně jako důsledky válečného stavu, které byly patrné už v prvních dnech. Zastavila se pravidelná železniční doprava, následně došlo také k vydání nového jízdního řádu nebo poučení obsahující informace o tom, že v případě potřeby museli civilisté opustit vlak, a zároveň zřizovatel neručil za vypravování vlaků.

Pro představu by bylo vhodné porovnat předválečné intervaly. Tehdy z Říčán do Prahy jezdilo denně 11 vlaků a cesta trvala 40 minut. Za to v prvních dnech světové války se čas strávený ve vlaku pohyboval průměrně hodinu a půl, frekvence spojení byla mizerná, ale i na několik dní úplně přerušena.

Mimo to se obyvatelé města museli smířit s potřebnou všeobecnou mobilizací do 37 let, s odvody koní, s postupně se zhoršující životní úrovní a s nedostatkem základních potravin jako třeba mouky nebo soli.

Nefungovala ani pošta, a tak se možnost šíření zpráv stávala stále problematičtější. Nové poměry si zkrátka vynutily proměny ve veškerých oblastech života. I budovy změnily svůj původní účel. Například léčebna Olivovna byla vyklizena a dána k dispozici válečným raněným, rekonvalescentům a jiným potřebným.

Vydávání různých nařízení bylo na denním pořádku. Měla totiž dopomoci zajistit aktivním účastníkům v boji nutné základní vybavení a především přísuny potravin. Nakazovala například všem městům dodání určitého množství obilí.

Přestože byl život čím dál složitější museli lidé i z toho mála, co měli, dále přispívat do sbírek Červeného kříže. Vzhledem ke zhoršujícím se životním podmínkám se stále více dbalo na informovanost o zajištění a udržení hygieny. Pořádaly se i různé přednášky. Masopustní doba nebyla jako dřív, chyběly jí typické zvuky kolovrátků. Stejně tak průvody na Boží tělo neměly tak hojnou účast jako obvykle, přesto se lidé modlili hlavně za brzké ukončení bojů a válečných útrap.

Součástí školního života se stalo povinné absolvování vojenské přípravy pro žáky od 16 do 18 let. Probíhaly jak v hodinách tělocviku tak třeba dějepisu nebo zeměpisu. Všechny přicházející těžkosti (nedostávající se petrolej, cigarety a podobně) nezabránily ve vyjadřování radosti z úspěšného postupu (např. dobytí Varšavy). Vyznačovalo se to organizováním lampiónových průvodů nebo zdobením budov (škol, soukromých stavení a domů).

Shromažďování lidí bylo častým jevem, pořádaly se totiž různé kulturní akce, divadelní představení (například Bílá myška, Čokoládová princezna), jejichž výtěžky směřovaly ve prospěch vdov a sirotků.

Obyvatelům mělo ulehčit vládní zařízení, které stanovovalo maximální ceny za potraviny uvedené v příloze č. 3. Z nich se ve válečné kuchyni v roce 1916 připravovaly různé pokrmy. K pátku, tradičně bezmasému dni, se přidalo ještě pondělí a středa. „ ...*V ty dny jest zakázáno požívatí v jakékoliv úpravě maso čtyřnohých zvířat i drůbeže aniž jich (sic) vnitřností.*”¹⁶

---

¹⁶ SOKA Praha-východ. Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), neinventarizováno, Pamětní kniha Městského jubilejního muzea v Říčanech 1914-1922, s. 148.

Stále tenčící se zdroje všeho potřebného pro život i pro válku si vynutily zavedení lístkového systému, následně roztavení kostelních zvonů, i umíráčku.

Vedle nedostatku potravin, uhlí, dobré nálady a klidu obyvatele zatěžovaly stále se zvyšující náklady na bydlení, daně, dopravu a podobně. Důležitý zdroj tepla sice často projížděl na kolejích ve vagoněch říčanskou stanicí, ale zastavil se zde jen občas. Proto při rozdělování mezi zákazníky panovala takováto nevraživost. „...*Po oba ty Dny (sic) se lidé rvali a také nejedna hlava byla prý rozbita...*“¹⁷

Železnice přinesla i tragédii. Příloha č. 4 obsahující dvě fotografie z 9. prosince 1916 zdokumentovala srážku, ke které došlo v půl deváté ráno. Srazil se osobní vlak od Stránčic s nákladním, jež stál na nádraží a posunoval se: „...*následkem srážky vzepjaly se dva osobní vozy z parostrojem a přišlo k poranění 14 osob většinou lehce raněných.*“¹⁸ Tato událost potvrdila fakt, že nedocházelo ke střetům jenom na bitevním poli.

Poslední válečný rok naznačoval, že jsou již všichni unavení a konflikt nemůže už dlouho pokračovat. Ve Vídni, Pešti, Štýrsku, Brně, Dolních Rakousích i v Praze se 26. ledna 1918 protestovalo proti snížení přídělů mouky formou generální stávky. K dalším městům lze v této souvislosti uvést mimo jiné i Pardubice. Nejednalo se o klidný průběh, právě naopak. Lidé rabovali, ničili a policie se snažila mít situaci pod kontrolou. Stanovila dobu, kdy budou otevřeny obchody a kdy domovní vrata. Vedle toho byly omezeny poštovní zprávy a poštovní doprava vůbec. Lidé se setkávali s problémy ohledně nedostatku mléka, vyšší ceny vajec či tabáku.

Stávající situaci nastíní úryvek: „...*Nedostatek všech věcí trvá dál a ceny veškerých potřeb stoupají každým dnem. Dnes peníze nemají žádnou cenu, totiž chcemeli (sic) něco si koupiti, musíme jich míti příliš mnoho.*“¹⁹

Rok 1918 byl dobou zkázy i dobou zrodu, realizace dlouhodobé myšlenky a snahy, boje za národní zájmy. Dlouhá cesta plná peripetií přinesla vznik moderní demokratické Československé republiky. Když zpráva o vyhlášení republiky dorazila do Říčan, hrálo se a zpívalo, vyvěšovaly se prapory v národních barvách a oprašovali se čeští lvi.

---

¹⁷ SOKA Praha-východ. Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), neinventarizováno, Pamětní kniha Městského jubilejního muzea v Říčanech 1914-1922, s. 163.

¹⁸ Tamtéž, zápis ze dne 9. prosince 1916.

¹⁹ Tamtéž, s. 210.

Říčanskému muzeu, jak popisuje Alois Medruňka, byl věnován zachovaný znak. Na budově okresního výboru bylo možné shlédnout jak znak, tak také trikolóru s nápisem „*At' žije československá (sic) republika.*“²⁰

1.3 *Důsledky války a období první republiky*

Říjen 1918 nebyl jen dobou veselí ale i velkého smutku. Celou Evropou se šířila vlna španělské chřipky, která zasáhla i Říčany a přinesla řadu obětí.

První světová válka přinesla četné oběti a převratné změny, jednou z nejpodstatnějších byla geografická proměna mapy Evropy. Na území rozlehlé Habsburské monarchie vzniklo šest nástupnických států, ke kterým patřila i Československá republika.

Počátky nové republiky, vleklá hospodářská krize a mnichovský verdikt – to byly hlavní mezníky, které ovlivnily Radošovice v meziválečném období. Československé vládě se dařilo zakotvit nový stát ve střední Evropě a zdárně překonávat překážky společného demokratického státu Čechů a Slováků.

Právě tuto dvacetiletou etapu se budeme snažit přiblížit na životě Radošovic. Obec, o níž bylo výše už psáno, i když informací není dochováno mnoho, tak jistě stojí za zveřejnění.

Radošovice – nevelká vesnička ležela „...*na táhlém kopci, se (sic) tři stran otevřená, pouze na východě chráněná rozsáhlými lesy, které k ní těsně přiléhaly.*“²¹ Farou patřila k Říčánům, kde stojí kostel zasvěcený svatému Petru a Pavlu. Jako každá malá vesnička měla svůj základ. Jednalo se o náves, v tomto případě s rybníčkem a starou lipou (příloha č. 5).

Dvacáté století se stalo obdobím, kdy tato obec zvyšovala počet obyvatel. Podle knihy *Popis obcí školního okresu Říčanského* jim sloužili k uspokojení životních potřeb mnozí živnostníci. Konkrétně se jednalo o dva truhláře, šest krejčích, kováře, troje obuvnictví, řezníky, pekaře, cukráře, pokrývače, uhlíře, také jeden velkoobchod, tři koloniály, šest hostinců, z toho dvě staré zájezdní hospody, výrobu lihovin a další.

---

²⁰ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), MEDRUŇKA, Alois, Pamětní kniha Městského jubilejního muzea v Říčanech 1914-1922, s. 238.

²¹ *Obec Radošovice v historickém přehledu.* In Říčany v minulosti a přítomnosti neb Město Říčany v kronice. MÁLEK, Stanislav. 1957, strojopis uložen v Muzeu Říčany, nestr.

Děti zmíněných řemeslníků i ostatních obyvatel mohly už od roku 1906 navštěvovat školu, jež o dva roky dostala k dispozici vlastní novou budovu. Za první republiky bylo investováno 1 500 Kč²² na zřízení letního cvičiště a hřiště. Tato vzdělávací instituce spadala do roku 1927 do říčanského školního okresu, pak splynul s žižkovským okresem.

Velice přínosnou se stala od školního roku 1925/1926 fungující odbočka Červeného československého kříže. Zdejší dorost pod vedením řídicího učitele Václava Budínského²³ nacvičoval a pak veřejně předváděl divadelní hry, například od Xavera Duba (pseudonym pana řídicího učitele Budínského) „*Na přestavlkém mlýně*.“ Výnosy z této činnosti putovaly mimo jiné na zřízení veřejného hřiště a na prospěšné účely.

O bezpečnost místních občanů i výletníků se zde starala posádka četnické stanice. Poštovní úřad zaručoval spojení s okolními městy. V roce 1924 bylo zřízeno místo posledního odpočinku pro místní obyvatelstvo.

Co se týkalo dopravní obslužnosti, tak k železnici (zprovozněné roku 1871) přibývalo postupně i autobusové spojení. Státní autobusy dopravovaly do Prahy, Kutné Hory a Sázavy, soukromníci zajišťovali spojení z Říčan do Brandýsa nad Labem nebo do Klánovic. Samozřejmě se zvýšeným počtem automobilů a autobusů bylo nutné investovat a celkově se zabírat problematikou komunikací, které potřebovaly zpevnit a upravit.

Nakonec musíme podotknout, že z nepatrné malé vesničky se postupem doby díky příhodným podmínkám (svému umístění, zdravému ovzduší, rozlehlým lesům) stala vyhledávaná lokalita a cíl mnohých výletníků i „uprchlíků“ z hlavního města, trávicích zde svůj volný čas na letních bytech.

Než rozebereme možnosti využití dovolené a prázdnin, musíme se vrátit k popisu let poválečných a problémů s tím spjatých. Nový stát měl před sebou mnohé úkoly. Nejprve se musel odpoutat od tradičního napojení na Habsburskou monarchii a začít samostatně. Bylo nutné posílit české zastoupení v podnicích a institucích, které byly většinou v rukou německých vlastníků. Dopomohla k tomu tzv. nostrifikace, která stejně jako úprava měny a vlastnictví půdy, dostala podobu zákona.

Dne 5. června 1919 vzešlo z voleb uspořádaných v místní škole osazenstvo Obecní rady a starostou byl ustanoven František Polák, podnikatel a stavitel, o němž se ještě zmíníme v jedné z následujících kapitol.

---

²² SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z let 1924/1925, nestr.

²³ Fotografie Václava Budínského, příloha č. 6.

Stejně jako ve válečných letech tak se i v době míru ceny potravin a důležitého zboží pohybovaly poměrně vysoko (příloha č. 7). Zaručit dostatečné zásobování nebylo v té době snadnou záležitostí a bylo nutné řešit řadu překážek.

Jinou skutečností bylo první sčítání lidu v Československu v roce 1921 odhalilo, že v Radošovicích žilo dohromady 826 lidí z toho 815 Čechů a 11 Němců. V pořadí druhé sčítání z prosince 1930 uvádělo celkové číslo o poznání vyšší, 1215. Dvacátá léta byla obdobím, kdy se rozhodovalo o mnohých záležitostech.

Jednou z nich byla i koupě pozemku – louky patřících k lichenštejskému panství. Dále to byla také stavba transformátoru a užití elektrické energie na osvětlení zdejší obce (roku 1924) a později rozšíření elektrické sítě.

Na jednání Obecního zastupitelstva z 18. prosince 1924 padlo konečné definitivní usnesení o zakoupení pozemku pro zřízení rybníka. Z dalšího jednání daného orgánu bylo patrné, že se obec snažila a měla zájem o své rozšíření. Záleželo jí stejně tak i na zázemí svých politických zástupců. Vycházelo to z usnesení o „...*uvolnění kmenového jmění na stavbu obecní radnice.*“²⁴ Stavba budovy se plánovala v následujícím roce, ale realizace nastala až těsně po vypuknutí druhé světové války, kdy se zastupitelstvo 4. září 1939 rozhodlo stavět dle plánu Františka Poláka.

Technický rozvoj se postupně dostával i do Radošovic. Telefonní stanice v obci měla být zavedena v roce 1928. Ve stejném roce se stal starostou Karel Rybka, druhá významná osobnost, které bude věnována v jedné z dalších kapitol pozornost.

Rok 1929 se stal počátkem dlouhého nelehkého období, které se do dějin zapsalo jako velká hospodářská krize. Vlivy a příčiny, které způsobily počáteční krach na burze v New Yorku, byly různé. Patřila k nim nadvýroba, bezproblémové vyřízení úvěrů a hlavně propojení průmyslu, zemědělství a bankovní sféry.

Hlavní dopad krize nezaměstnanost konkrétně Radošovice zaznamenaly až poněkud později. „...*Rok 1931 a zejména jeho poslední měsíce přinesly těžkou hospodářskou krizi. ... Až do vánoc (sic) zde nezaměstnaných nebylo, jelikož se stavěla silnice k novému rybníku.*“²⁵ Hledaly se nejrůznější cesty, jak pomoci těm, kteří to nejvíce potřebovali. Byly vydávány poukázky na potraviny, konány pomocné akce, sbírky peněžní i materiální.

---

²⁴ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 21. února 1926, nestr.

²⁵ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z let 1931/1932, nestr.

Další rok se rozhodovalo o projektu kanalizace, ale to bylo kvůli krizi a finančním možnostem obce odložen na příhodnější dobu. Podobný osud čekal vodovod, který měl být společný se sousedními Říčany.

Až rok 1936, jak popisuje Stanislav Málek „...přinesl celému světu a také nám podstatné zlepšení hospodářských poměrů. Oživení, které se projevovalo již na sklonku minulého roku letos zesílilo a nabylo zřetelného rázu obratu směrem k nové konjunktúře.“²⁶ Ta byla podmíněna subvencemi od příslušných úřadů a dostatečným zájmem. V říjnu 1936 se mimo jiné projednával rozpočet na zmíněný vodovod a kanalizaci a byl vypracován projekt.

Poslední roky míru byly naplněny snahou ukončit schválené stavby (výstavba radnice, kanalizace podél státní silnice, vodovodu, úprava cest) a realizovat schválené doporučení komise pro veřejné osvětlení. To vedlo ke zřízení pěti nových světel, například „...v záhybu p. Novotného, obchodníka s uhlím, a u p. Machů.“²⁷

Podle *Kroniky města Říčan* se měla roku 1937 definitivně uskutečnit úprava silnice z Říčan do Radošovice. Ředitelství státních drah se mělo upravit podchod z obce na nádraží.

Období, ve kterém se odehrávaly uvedené úpravy města, postupně směřovalo k druhému světovému konfliktu. Takovou předehrou se pro Československou republiku stal podpis Mnichovské dohody 30. září 1938. Požadavky německé strany zastupované Hitlerem nebyly slučitelné s mírovým soužitím v Evropě a politika appeasementu zkrachovala. Pro okleštěnou republiku to znamenalo vyřešit přepravu a ubytování československých občanů z pohraničí. Dopady, které to přineslo, popisuje *Kronika města Říčan* tímto způsobem „...Největším problémem obce od začátku roku bylo opatřování bytů pro velké množství rodin, které přišly ze zabraného pohraničí.“²⁸

Mnichovská smlouva poznamenala všechny obyvatele jak Říčan tak Radošovice. Osudový rok s osmičkou „...stal se zlou sudbou osudu současně i rokem největšího smutku a ponížení našeho národa...“²⁹

---

²⁶ *Říčany v minulosti a přítomnosti neb Město Říčany v kronice*. MÁLEK, Stanislav. 1957, strojopis uložen v Muzeu Říčany, s. 44.

²⁷ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 2. března 1939, nestr.

²⁸ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčan 1575-1945 (1951), neinventarizováno, *Kronika města Říčan 1931-1950*, s. 143.

²⁹ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčan 1575-1945 (1951), neinventarizováno, *Kronika města Říčan 1931-1950*, s. 126.

1.4 Druhý světový válečný konflikt

Už doba předválečná naznačovala, že mír dlouho trvat nebude. Třicátá léta byla obdobím nejen hospodářské krize, ale také přípravou na nový konflikt. Nasvědčovaly tomu konané přednášky v biografu Sokol na téma „*Letecko-chemická válka budoucnosti a brannost obyvatelstva*“³⁰, civilní protiletecká ochrana nebo cvičný bombardovací nálet.

I přesto se světové mocnosti, a to hlavně Velká Británie či Francie, snažily o odvrácení hrozby konfliktu. Vše co činily, ve jménu appeasementu – usmiřování, nevedlo k úspěšnému konci a tak „...*V sobotu 26. srpna byli povoláni starostové všech obcí okresu na okresní úřad v Říčanech, kde jim okresní hejtman dal instrukce pro případ války.*“³¹

Jen pár dní před vstupem do sousedního Polska se zaváděla v už tehdy existujícím Protektorátu Čechy a Morava různá opatření. Než objasníme, o jaká opatření šlo, musíme uvést reakce na 15. březen 1939 a vznik nového celku pod německých vedením, protože se jednalo o další citelnou ránu pro veškeré obyvatelstvo státu. „*Český národ byl zasažen přímo do srdce, lidé chodili jako smyslů zbavení, plakali na ulicích, zatínali pěsti ...*“³²

Zásahy do života lidí se v první řadě týkaly zavedení lístkového systému na potraviny. Z různých více či méně závažných zákazů a příkazů můžeme vyvodit to, že předválečné Československo, jež bylo nuceno přijmout podmínky Mnichovské dohody a později také vládu vůdce Adolfa Hitlera, zažívalo velmi obtížnou dobu.

Všudypřítomná německá nadvláda byla vidět na první pohled. Dokazovaly to říšské vlajky na budovách, pak i zavedení 20. dubna jako dne oslav (mimo jiné den náboru do Hitlerjugend³³ a narozenin Adolfa Hitlera).

Absence radošovické kroniky způsobila nutnost využít jako podklad pramen stejného rázu ale ze sousedních Řičan, a především pak společné *Pamětní knihy* Farního úřadu zaznamenávající nejen tento časový úsek.

Právě tento pramen uvedl, že: „...*Němci se brzo u nás zařídili po svém. Německá marka stala se nuceným platidlem v poměru 1M = 10K, ač cena její byla tehdy poloviční.*

---

³⁰ *Říčany v minulosti a přítomnosti neb Město Říčany v kronice.* MÁLEK, Stanislav. 1957, strojopis uložen v Muzeu Říčany, s. 53.

³¹ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), neinventarizováno, Kronika města Říčany 1931-1950, s. 150.

³² *Říčany v minulosti a přítomnosti neb Město Říčany v kronice.* MÁLEK, Stanislav. 1957, strojopis uložen v Muzeu Říčany, s. 81.

³³ Jednalo se o organizaci pro německou mládež, vychovávanou v nacistickém duchu.

Když Němci přišli za své marky lacino všechno zkupovali a vyváželi do jejich Reichu. Brzo obsadili banky, průmyslové podniky...“³⁴

Jednoduše využívali své pozice podmanitele jak jen to bylo možné. Občané Protektorátu Čechy a Morava se museli spokojit s poukázkami na obuv, textil a další zboží. Nařídilo se dokonce stáhnutí anglických, francouzských, židovských a protinacisticky smýšlejících autorů knih z veřejných knihoven. Zásobování se stále zhoršovalo ale i tak „...to málo jídla na lístky se vskutku dostane.“³⁵

Řičany se stávaly stále vyhledávanější pro německé rodiny, které zde trávily volný čas, dovolenou a utíkaly od nebezpečí leteckých náletů. O to více se zhoršovala společenská pozice Židů, kteří zavedením norimberských zákonů ztratili práva občanů a co bylo horší, také své životy.

Doba si stále více žádala zlepšení jazykových znalostí. V roce 1942 bylo nařízeno hlavně zaměstnancům úřadu povinně absolvovat kurzy německého jazyka a následně závěrečné zkoušky. Správa zdejšího územního celku, říčanského okresu, byla převedena na Okresní úřad Praha-venkov-jih sídlící v Praze Smíchov.

Rok 1942 pro občany Protektorátu Čech a Moravy přinesl novou povinnost a to, vyříditi si tzv. Kennkarty. Jednalo se o průkazy podle německého vzoru. Pro jejich vyhotovení bylo potřeba pěti fotografií a žádanky vyplněné před komisí. Právě do této doby zapadaly také odvody na nucenou práci do Říše pro ročníky 1921 a 1922, nebo nařízení o dodržování nacistického pozdravu.

Pisatel *Školní kroniky* (řídící učitel Václav Budínský) ujišťoval, že se natažená pravice ignorovala následujícím způsobem „...*Hitlerovského pozdravu zvednuté pravé paže se na naši škole vůbec nepoužívalo.*“³⁶

Vzrůstající teror vycházející z neúspěchu v bitvě o Británii a na východní frontě byl znát i v přístupu německé strany k obyvatelům obce. Jako příklad uveďme narušování příjmu rádií. Omezovalo se divadelnictví i samostatná tvorba her, které musely projít cenzurou. Činnost spolků byla minimalizována a plesy a taneční zábavy se pořádat nesměly. Z toho všeho lze usoudit, že když nepociťovali štěstí a radost Němci, nemělo být dopřáno nikomu.

O dostatku či možnosti obstarat si dostatečného množství základních potravin a věcí nemohla být ani řeč. Přesto se život a nedostatek na svobodě nedal srovnat s tím, čím procházeli vězni v koncentračních táborech.

---

³⁴ SOKA Praha-východ, Farní úřad Řičany 1707-1956, in. č. 2, Pamětní kniha 1836-1947, s. 223.

³⁵ Tamtéž.

³⁶ SOKA Praha-východ, Obecní škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z roku 1945, nestr.

Jedním z nich byl i děkan P. Ježek, který popisuje své zážitky následovně „... *po čtyřměsíčním trápení v Terezíně 20. února 1944 přes Prahu, kdež jsme na Pankráci byli přes noc ráno vtěsnáni do vozů zvaných kukáně drahou do neznáma. Jeli jsme přes Říčany, ale v oddělení jen malinké okénko zamířené takže ani kostel jsem nezahlédl, po celodenní jízdě pozdě v noci dorazili jsme bez jídla do Lince, na nádraží spoutali nás po dvou dohromady a odvedli do policejního vězení – koncentrační tábor Dachau u Mnichova.*

V Dachau na večer sprchy, odevzdání šatů, soupisy a zase vězeňské hadry a na nohy dřeváky a zavedení do tak zvaného Zugansbloku, aby se tam každý naučil lágrovým manýrům. ... Strava byla ubohá, šťasten byl, kdo dostal balíčky z domova, jako já, takže jsem mohl chudáky i podělit.“³⁷

Poslední rok války, „*Rok vítězství ! Rok znovuosvobození naší vlasti.*“³⁸ je nedomyslitelně spjat s májovými událostmi, které se do dějin zapsaly jako Květnové povstání. „...*V pátek navečer dne 4. května přišla k nám z Prahy zpráva, že se mají vyvěsiti československé prapory a nápisy na firmách a pod. mají být jen české.*“³⁹ Aktivita a radost se nedala u zdejších lidí přehlédnout. Němci samozřejmě nezůstali nečinní a zahájili protiútok. Jejich nepřítel však nebylo snadné porazit, protože: „...*k tomuto osvobozovacímu povstání hlavního města připojily se obce okresu říčanského ležící při trati a to až po Strančice.*“⁴⁰

Radošovičtí občané, většinou muži mezi 16-60 lety,⁴¹ zasloužili se o to, aby co nejdříve skončila válka a nastal vytoužený mír. Odpor proti německým jednotkám nezůstal bez obětí, „...*Z (sic)naší obce padl Freiwillig.*“⁴²

Bojová akce byla vedena Místním národním výborem a měla své rozkazy a úkoly. Vzniklé jednotky, tzv. revoluční gardy, měly „...*střežiti a hájiti přístup k obci na straně severní až východní (od hřbitova až k hotelu Amerika).*“⁴³ Pro námi sledované místo a události válečného května roku 1945 bylo podstatné to, že „...*Stanoviště (sic) RG bylo nejprve ve škole a později v restauraci u koupaliště.*“⁴⁴ Lze usoudit, že se jednalo o pozdější „Jureček“. Pamětníci, kteří dobu sice osobně zažili, ale byli malými dětmi tuto informaci nepotvrdili, naopak ji spíše vyvrátili.

³⁷ SOKA Praha-východ, Farní úřad Říčany 1707-1956, in. č. 2, Pamětní kniha 1836-1947, s. 226-227.

³⁸ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), neinventarizováno, Kronika města Říčany 1931-1950, s. 206.

³⁹ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z roku 1945, nestr.

⁴⁰ Tamtéž.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Tamtéž.

⁴³ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z roku 1945, nestr.

⁴⁴ Tamtéž.

Následující den, 7. května, na večer byla dojednána kapitulace, ale ani ta nezaručila konec bojů. Jednotky SS pokračovaly urputně dále na západ od Prahy, a to i přes ochotu vedení odevzdat zbraně. V Radošovicích se přestalo bojovat 9. května 1945.

Němečtí vojáci postupně opouštěli okupovaná území a snažili se dojít co nejdříve k Američanům. Mířili „...*po silnici od Pacova, přes Radošovice a Říčany směrem k Vltavě...*“⁴⁵ ke svému cíli. Důvod byl jednoduchý. Nedostat se do rukou Rudé armády, která dorazila asi v půl druhé odpoledne.

Lidé se radovali z konce války a vítali i své osvoboditele.

1.5 Počátky komunistické éry v samostatných Radošovicích

Zklamaný, válkou zmožený svět, jehož součástí byla i Československá republika, se stal snadnou a svým způsobem pochopitelnou kořistí nedemokratického režimu, reprezentovaného Sovětským svazem. Ten se stal vedle Spojených států amerických jedním z osvoboditelů válkou zasažené Evropy. Vystřídal nacistické Německo a zaváděl postupně své politické cíle.

Konec války přinesl na jedné straně konec bojů, mír, veselí, na straně druhé mnoho novinek do každodenního života zdejších obyvatel. Jistou výjimku tvořili opět Židé. Byli to totiž právě oni, kterým nebyl vrácen zabavený majetek. Ten se dostal do správy národního fondu a také Místního národního výboru. Právě komise Místního národního výboru vytvořená v říjnu 1945⁴⁶ se měla postarat o zdejší hospodářské záležitosti a řešit přicházející problémy a nalézat ta správná východiska.

Lze tvrdit, že šťastné chvíle vítězství byly postupně vystřídány dobou, kdy každý občan státu začal pracovat na obnově pořádku a mírového života. V den výročí vzniku republiky 28. října 1946 podepsal prezident Eduard Beneš zákon, jež začal být účinný od ledna nastávajícího roku a zaváděl tzv. hospodářkou dvouletku.

Lidově demokratický mezičas umožňoval připomínat si významná výročí. Zmiňme například osobnost prezidenta „Osvoboditele“ Tomáše G. Masaryka a jeho narozenin, připadající na 7. března.

---

⁴⁵ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z roku 1945, nestr.

⁴⁶ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), neinventarizováno, Kronika města Říčany 1930-1951, s. 250.

Poválečná doba přinášela mnohé úkoly a mezi nimi bylo i naložení s židovským majetkem. Ten, jak bylo uvedeno výše, skončil ve správě fondu a MNV. Co s ním? Oživená myšlenka, řídicího učitele měšťanské školy Stanislava Buňaty, našla své místo právě v budově č. 110, jež patřila jedné z tamějších židovských rodin, která zahynula v koncentračním táboře.

Takový konec nečekal všechny nešťastníky (nejednalo se jen o zástupce židovské víry) a někteří se mohli vrátit domů. Jedním z nich byl i děkan P. Ježek. Po návratu se chopil svého úkolu, správy děkanství s 9 700 dušemi z toho 1529 připadalo na Radošovice. Pod tímto číselným údajem se skrývali lidé, kteří se snažili o prožití klidného života. Svůj volný čas, který případně měli, investovali do nejrůznějších činností a aktivit. Zařadili bychom mezi ně jistě divadelnictví, dobrovolnictví mezi hasiči a různé druhy zábavy (plesy, tanečnické a podobně.)

1.6 Rok 1948

Politické události v sousedních státech ukazovaly na to, že vliv Sovětů neustále sílil. Nezastavil se ani před spřáteleným Československem. Tato republika jako poslední podlehla tlaku a dovedla ji pod Stalinovo vedení.

Předcházela tomu krize vlády připadající na 20. únor 1948, kdy členové „...*za stranu národně socialistickou... dále členové vlády za čs. stranu lidovou ... a členové vlády za slovenskou demokratickou stranu...*“⁴⁷ podali demisi. Následující den 21. února došlo ke svolání shromáždění pracujících lidu na Staroměstské náměstí s požadavkem nové vlády, kde nesměli být ti, kteří se vzdali své funkce.

*„...V úterý dne 24. února se konala ve všech továrnách, podnicích, závodech, úřadech a školách manifestační stávka za splnění požadavků pracujících. Stávka trvala 1 hodinu od 12 do 13 hodin. Na zdejší škole se v tu dobu nevyučovalo...“*⁴⁸

Všechny tyto činy veřejnosti dopomohly k vítěznému únoru a následné vládě v praxi jedné strany – Komunistické strany Československa.

---

⁴⁷ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906 -1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940,1945-1953, zápis z let 1947/48, nestr.

⁴⁸ Tamtéž.

1.7 Následující události a změny

Nové poměry změnilo od základu vše. Uveďme alespoň některé příklady. Co se týkalo správního systému tak od „...1. ledna 1949 vstupuje v platnost zákon o krajském zřízení.“⁴⁹ Stále více se dbalo na oslavy sovětských vůdců, J. V. Stalina, V. I. Lenina, sovětského vítězství v bitvě u Stalingradu, Měsíce československo – sovětského přátelství, velké říjnové socialistické revoluce, dne Rudé armády a podobně.

I náboženská sféra se dostala pod drobnohled. Věřící různých církví se ještě v počátcích padesátých let mohli uchýlit k českobratrskému faráři Jiřímu Petříkovi, československému Františku Brožovi a katolickému Oldřichu Žilkovi. Všichni tito tři učili na zdejší škole náboženství, ale ne na dlouho. „...Podle výnosu MŠUN čj. 14941/52 1/4 ze dne 23.6. 1952 budou se náboženství vyučovati jen ty děti, které rodiče přihlásí do 8. září na tiskopisech, které vydá škola.“⁵⁰ Materialistické zaměření na svět stále více vzdalovalo společnost od světa duchovního.

Snaha zrealizovat spojení Říčán s Radošovicemi lze zařadit do let 1945, 1946 i 1947. Pokaždé doprovázené jednáním, vypracováním připomínek a důvodů podporujících či odmítajících podobný záměr. Z jeho uskutečnění prozatím vždy sešlo.

Ve chvílích výrazné proměny a zlomového bodu pro živnostníky a provozovatele podniků, bylo začlenění restaurací Sport, Amerika, Hostince U Křečků, restaurace Na Koupališti do tzv. komunálu, Sdruženého komunálního podniku. V této době stále musíme mluvit o dvou samostatných obcích. Daný podnik postupně rozšiřoval své působení v šesti sektorech, hotelového, restauračního, zdravotnického a pohřebního, poslužného, čištění města, provozování vodovodu a kanalizace, bytového.⁵¹

1.8 Splynutí Radošovic a Říčán v jednu obec

Vzájemné propojování a společná péče o všechny sféry života byla znát na každém kroku. Počátky spojených Říčán a Radošovic, byly ovlivněny usnesením vlády, které k 1. červnu 1953 rušilo lístkové přiděly na potraviny a průmyslové zboží. Zároveň upravovalo také peněžní reformu.

---

⁴⁹ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906 -1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940,1945-1953, zápis z let 1948/49, nestr.

⁵⁰ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, zápis ze let 1952/53, nestr.

⁵¹ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), neinventarizováno, Kronika města Říčany 1930-1951, s. 371.

„...Všem občanům, kteří nepoužívají námezdní práce bylo vyměřeno 300 Kč (sic) ve starých penězích na osobu v poměru 5:1. Hotovosti nad 300 Kč (sic) pak v poměru 50:1. Vklady nad 5 000 Kčs v poměru 5:1 (a dál pak odstupňováno až 50:1).“⁵²

Už výše naznačené neuskutečněné snahy propojit dvě samostatné obce nezůstaly dlouho ladem. MNV Radošovic a ONV Říčany se k nim vrátily roku 1952. Už v listopadu toho roku se k této záležitosti mezi jinými vyjadřoval předseda MNV a upozorňoval na důvod, proč k tomu ještě nedošlo. Ve sloučení bránila převážně finanční stránka.

Závěrečný měsíc samostatnosti Radošovic byl ve znamení četných jednání. Jedno z nich se uskutečnilo 5. prosince večer za přítomnosti nadpoloviční většiny třinácti členů. V rámci projednávání zásadního bodu programu byly vysloveny připomínky dotýkající se různých potřeb občanů.

Knihovna, kulturní i školské zázemí by mělo být zabezpečeno, a tak nic nebránilo sloučení. I tak zůstávaly aktuální problémy, jako komunikace, vodovod či kanalizace. Spojení dvou sousedů bylo doprovázeno také podmínkami, podle kterých musela být zachována úřadovna MNV i v Radošovicích. Tak se tedy skutečně stalo *„...že úřaduje se tam pravidelně každé úterý a pátek od 15 do 18 hodin.“⁵³*

Podmínkou číslo dvě, se stalo zachování dosavadního provozu obchodů i škol. Knihovna, která byla sloučena s Okresní lidovou, měla být v provozu a také k dispozici podle potřeb radošovických občanů. Kulturní zázemí čtvrti by mělo být zachováno a ještě do budoucna posíleno výstavbou kulturního domu. Označení tohoto územního celku mělo být výstižné a vypovídající Říčany - Radošovice.

Prospěch byl spatřován v obecném blahu samotných obyvatel, administrativních úsporách a podobně. S tímto krokem souviselo i řešení přejmenování ulic, převedení poštovního úřadu na Říčany, nové členění obce na deset částí, kdy každá z nich měla své zastoupení v plénu i v obecní radě.

První den měsíce ledna roku 1953 se tedy zdejší lidé stali obyvateli jedné obce. Byla to důležitá událost pro obě dotčené strany.

---

⁵² SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, zápis z let 1952/1953, nestr.

⁵³ SOKA Praha-východ, Městský národní výbor Říčany (1931) 1945-1990 (1992), neinventarizováno, Kronika města Říčany 1951-1986, str. 69.

2 Počátky rybníku a restaurace

2.1 Realizace rybníku

2.1.1 Důvody a předpoklady

Existoval ne jeden důvod, proč byl zrovna v Radošovicích realizován projekt, jehož výsledkem se stal rybník. V první řadě musíme uvést „...blízké a výhodné spojení s Prahou...“,⁵⁴ čímž mohla být započata dlouhá a nelehká cesta k vyhlášenému letovisku.

Dostupnost tohoto místa lze podložit napojením na železniční síť už v 70. letech 19. století, konkrétně na dráhu Františka Josefa I. vedoucí z Prahy do Českých Velenic (Gmundu). „...*Celkový ráz podnebí říčanského u srovnání s poměry povětrnostními v Praze mluví ve prospěch Řičan. Průměrná teplota stanice říčanské jak roční, tak měsíční, je nižší pražské, není zde oněch vyčerpávajících veder způsobených hlavně sáláním pražské dlažby, je zde více hodin slunečního záření a co hlavního, čistý vzduch bez kouře a mlhy u srovnání s pražským skoro o 50 procent čistší!*“⁵⁵

Tyto předpoklady dokreslovaly zdejší poměry. Zároveň vybízely k nalákání návštěvníků, a tudíž k realizaci záměru. Podstatnou a neopomenutelnou podmínkou zůstalo však vnímání lidí na dobu strávenou jinak než nutným zaopatřováním životních potřeb.

Kde se zrodil moderní čas, který umožnil naplnit život nejen starostmi ale i radostmi? V knize *Z dějin české každodennosti*⁵⁶ se lze dočíst, že „...se ve 14. století ustálilo rozdělení pracovní doby: zrodil se náš moderní čas, rozdělený na dvě půldne, dopoledne a odpoledne, kde se zlomem stal dlouho nedotknutelný oběd.“⁵⁷ Jak lineární pojetí času a rozšiřující se gramotnost, tak zvláště ekonomické změny a hlavně technická vyspělost dopomohly k vyčlenění si času na odpočinek a zábavu.

---

⁵⁴ HONCOVÁ, Jaroslava. Vznik a vývoj říčanské rekreační oblasti do roku 1945. In KUNA, M. *Studie a zprávy 1986. Metodický a propagační materiál Okresního muzea Praha-východ*, Brandýs nad Labem, 1988, s. 83-100. s. 85. ISSN 0862-3589.

⁵⁵ *Klimatický ráz Řičan a okolí* In Říčanský směr ze dne 26. března 1937 – výstřižek, LUKÉŠ, Fr. Několik poznámek a vzpomínek na události v Řičanech 1924-1938, nestr. uloženo v Muzeu Řičany

⁵⁶ LENDEROVÁ, Milena - JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ, Marie. *Z dějin české každodennosti: Život v 19. století*. Praha, 2009. ISBN 978-80-246-1683-4.

⁵⁷ Tamtéž, s. 269.

Co znamená volný čas? Antický svět, ze kterého moderní doba stále čerpá, je zastoupen Aristotelem, který se ve svých dílech (*Etice Nikomachově* a *Politice*) zabírá touto otázkou. Mluvil o tom, že je to „...*Čas (sic) pro svobodnou volbu činností spojených s příjemnými prožitky.*“⁵⁸

Náhled na chvíle nicnedělání prošel vývojem, který se stal nutným předpokladem pro to, aby vůbec mohlo dojít k možnosti naplnit si život tím, co člověk může a nejen tím, co musí.

Dokonce se touto otázkou zabírali zákonodárci a dnes je pro společnost samozřejmostí nárok na několik týdnů volna ročně. Časový prostor, pro zájmy, zklidnění, odpočinek, rekreaci a zábavu, která zaměstná nejen tělo ale i mysl.

K velkému rozmachu tohoto vnímání došlo po první světové válce hlavně mezi zástupci vyšších vrstev žijících ve městech. Ti následovali trendy, které jim nastavovala šlechta, a snažili se je v rámci svých možností napodobovat. Příkladem může být právě pobyt mimo město, jehož rozkvět lze začlenit už do druhé poloviny 19. století. Netrvalo dlouho a s nárůstem lidí v oblíbených destinacích se zvyšovala i úroveň poskytovaných služeb. V námi sledovaném prostoru nabízel pohostinství: hostinec Sport, Meteor a Pátkův hostinec, později pojmenovaný Amerika.

Zábavu zde zajišťoval kulturní program, jako například tanec. Sportovní vyžití zde bylo také zastoupeno. V zimě bylo možné využít sáňkařské dráhy, letní měsíce zaručovaly procházky po lesích nebo neoficiální cyklistické závody Radošovice-Praha. Dvacátá léta 20. století přinesla ještě před vznikem vodní nádrže nedaleké tenisové kurty, které lze využívat až do dnes.

Jednu ze sportovních disciplín, které je možné provádět ve vodě, zastupuje i koupání. Než se vrátíme k rybníku, který sloužil i slouží především k osvěžení, je vhodné zmínit několik jistě zajímavých skutečností, které byly s koupáním spojeny. V *Ottově slovníku naučném* lze tuto činnost nalézt pod pojmem „*Plování ...jest umělé udržování se nad vodou a pohybování se v ní.*“⁵⁹

Jako se dlouhá staletí věřilo v nebezpečnost častého mytí těla, lépe řečeno v důsledky, které koupele způsobují (tělesná a sexuální slabost), tak nová doba plná technických vymožeností umožnila přehodnotit tento náhled.

---

⁵⁸ LENDEROVÁ, Milena – JIRÁNEK, Tomáš – MACKOVÁ, Marie. *Z dějin české každodennosti: Život v 19. století*. Praha, 2009. s. 273. ISBN 978-80-246-1683-4.

⁵⁹ KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný: Ilustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl 19 P-Pohoř. Praha, 1902. s. 944. bez ISBN.

Dokazuje to i jeden z mnoha pojmů uvedených v *Ottově slovníku naučném* „*Koupel ... je ponoření těla do vody, aby se očistilo od výměšků kožních a všech znečištěnin.*“⁶⁰

Taková možnost očištění zde chyběla a vedení obce si to moc dobře uvědomovalo, a proto vzniklo právě v Radošovicích v údolí říčky Rokytky už roku 1904⁶¹ koupaliště, které ale postupem doby přestávalo stačit.

2.1.2 Rozhodování o stavbě

V téhle chvíli se oživila myšlenka řídícího učitele Václava Budínského⁶² na zřízení rybníka, což doložilo zasedání Obecního zastupitelstva z 18. prosince 1924.

Tehdy nastala patrná snaha uspokojit početné návštěvníky a umožnit jim lepší podmínky pro vodní osvěžení v parných létech. I když se usneslo, jak bylo výše uvedeno, zakoupit pozemek pro zřízení rybníku, uběhlo celých pět let do jeho realizace. Nicméně v návaznosti na předchozí závěr jednání byl požádán státní pozemkový úřad v Praze o to, aby došlo u udělení předkupního práva nebo lépe kupního pro pozemky přilehající k lichenštějnskému velkostatku „...a to: *louky podél potoka Rokytky proti vodě od parc. č. 421-422 katastr obce Březí, Strašín (s obcí Radošovickou zakoupeny) až za nynější koupadla k vysok. lesu. Přiléhající stráž sousedící č. parc. 421 a 422 (kat. obec Březí, Strašín bývalé parc. č.422. Dále veškeré ... plochy přiléhající ke kat. Radošovice... školku sousedící č. kat 73/I. (Radošovice) z poz. č. parc. 73/I kat. Radošovice.*“⁶³

Tyto pozemky byly pouhým začátkem, následující rok 1926 přinesl usnesení obecního zastupitelstva, které pojednávalo o koupi lesního pozemku Kněžovka a dalších přilehajících částí.

---

⁶⁰ KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný: Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl 14 Kartel-Kraj. Praha, 1899. s. 1003. bez ISBN.

⁶¹ HONCOVÁ, Jaroslava. Vznik a vývoj říčanské rekreační oblasti do roku 1945. In KUNA, M. *Studie a zprávy 1986. Metodický a propagační materiál Okresního muzea Praha-východ*, Brandýs nad Labem, 1988, s. 90. ISSN 0862-3589.

⁶² Narodil se v r. 1873 v Kláštere u Vilímova. Učitelskou způsobilost získal r. 1897. Než nastoupil 1. března 1906 jako prozatímní správce v Radošovicích, působil v Černém Kostelci, Mukařově, Čestlicích a Hrdlořezech. SOKA Praha-východ, Obecní škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1952, zápis z let 1906/1907, nestr.

⁶³ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 4. června 1925, nestr.

Nabízená cena ⁶⁴ se nakonec zastavila na výši 3 000 Kč za jeden hektar v případě tzv. Kněžovky s porostem. Co se týkalo těch ostatních pozemků, tak stejný rozměr, tedy jeden hektar louky přišel na 4 000 Kč a hektar tzv. Staré školky 5 000 Kč. Zmíněné pozemky v příloze č. 8, původně sloužily jako louky a pole, kterými protékal potok Rokyta. Ten „...vzniká ze dvou pramenů, z nichž jeden vyvěrá na lukách u Vojkova, druhý na paloučku v lese nazvaném „Tehovská hůrka.“ ⁶⁵

Právě výše uvedené pozemky sousedících obcí Březí a Strašina se skutečně dostaly do vlastnictví Radošovic, stejně jako předchozí pastviny, jak dokládá příloha č. 9. Pro výhodně položenou přesto malou obec se jednalo o obrovské náklady, jež „...dle usnesení obecního zastupitelstva ze dne 2. XI. 1926 a za souhlasu finanční komise dle usnesení ze dne 7. listopadu 1926“ ⁶⁶ se mají investovat. Samozřejmě došlo k prozkoumání všech dostupných prostředků především úspor a přebytků ve výši per 40 920 Kč. ⁶⁷ Tato částka samozřejmě nestačila a proto se přistoupilo na projednávání nabídky od Zemské banky v Praze.

Nebylo těžké usoudit, jak tato skutečnost dopadla. Zápůjčka „...na základě nabídky zemské banky v Praze ze dne 16. listopadu 1926 č.j.35287-26...“ ⁶⁸ byla schválena. Jako záruka sloužil majetek obce a také výtěžky z rybolovu nebo pozdějšího koupaliště.

Snad právě díky tomu je na místě zmínit obsah sloupku „*Kdy bude v Radošovicích rybník*“ z časopisu Říčanský kraj vydaný 24. dubna 1926 seznamující s postojem na vytvoření rybníku, který mimochodem na koupeném pozemku od lesní správy pravděpodobně už kdysi byl. Naznačily to nalezené zbytky hráze.

Přejdeme k věci. Pohledy na tento záměr se různil zatímco, „...*Veškeré (sic) pokrokové občanstvo uvítalo úmysl tento s pravým pochopením, neboť správně chápe, že by zřízením rybníku obec hospodářsky mnoho vyzískala.*“ ⁶⁹, tak někteří členové zastupitelstva „...*houževnatě staví se proti tomuto plánu...*“ ⁷⁰

---

⁶⁴ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 18. května 1926, nestr. zde možno nalézt odkaz na uvedené částky 3 000 Kč, 4 000 Kč a 5 000 Kč.

⁶⁵ *Obec Radošovice v historickém přehledu.* In *Říčany v minulosti a přítomnosti* neb *Město Říčany v kronice.* MÁLEK, Stanislav. 1957, strojopis uložen v Muzeu Říčany, nestr.

⁶⁶ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3. Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 23. listopadu 1926, nestr.

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ Tamtéž, zápis ze dne 12. února 1927, nestr.

⁶⁹ KNIHOVNA NM-Oddělení časopisů a novin, 121 B 29, *Kdy bude v Radošovicích rybník*, In *Říčanský kraj* : Neodvislý, nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje, ze dne 24. dubna 1926, roč. 1, č. 6, s. 3.

⁷⁰ Tamtéž.

Kritika takového jednání na sebe nedala dlouho čekat a zněla takto: „...*Těm několika lidičkám, kteří myslí, že Radošovice nalézají se někde poblíž severního polu (sic), nebo v krajích kultury a pokroku vzdálených, bude jednou nutno radikálně říci, že podobným způsobem se komunální politika nedělá a že moderní obec má docela jiné požadavky, nežli měla před sto lety.*“⁷¹

2.1.3 Stavba a souvislosti

Lze zauvažovat do jaké míry měl výše uvedený a zveřejněný postřeh či „rada“ vliv na další postup. Zvláště když plán předběžných prací, vytvořený v červnu 1927, naznačoval, že se závažnost daného záměru stupňovala.

V březnu 1928 pak následovalo stanovení rybniční komise, jejímiž členy se stali František Polák, František Lhoták, J. Navrátil, František Pistulka, Václav Budínský, Vil. Rosentraunz a Antonín Křeček.⁷² Tento projekt byl v prvních měsících roku 1928 pozastaven, nicméně se znovu rozběhl.

Dne 8. července se projednávalo na zasedání zastupitelstva ofertní řízení na vedení stavby obecní vodní nádrže. Místní obyvatelstvo se na základě vyhlášky dozvědělo o možnosti nahlédnout do projektu a zadávacích pomůcek od 16. července do 28. července mezi 9. a 12. hodinou.⁷³

Všichni přítomní samosprávného orgánu svými hlasy schválili elaborát od pana rady Jiráska, který stanovoval čtyřměsíční lhůtu na realizaci projektu, stejně jako penále za každý týden zpoždění ve výši 1000 Kč.⁷⁴

Ke dni 30. července 1928 bylo zřejmé, že bude realizace rybníku žádanou zakázkou. Potvrdilo to dvanáct nabídek, které zaslali místní i více či méně vzdálení zájemci. Patřil k nim Karel Macek, podnik staveb Krutský a Rölzl, B. Ruml a B. Holmann, B. a J. Bořkovec, Bukovský a Kottland podnik staveb, František Krása, V. Laciný, Jan Matějovský, František Vajgelt, Karel Pavlát, Antonín Souček nebo Josef Větrovec.⁷⁵

⁷¹ KNIHOVNA NM-Oddělení časopisů a novin, 121 B 29, *Kdy bude v Radošovicích rybník* In Říčanský Kraj : Neodvislý, nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje, ze dne 24. dubna 1926, roč. 1, č. 6, s. 3.

⁷² SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 4. března 1928, nestr.

⁷³ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 5, in. č. 56, Kolaudační Elaborát, Vyhláška práce spojené se zřízením nádrže na potoku Rokytce ze dne 8. července 1928.

⁷⁴ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 8. července 1928, nestr.

⁷⁵ Tamtéž, zápis ze dne 30. července 1928, nestr.

Jejich cenové návrhy je možné prostudovat v příloze č. 10. Z nich je patrné, že zástupcům obce nešlo o to, aby do daného projektu investovali co nejméně peněz, ale především o dobře odvedenou práci.

V rámci projednávání zaslaných nabídek, byli přítomní seznamováni s obsahem zprávy rady Jiráska, mohli a vyslovovali své připomínky. Následně to pokračovalo tak, že „...podal pak V. Budínský návrh, aby práce zadána byla firmě Ing. Bořkovec... Návrh přijat byl 11 hlasy (jeden člen nehlasoval.)“⁷⁶

Právě řídicí učitel zdejší školy Václav Budínský jako referent a správce administrativy spolu s Hromádkou (pokladník), Slámou (účetní), Jiráskem (technický znalec) a Polákem (zástupce)⁷⁷ měli dopomoci k úspěšné realizaci rybníku. Stavba s sebou přinesla mnohé starosti, přesto se vodní dílo dočkalo předčasného kolaudačního řízení, které proběhlo už 10. června. 1929.

Následující týden, jak prozradily *Říčanské listy* z 8. června 1929, zval místní dorost Československého Červeného kříže k Dolejšům na divadelní představení „*Na přestavlkém mlýně*“ na neděli 16. a pondělí 17. června. Ve zprávě se oznamovalo, že „...*Představení (sic) se pořádá na oslavu dostavení radošovického rybníka.*“⁷⁸ Vedle samotného veselí z ukončeného projektu vyneslo veřejně zahrané dílo od Xavera Duba (pseudonym řídicího učitele Václava Budínského) částku 700 Kč., která umožnila zakoupení umývadel do školy.

Vzájemná důvěra a spolupráce na počátku vypadala dobře, vyplývá to i z přijatého návrhu na změnu projektu „...*v tom smyslu, aby převedeno bylo koryto potoka tak, by bylo možno zřídit pod stávajícím tenisem ještě dva kurty z navážky rybníční.*“⁷⁹ Tu by získali podle návrhu Bořkovce díky „...*zvýšení louky Jana Strnada pod hrází rybníční...*“⁸⁰ S majitelem louky došlo následně ke smluvní dohodě.

Tato finančně náročná realizace byla sledována a kontrolována, což dokládala jak vypracovaná zpráva pana Jiráska tak i stanovený dozor nad zednickými pracemi z května 1929. Už tehdy nejspíš vyplývaly na povrch chyby, jichž se stavitel dopustil.

---

⁷⁶ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 5. srpna 1928, nestr.

⁷⁷ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 19. srpna 1928, nestr.

⁷⁸ MUZEUM ŘÍČANY, *Říčanské listy* 1928-1929, sig. 7343/92, Spolkové zprávy In *Říčanské listy* : Neodvislý časopis pro Říčansko a okolí, ze dne 8. června 1929, roč. 2, č. 12, s. 3.

⁷⁹ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 23. září 1928, nestr.

⁸⁰ Tamtéž.

Ten požadoval v červnu, vypuštění nádrže. Reakce zadavatele byla tohoto znění: „... vypouštění vody z nádrže nelze nám rozhodovati, neboť není známo, jak se bude oprava zdiva prováděti.“⁸¹ Následně bylo rozhodnuto „...nevyplatiti 3 splátku za práci na vodní nádrži poněvadž stavba jest vadná.“⁸² V září byl v souvislosti s touto záležitostí osloven „...za obec co technický znalec p. Inž. Matějovský ze Strašniců.“⁸³

Následující rok 1930, konkrétně protokol ze dne 28. března informoval o tom, „... že obec. zastupitelství... trvá... na tom, aby stavba byla provedena v celém rozsahu ve firmě jak byla dosud provedena-řádně, byť i to vyžadovalo vybourání zdiva do základů a trvají i na tom, aby bylo odstraněno dokonale obtékání zdi. ... Jako dokončovací termín uvádějí konec června 1930.“⁸⁴

Zápis z jednání správního orgánu ze dne 22. května 1930 prozradil, že se k danému případu vyjádřil i Zemský úřad v Praze. Následně se projednávala smlouva mezi podnikatelem a obcí o opravných pracích, v níž by viník „... na svůj náklad odboural nejen část zdiva, nýbrž veškeré vadné zdivo nádrže a nahradil jej zdivem dobrým ... řádnou maltou a to v rozsahu jak bude komisionálně určeno.“⁸⁵ Zastupitelstvo nepřistoupilo na to, že by vady byly dodatečné a nepředvídatelné, protože „... závady tyto vznikly špatným provedením stavby, tedy vinou podnikatele...“⁸⁶

Ten byl povinen ohlásit, kdy s opravou začne, aby vše proběhlo, tak jak mělo, byl určen jako dozor Alois Šmíd, který za tuto práci na hodinu obdržel 6 Kč.⁸⁷ Krátce na to byl zvolenými zástupci⁸⁸ podepsán stavební deník.

Vyplacení třetí splátky mělo proběhnout podle zadavatele „... až po provedení kolaudačního řízení.“⁸⁹ a také „... jakmile bude objekt konečně vyúčtován.“⁹⁰ Nezapomněl upozornit právního zástupce stavitelů, že penále převyšuje požadovanou částku třetí splátky. Tato skutečnost nebránila tomu, aby byla podána žaloba ze strany Bořkovcovy firmy.

---

⁸¹ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 21. června 1929, nestr.

⁸² Tamtéž, zápis z roku 1929, po 11. červenci, nestr.

⁸³ Tamtéž, zápis ze dne 15. září 1929, nestr.

⁸⁴ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 31. března 1930, nestr.

⁸⁵ Tamtéž, zápis ze dne 22. května 1930, nestr.

⁸⁶ Tamtéž, zápis ze dne 22. května 1930, nestr.

⁸⁷ Tamtéž, zápis ze dne 1. června 1930, nestr.

⁸⁸ Tamtéž, zápis ze dne 10. června 1930, nestr. Josef Porsch, František Křeček, Josef Hozman, Josef Stupecký

⁸⁹ Tamtéž, zápis ze dne 28. září 1930, nestr.

⁹⁰ Tamtéž, zápis ze dne 9. listopadu 1930, nestr.

Obec na to reagovala vysláním svých zástupců Karla Rybky, Karla Babky, Josefa Stupeckého a Františka Poláka k příslušným úřadům a to ještě před definitivním jednáním.

Proto mohlo dojít také k usnesení, „...aby bylo podnikateli firmě inž. Jan a Boh. Bořkovec zaplacen třetí výdělkový výkaz v částce Kč 86 000,... i s 5% úroky.“⁹¹ Právě úroky byly důvodem, proč „...celá záležitost s nádržími není dosud vyřízena.“⁹² Ty totiž nechtěla obec platit, a proto jednala s advokátem firmy. Nakonec to dospělo až tak daleko, „... že celá ta záležitost bude předána k rozhodnutí subvenč. úřadům resp. smírčímu soudu.“⁹³

Kromě informací o uskutečněné technicko-ekonomické kolaudaci vodní nádrže, která proběhla 7. března 1931,⁹⁴ se k tomuto případu vztahoval už jen tento zápis z února 1932, kdy „...Usneseno (sic) fě Inž. Boh. a Jan Bořkovec Praha-Vinohr. č. 98 vyplatiti Kč 10 000 z kauce Kč 20 000.“⁹⁵

2.1.4 Nájemci

Do tohoto projektu byla vkládána budoucnost obce, jak se už v počátku (v červenci roku 1928) vyjádřil tamější starosta Karel Rybka: „...v řádném vedení podniku spočívá téměř celá budoucnost Radošovic jako místa výletního.“⁹⁶ a proto bylo naprosto přirozené, že přebral na sebe udržování vodní nádrže a zároveň odpovědnost za rozhodování o jejím následném pronajímateli.

Stavba, do níž bylo vloženo 404 890, 25 Kč,⁹⁷ si tento přístup vyžadovala nehledě na dobu, ve které byla stavěna. I několik měsíců před krachem na New Yorské burze panovala drahota a projevoval se nedostatek peněz. Velice zajímavá byla informace publikovaná v *Říčanských listech* ze dne 24. srpna 1929 „...nedávno spočítal kdosi v „Pol. listu“ co ho stál letní byt u Dobřichovicích u Prahy, nabídla mu za sejnou cenu cestovní kancelář Čedoku pobyt na francouzské Riviéře na tři neděle i s jízdou a celým zaopatřením.“⁹⁸

⁹¹ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 13. prosince 1930, nestr.

⁹² Tamtéž, zápis ze dne 3. února 1931, nestr.

⁹³ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 15. srpna 1931, nestr.

⁹⁴ Tamtéž, zápis ze dne 26. února 1931, nestr.

⁹⁵ Tamtéž, zápis ze dne 13. února 1932, nestr.

⁹⁶ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Žádost o udělení host. koncese pro obec Radošovice ze dne 9. července 1928, nestr.

⁹⁷ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 5, in. č. 56, Kolaudační elaborát 1928-1930, Celková rekapitulace kolaudačního účtu za práce při stavbě nádrže v Radošovicích, nestr.

⁹⁸ MUZEUM ŘÍČANY, Říčanské listy 1928-1929, sig. 7343/92, Spolkové zprávy In Říčanské listy : Neodvislý časopis pro Říčansko a okolí, ze dne 24. srpna 1929, roč. 2 č. 19, s. 2.

Po zjišťování informací o jednotlivých adeptech, například o firmě Kalich a Kratochvíl, došlo sice k sepsání dohody mezi výše uvedenou firmou a Obecním zastupitelstvem, ale ta netrvala dlouho. Potvrzoval to fakt, „... že obec ruší závazek naj. na nádrž s fa. Inž. Kalich a Kratochvíl (sic) a fa je povinna zaplatiti částku za předběžnou smlouvu u JUDr. Černého v Říčanech.“⁹⁹

Na řadu jako pronajímatel koupaliště přišel řezník a uzenář Jan Štikan z Říčan. Obnos, který musel odvést majiteli za sezonu končící 30. října 1932, byl stanoven na výši 3000 Kč.¹⁰⁰

Dalším schváleným pronajímatelem koupaliště v létě roku 1933 byl František Schejbal „...plavčí mistr...“¹⁰¹ z Radošovice. Předem zaplacené nájemné činilo 1 200 Kč a doba jeho působení trvala do 30. září toho roku.

2.1.5 Úpravy

Lepší zázemí pro návštěvníky domácí i cizí mělo zajistit rozhodnutí o realizaci plovárny a bufetu. Plovárna měla nabídnout prostory na převléknutí, 22 šatních kabin, jednu velkou společnou šatnu a podobně.

Nejprve bylo nutné vypsát zákonné ofertní řízení, kam zájemci mohli zasílat své nabídky do 25. června 1932 do 12 hodin.¹⁰² Toto můžeme považovat za první kolo, „...jelikož došli (sic) nové plány s potřebnými detaily, takže bude vypsáno nové řízení ...“¹⁰³

Souvisle s řešením rozvoje okolí rybníku se řešil i stav nového vodního díla, který se nechal vypustit, aby mohlo dojít k opravě, kterou, jak už víme, způsobilo užití nekvalitního materiálu. Snad na úkor stavby silnice, která měla spojit právě Radošovice s Březím, se finanční investice přesunula na betonování dna rybníka a zlepšení zázemí kolem vodní plochy.

Mezi několika nabídkami, které bylo možné posoudit, vyhráli společníci František Polák a Král. Ti měli odvést pokrytí dna betonem za 48 159 Kč.¹⁰⁴

⁹⁹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 15. srpna 1931, nestr.

¹⁰⁰ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 8. května 1932, nestr.

¹⁰¹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 20. května 1933, nestr.

¹⁰² Tamtéž, zápis ze dne 11. června 1932, nestr.

¹⁰³ Tamtéž, zápis ze dne 3. července 1932, nestr.

¹⁰⁴ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 2. května 1934, nestr.

Na plán kabinek a bufetu se nezanevřelo, dokonce se zastupitelstvo usneslo o nutnosti zvýšit obnos. Bylo to nejspíš způsobeno navýšením počtu kabinek, který se vyšplhal na třicet a jednu společnou šatnu. Mezi místní řemeslníky, kteří nabízeli své služby, patřili Václav Procházka nebo Josef Kvarda.

Zadání třiceti kabinek dostal dle uvážení a hlavně společného usnesení Václav Procházka, který musel práci ukončit do 31. května 1934. Obdržel za ní smluvených 8 190 Kč.¹⁰⁵ I zde v případě časové prodlevy hrozilo penále, tentokrát za každý den 100 Kč, přesto se počet prostor na odkládání věcí, oblečení či cenností vyšplhal na padesát. Ale ani to nebylo konečné číslo. Vlastní iniciativa a představitivost nebyla nutná, jelikož se měli tvůrci inspirovat benešovskou plovárnou. Společná šatna za 4 693 Kč¹⁰⁶ byla přidělena k realizaci Josefu Kvardovi.

2.2 Realizace restaurace

2.2.1 Důvody a předpoklady

Zamýšlený rozvoj obce díky nemalé investici do vodní plochy na potoce Rokytka opravdu nastal. Zastupitelé i samotný starosta Karel Rybka, který dle slov jeho vnuka Jaroslava Kabelka, „...zakázal průmyslovou činnost a učinil kroky k tomu, aby daná oblast byla prohlášena za rekreační...“,“¹⁰⁷ mohli být spokojeni.

Krátce po otevření rybníka ale nastal další důležitý úkol. Bylo nutné uspokojit požadavky lidí, což doložil písemný výrok v tomto znění, že „...potřeba obyvatelstva vyžaduje, aby u koupaliště a to v jeho bezprostřední blízkosti byla i živnost hostinská a výčepní a to tím více, že dosavadní podniky restaurační jsou od rybníka příliš vzdáleny a nejsou ani s to, aby svým zařízením úplně vyhovovaly požadavkům obyvatelstva městského.“¹⁰⁸

---

¹⁰⁵ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 10. května 1934, nestr.

¹⁰⁶ Tamtéž.

¹⁰⁷ Rozhovor s Jaroslavem Kabelákem, dne 6. března 2010, písemný záznam v archivu autorky.

¹⁰⁸ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek – koupaliště od roku 1936-1946, Dopis Zemského úřadu v Praze Okresnímu úřadu v Říčanech ze dne 13. října 1930, nestr.

Reakce na tento požadavek na sebe nedala dlouho čekat. Počítalo se s tím v podstatě už od počátku, kdy starosta Rybka požádal příslušná místa, „... *aby obci radošovické uděleno bylo povolení ku provozování živnosti hostinské a výčepnické s oprávněním ku výčepu piva a vína, podávání pokrmů, kávy, čaje a jiných teplých nápojů a občerstvení...*“¹⁰⁹ Mělo to sloužit k uspokojení výletníků.

2.2.2 Spor o stavbu restaurace

Jak bylo možné pozorovat už od počátku, s výše popsanou aktivitou obce Společenstvo hostinských a výčepníků v Říčanech¹¹⁰ nesouhlasilo, protože nedoporučovalo schválení tohoto požadavku, „...*Jelikož (sic) doposud místní potřeba jest úplně kryta.*“¹¹¹

Kompetentní úřady, které řešily příslušné žádosti i připomínky, rozhodly jasně. Neviděly překážky, které by bránily v postavení dalšího restauračního zařízení. Dne 15. ledna 1930 se proto měla sejít komise, která zjišťovala způsobilost vybraného místa (pozemku čk. 73).

Už 28. dubna 1930 byl potvrzen fakt, že dům „... *bude postaven na parcele č. kat. 73 v Radošovicích...*“¹¹² a zároveň i povolení k provozování živnosti. Ani následující snahy tomu nezabránily.

Po vydání příslušného povolení se Společenstvo nevzdávalo své kritiky a představovalo své námitky, a zároveň upozorňovalo, že „...*Obec (sic) Radošovice nebude sama živnost tu provozovati a rovněž dům, v němž živnost hostinská provozována býti má, sama stavěti nebude, a má v úmyslu rybník i s příslušenstvím, tudíž i s koncesí hostinskou pronajmouti podnikateli, který by u rybníka restauraci postavil a mimo to nesl celkový náklad vydání stavbou rybníka vzniklý.*“¹¹³

---

¹⁰⁹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Žádost o udělení host. koncese pro obec Radošovice ze dne 9. července 1928, nestr.

¹¹⁰ Dále jen Společenstvo.

¹¹¹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Vyjádření Společenstva hostinských a výčepníků v Říčanech Okresní politické správě v Říčanech k žádosti obce Radošovic ze dne 26. července 1928, nestr.

¹¹² SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy živnostenské – koupaliště, Dopis Okresního úřadu v Říčanech Obecnímu úřadu v Radošovicích ze dne 18. října 1928, nestr.

¹¹³ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Dopis Společenstva hostinských a výčepníků v Říčanech Zemskému úřadu v Praze ze dne 20. května 1930, nestr.

Lze se domnívat, že Společenstvo činilo tyto nepříjemnosti jako obhájce dosavadních podniků zajišťujících pohostinství. Dokonce místní hotely (Amerika, Monopol, Pávilon) investovaly nemalé finanční prostředky na svou úpravu, tak, aby mohly uspokojit místní i vzdálenější návštěvníky.

Kvůli svým nekompromisním požadavkům, tedy zrušení koncese, se obrátilo Společenstvo nejprve na Okresní úřad. Ten ve spolupráci s Okresním úřadem Praha-venkov, zastoupeným tamějším vrchním technickým radou Ing. J. Bednářem, usoudil, že po odstranění připomínek, což se stalo, není důvod proč by nemohlo být vydáno příslušné povolení.

I nejvyšší orgán Zemský úřad se vyjádřil stejně. Nejprve si však nechal Okresní úřadem v Říčanech zaslat informace o živnostech v dané lokalitě a vzdálenosti od zamýšlené nové restaurace. Ze závěrů, které vyšetřování říčanského orgánu přineslo, vyplynulo zjištění, že k hotelu Amerika je to od zamýšleného stavebního prostoru sedm set kroků.

Dne 13. října 1930 byl pro Společenstvo opravdu nešťastným dnem. Bylo totiž vydáno rozhodnutí Zemského úřadu v Praze, které nevyhovělo jeho odvolání. Toto rozhodnutí bylo neodvolatelné s poukazem na paragraf platného živnostenského řádu.

2.2.3 Spor o restauraci podruhé

V nastávajících letech ale nastaly problémy a realizace samotné stavby se protahovala. Potíže s plány kvůli tomu, že mezi rybníční hrází a místem určeným pro budovu byl značný rozdíl, si vynutily nový projekt. Čtyřmetrový rozdíl měl být využit pro sklepní prostory, se kterými původně nebylo počítáno, a tak nebyly zahrnuty do plánů. Proto také za více než čtyři roky opětovně nastaly potíže s platností povolení výše uvedené koncese.

Plány na novostavbu byly k dispozici už v únoru roku 1930, byly ale přepracovány a předloženy až 18. května 1934. Podle nich má hostinec „...*býti budova přízemní s podkrovím, dřevěné konstrukce s krytinou eternitovou...*“¹¹⁴ Uvnitř se měly nacházet následující místnosti. Kuchyně se vchodem do výčepu a také se vstupem do sklepa. Výčep se vchodem do jídelny i do kuchyně, která by měla mít jedno okno proti rybníku a okénko pro podávání pokrmů a nápojů. Nesměla chybět jídelna s předloženou a uzavřenou terasou proti rybníku se třemi okny do dvora, dvěma okny vpředu do terasy a zaskleným hlavním vchodem do budovy od rybníka.

---

¹¹⁴ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Rukopisný protokol ze dne 28. června 1934, s. 2.

Z jídelny měly vést dveře na verandu, z nichž se procházelo k záchodům pro muže a ženy. Podkroví mělo mít tři místnosti, trémové stropy a vytápění železnými kamny.

Dokonce se předpokládalo, že „...budou projektované pokoje v patře určeny k přechovávání cizinců...“¹¹⁵ Obec samozřejmě musela podniknout příslušné kroky u kompetentních úřadů, aby k tomu mohlo stát.

Říčanské Společenstvo upozorňovalo na nezákonné počínání, kterému hodlalo prostřednictvím žádosti u Okresního úřadu Říčany zabránit. Chtělo odčinit to, co se mu před několika lety nepodařilo.

Daná instituce, jakožto stěžovatel, vycházela z toho, že koncese byla udělena „...jest to čtyři roky a dosud se tam hostinec nestaví a nebude...“¹¹⁶ Odůvodnění můžeme považovat za subjektivní hodnocení, protože tvrdí, že „... již nyní vše jezdí do Jevan.“ a „...žádné teplé koupání v tom rybníce není neb jest tam chladná voda.“¹¹⁷

Jediné správné řešení tkvělo podle jejich mínění opět ve zrušení schválených koncesí. Obec si ale byla vědoma důležitosti daného kroku, a proto žádala o prodloužení lhůty stavby restaurace a čekala na jeho vyřízení. To nenastalo ani po několika letech.

Dne 20. června 1934 písemně upozornila na tuto nesrovnalost s poukazem na to, že předchozí žádost o prodloužení možnosti stavby hostince byla předložena už 14. srpna 1931. V současné době zamýšlela „...se stavbou započítí opětuje svojí snažnou žádost a prosí o brzké a laskavé vyřízení.“¹¹⁸ Tak se opravdu stalo.

---

¹¹⁵ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Rukopisný protokol ze dne 28. června 1934, s. 5.

¹¹⁶ Tamtéž, Dopis Společenstva hostinských a výčepníků v Říčanech Okresnímu úřadu v Říčanech ze dne 9. dubna 1934, nestr.

¹¹⁷ Tamtéž.

¹¹⁸ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Žádost o prodloužení lhůty udělené koncese hostinské na restauraci u vodní nádrže v Radošovicích ze dne 20. června 1934, nestr.

2.2.4 Stavba a souvislosti

Ofertní řízení k realizaci tohoto záměru bylo konečně vyhlášeno. Zásílat své nabídky bylo možné do 8. června 1934.

Konec června, přesně 29. června 1934, jak potvrzuje výměr Okresního úřadu v Říčanech, přinesl ještě jednu pozitivní zprávu, a to že „...byly *schváleny obecnímu úřadu v Radošovicích místnosti ku provozování živnosti hostinské a výčepnické se stanovištěm na č. kat. 73 obecního rybníka v Radošovicích.*“¹¹⁹

Nakonec bylo zájemců o zakázku i v tomto případě hned několik. Museli ale počítat s tím, že se podřídí všem podmínkám zadavatele (obce). Ten pro vybrání vítěze užil veřejnou soutěž.

Při vyhodnocení a výběru vítěze využil svého nejlepšího vědomí a svědomí a závěrů s poskytnutých nabídek, tak aby nebylo předem jasné, že vyhraje ten s nejnižší nabízenou cenou. Bylo nutné, aby uvedená částka počítala „... *s naložením na staveniště, uložením a srovnáním, dohledem, nemoc. a úrazovým pojištěním, starobním pojištěním, s veškerou režii, daněmi, ziskem podnikatele.*“¹²⁰ Zhotovitel musel počítat s tím, že zastavení prací, a to z jakýchkoli důvodů, by pro něj bylo prodělečné, protože by nedostal náhradu.

Co se týkalo úhrady smlouvené částky, tak osmdesát procent bylo vyplaceno hned v počátku, zbývajících dvacet procent bylo rozloženo následovně: patnáct procent mělo být zapláceno při kolaudaci a pět procent následující rok.

Do soutěžního klání se přihlásil František Krása, Antonín Kříž, Václav Procházka, Božena Krutská a pak Josef Král a František Polák. Jejich nabídky je možné si prohlédnout v příloze číslo 11.

Usnesení obecního zastupitelstva z 10. června 1934 informuje o tom, že „...*stavbu restaurace zadati pánům oferentům p.p. Josefu Královi a Františku Polákovi : za cenu nepřekročitelnou Kč 84 200,-...*“¹²¹ Pozitivně byla jistě přijata i prodloužená lhůta o týden, celkově tedy na šest týdnů

---

¹¹⁹ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Dopis Okresního úřadu v Říčanech Obecnímu úřadu v Radošovicích o kolaudaci místností hostinských ze dne 30. července 1934, nestr.

¹²⁰ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Všeobecné podmínky pro stavbu restaurační budovy u koupaliště v Radošovicích, bod 3, nestr.

¹²¹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 10. června 1934, nestr.

Proč se rozhodlo právě o tomto vítězi, to neupřesníme, ale proč nebyl vybrán Václav Procházka, to lze odvodit. Týden po vyhlášení výsledků řízení byl vyzván, „...aby zadané mu kabiny u rybníka uvedl veškeré práce zadané do řádného stavu ... a to do dne 23. června“¹²²

I přesto, že se jednalo o veřejně přístupné místo, není se čemu divit, že stále zvyšující se investice obce si žádala jistý stupeň ochrany. Jednalo se o oplocení, které provedl Štěpánek za použití železných sloupků.

Každý projekt potřebuje plány a ani zde nemohly chybět. V příloze č. 12 je možné si je prohlédnout, stejně jako fotografie dokládající výsledek. Proto, aby nějaký vůbec mohl být, tak podle rozeslaného pozvání „...dne 19. června 1934 o 3. hod. odpoledne“¹²³ se konala stavební komise s možností vyjádřit se.

Všichni účastníci a to jak sousední Pacov zastoupený starostou Hervertem, tak Obecní výbor (Hrdina, Rybka, Kvarta, Diviš), tak soukromá osoba Božena Strnadová se shodli na stejném výroku. Za obec Pacov se vyjádřil přítomný starosta takto „...Obec(sic) Pacov nečiní námitek proti stavbě, když bude od sousedních hranic vzdálená 1 m.“¹²⁴

Manžel majitelky Boženy Strnadové „...nečiní námitek proti zamýšlené stavbě, když nebude se konati žádné poškození jejího majetku“¹²⁵ a poslední, členové obecního výboru si stanovili, že nebudou proti stavbě, „...když bude vyhověno podmínkám stavebního a zdravotního úřadu.“¹²⁶

K samotné realizaci bylo přistoupeno 26. června a slavná kolaudace proběhla po podání žádosti ze 23. července, v 11. hodin dopoledne 28. července 1934.¹²⁷ V srpnu se mohla restaurační budova otevřít a personál podniku přivítat první hosty.

---

¹²² SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 17. června 1934, nestr.

¹²³ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Pozvání ke stavební komisi za účelem stavby restaurace ze dne 18. června 1934, nestr.

¹²⁴ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Protokol ze dne 19. července 1934, nestr.

¹²⁵ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, protokol ze dne 19. července 1934, nestr.

¹²⁶ Tamtéž.

¹²⁷ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy živnostenské – koupaliště, Dopis Okresního úřadu v Říčanech Obecnímu úřadu v Radošovicích ze dne 26. července 1934, nestr.

3 Nájemci

3.1 Mořic Jaroš

Doklady, jimiž jsou v první řadě pachtovní smlouvy, vyvracejí skutečnost, že Antonín Jureček byl první pronajímatel. Většina oslovených pamětníků se domnívala, že tomu bylo jinak. Dokonce si mysleli, že byl majitelem komplexu zahrnujícího restauraci a koupaliště. Nám tedy nezbývá než uvést věci na pravou míru.

Obchodní ředitel z Prahy II Mořic Jaroš, narozen roku 1860, byl první, který sepsal s obcí písemnou dohodu o pronájmu restaurační budovy. Tento případ byl poznamenán do třetice aktivitou Společenstva hostinských a výčepníků v Říčanech.¹²⁸

Už 6. srpna 1934 upozorňovalo Společenstvo na „...*p. Jaroše který provozuje živnost hostinskou a výčepnickou aniž by byl hlášen a měl podanou žádost za schválení.*“¹²⁹ Obeznamovaný Okresní úřad Společenstvo ujišťoval, že tak obec skutečně učinila. Přesto se daným problémem musel opět zabývat Zemský úřad v Praze. Tam byla totiž podána stížnost s vysvětlením situace v tomto znění: „...*Obec Radošovice obdržela hostinskou a výčepnickou koncesi ze 30./4. 1930 ... měla být po 6. měsících zrušena neb se tam tato živnost neprovozovala až teprve letošního roku v létě byla otevřena restaurace t. j. po 4. letech.*“¹³⁰

Poté podala obec žádost na schválení Jaroše. Věřilo, že danou písemnost prověří a posoudí nejlépe právě Zemský úřad. Na stranu obce Radošovic se postavil se svým výrokem potvrzujícím podanou žádost na schválení Jaroše, velitel zdejší Četnické stanice, Příbyl. Situace byla vyřešena. Dochovaná písemná zpráva učinila z obce Radošovice a Mořice Jaroše, nájemce a pronajímatele.

---

¹²⁸ Dále jen Společenstvo.

¹²⁹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Dopis Společenstva hostinských a výčepníků v Říčanech Okresnímu úřadu v Říčanech ze dne 6. srpna 1934., nestr.

¹³⁰ Tamtéž, Stížnost Společenstva hostinských a výčepníků v Říčanech Zemskému úřadu v Praze ze dne 1. září 1934, nestr.

Nájemní poměr měl trvat do 15. března 1940,¹³¹ tedy nastávajících šest let od stvrzení smlouvy podpisem. První rok bylo po nájemci požadováno 8000 Kč,¹³² v dalších letech musel splácet do obecní pokladny každý měsíc 1 000 Kč, což znamenalo konečných 12 000 Kč¹³³ ročně. „...*Kdyby smluvený nájem nebyl úplně splacen do 1 měsíce zrušuje se smlouva automaticky a nájemce jest povinen vyrovnati všechny oné závazky ihned.*“¹³⁴

Obvyklé požadavky na dostatečnou propagaci podniku, odpovědné zacházení s pronajatým majetkem či na dodržování smluvených cen vstupného doplňují i takové, které vycházely z celosvětové situace.

V době světové hospodářské krize a bylo v obecním zájmu užít novou výletní atrakci také k zajištění práce místním obyvatelům, což prokazovala slova, že „...*při ledování zaměstnávají jen radošovické dělníky.*“ nebo „...*veškeré suroviny pro přípravu pokrmů svého podniku odebíráti od radošovických živnostníků.*“¹³⁵

Už od počátku se dbalo na to, aby rybník nebyl jen koupalištěm pro výletníky, ale také aby zde byla možnost naplnit čas sportovními aktivitami. Nejprve musel být při vstupu zaplacen poplatek,¹³⁶ jak doložil příslušný článek ve smlouvě, pak mohl návštěvník vedle možnosti „...*koupání, vyučování plování, půjčování zábavních loděk,*...“¹³⁷ také odpočívat u prutu a čekat na úlovek.

V každém správném rybníku nesmí chybět ryby. Toto pravidlo bylo potvrzeno i tentokrát při podpisu smlouvy „...*zaplatí Kč. 800.- osmset Kč. hotově na doplnění stavu ryb v rybníce.*“¹³⁸ Díky tomu mohl splnit jeden ze základních účelů vodní nádrže, právo rybolovu.

Zabezpečení provozu netrvalo dlouho, i když vzájemný závazek byl ujednán na dobu šesti let. Už v červnu 1935 bylo totiž usneseno „...*aby p. Mořic Jaroš zaplatil podle smlouvy a dostal svým povinností do 15. června 1935,*“¹³⁹ v jiném případě mu hrozilo zrušení smluvního ujednání.

---

¹³¹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy s předchozími nájemci, Smlouva pachtovní s Mořicem Jarošem, článek 2, nestr., bez data, přesto se jednalo o 17. srpen 1934, kdy proběhlo zasedání obecního zastupitelstva.

¹³² Tamtéž, článek 6, nestr.

¹³³ Tamtéž, článek 4, nestr.

¹³⁴ Tamtéž, článek 5, nestr.

¹³⁵ Tamtéž, článek 22 a článek 11, nestr.

¹³⁶ Tabulka v příloze č. 13

¹³⁷ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy s předchozími nájemci, Smlouva pachtovní s Mořicem Jarošem, článek 1, nestr., bez data, přesto se jednalo o 17. srpen 1934, kdy proběhlo zasedání obecního zastupitelstva.

¹³⁸ Tamtéž, článek 12, nestr.

¹³⁹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 10. června 1935, nestr.

Toto riziko bylo naplněno jak nás informuje zápis ze schůze Obecního zastupitelstva, které „...se usnáší zrušiti nájem. poměr s nájemcem ob. koupaliště Mořicem Jarošem z Prahy Smečky 13, protože uvedený nedodržel nájem. smlouvu.“¹⁴⁰ Obec byla připravená předat celý případ advokátovi Dr. Václavu Tomsovi případně Dr. Krischkovi.

Cesta k domluvě mezi oběma stranami netrvala dlouho. „...Pan Jaroš prohlásil, že ve středu ve 2 hod. odpoledne dne 11./XII. dostaví se na obecní úřad k porovnání vyúčtování jeho a obce. Dle jeho prohlášení s automat. rozvázáním smlouvy souhlasí.“¹⁴¹ Potřebné právní náležitosti k uzavření tohoto případu nájemného s Mořicem Jarošem měl na starosti Dr. Tomsa.

3.2 Karel Rybka

Ve stejné době, kdy se opět musela otevřít otázka pronájmu „...koupalištního podniku...“¹⁴² se Karel Rybka¹⁴³ vzdal všech svých funkcí a osazenstvo zastupitelstva to vzalo v potaz. Psal se listopad 1935. Toto jeho počínání bylo zásadní, poněvadž se právě odstoupivší soukromník stal v pořadí druhým provozovatelem Koupaliště na Rokytcce.

Soutěžní klání, které muselo proběhnout pokaždé, když se jednalo o veřejnou zakázku, přineslo už předem avizovanému vítězi osm soupeřů, jak dokládá tabulka v příloze č. 15. V rámci jednání a na návrh Obecní rady se do užšího výběru dostali vedle Karla Rybky také Freiwellig a Šoušavová. Po vyřazení Freiwelliga se střetli nakonec příznivci K. Rybky a Šoušavové.

Poměr hlasů 10 : 4 jednoznačně rozhodl o porážce nabídky Šoušavové a vítězství Karla Rybky, původně krejčího, s nabízenými 20 000 Kč. K získání mu jistě dopomohly i záruky, které už od počátku ve své nabídce zmínil. Jednalo se o 20 000 Kč, které by složil „...v cenných papírech buď státní Investiční půjčku dopravní, neb komunální dlužní úpisy Zemské banky.“¹⁴⁴

---

¹⁴⁰ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 10. listopadu 1935, nestr.

¹⁴¹ Tamtéž, zápis ze dne 8. prosince 1935, nestr.

¹⁴² SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Smlouvy a spisy s předchozími nájemci, Smlouva pachtovní s Karlem Rybkou, kterou převzal Antonín Jureček a svým podpisem stvrdil dne 6. října 1936, článek 8, nestr.

¹⁴³ Fotografie Karla Rybky s manželkou a dcerou na své zahradě, příloha č. 14

¹⁴⁴ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy s předchozími nájemci, Vlastnoruční dopis Karla Rybky Obecnímu úřadu v Radošovicích ze dne 3. ledna 1936, nestr.

Zaslaný vlastnoruční dopis z 3. ledna 1936 upozorňoval zároveň na to, že „...*Budeli (sic) moje nabídka přijatá, kladu si tyto podmínky.*“¹⁴⁵ Učinil to vzhledem k tomu, že „... *by musela obec každému jinému nájemci, když ne hned, tak v dohledné době dáti na svůj náklad upravit.*“¹⁴⁶ Oprava se týkala zejm. lávky ke stavidlům.

Upozorňoval dále na to, že se zříká odpovědnosti za zranění, které by mohl způsobit vyčnívající beton v místech určených pro neplavce. Obec měla také umožnit vyvěšení plakátů na informačních tabulích na náměstí zdarma, či bezplatné telefonické hovory ve věci rybníka.

Nárůst investic do výletního letoviska způsobil i snahu zabezpečit obecní majetek, proto přišla na řadu i otázka oplocení vodní plochy. I článek vydaný 8. září 1936 v *Říčanském směru* „*Co dělá zlou krev u lidí za plotem?*“ se toho týkal. Do té doby, než došlo k ohraničení vodního prostoru, byli lidé spokojeni. Po zřízení restaurace a úpravě rybníka v koupaliště se začalo vybírat vstupné ve výši 2 Kč. Zkrátka „...*Tohleto (sic) už lidi dopaluje, tenhle plot je provokuje.*“¹⁴⁷ Krátce po vyjádření svých požadavků přidal ještě další „...*1. Zavést elektr. osvětlení na restauraci a na prvý sloup od restaurace. ... 3. Zakoupiti elektr. Stroj na pumpování vzduchu na pivo.*“¹⁴⁸ atd.

Jako u všech zájemců, o to víc u vítězů a tedy provozovatelů podniku, takové důležitosti jako zastávalo Koupaliště na Rokytce, bylo podstatné, že se jednalo o člověka, který byl „...*zachovalý a úplně pro živnost hostinskou spolehlivý. Proti ...nesvědčí žádné skutky, které opravňujíc k doměnce (sic), že by živnosti hostinské bylo zneužíváno k podpoře zapovězené hry, přechováčství, nemravnosti neb opilství.*“¹⁴⁹

O Karlu Rybkovi i přes spolupráci s jeho potomky, konkrétně vnukem Jaroslavem Kabelákem, není moc známo. I přes tuto nedostatečnost lze vytvořit obrázek o člověku, který se do dějin obce zapsal, i když nakrátko, také jako podnikatel.

Narodil se 13. listopadu 1878 v Dlouhé Třebové, okres Lanškroun, a vyučil se řemeslu, stal se z něj krejčí. Rodinné poměry, nelze kvůli nedostatku podkladů přiblížit.

---

¹⁴⁵ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy s předchozími nájemci, Vlastnoruční dopis Karla Rybky Obecnímu úřadu v Radošovicích ze dne 3. ledna 1936, nestr.

¹⁴⁶ Tamtéž.

¹⁴⁷ *Co dělá zlou krev u lidí za plotem?* In *Říčanský směr* ze dne 8. září 1936 – výstřižek, LUKES, Fr. *Několik poznámek a vzpomínek na události v Říčanech 1924-1938*, nestr. uloženo v Muzeu Říčany.

¹⁴⁸ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Smlouvy a spisy s předchozími nájemci, Vlastnoruční dopis K. Rybky Obecnímu úřadu v Radošovicích ze dne 11. ledna 1936, nestr.

¹⁴⁹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Vyjádření velitele Četnické stanice Příbyla Okresnímu úřadu Říčany ze dne 8. února 1936.

Už se svou manželkou Josefou rozenou Frýdlovou, prodavačkou z Vídně, odjel do Ameriky. Procestoval velkou část Spojených států, kam se odstěhoval asi roku 1910.¹⁵⁰ Jako „...*strašně chytrý člověk a vynikající organizátor*...“¹⁵¹ se uplatnil v Chicagu, v tamějším Českém národním spolku, kde zastával více nespecifikovanou vyšší funkci.

Po návratu do Evropy se chtěli manželé usadit, a proto hledali domek, který by byl k tomu účelu vhodný. Dle vyprávění se dostali právě sem, do samostatné obce Radošovice. Byla zrovna zima, vše zakryté sněhem. Příroda, lesy, to všechno nahrávalo tomu, že se opravdu nakonec z Prahy Holešovic ze Štítného ulice přestěhovali. Jejich novým domovem se stala vila číslo popisné 104, kterou jim prodal prokurista Václav Nekvasil. Pod částkou 80 000 Kč,¹⁵² kterou uhradili v hotovosti, se neskrýval jen dům, ale také zahrada číslo katastrální 75/2 a stavební parcela 170.

S koupí si opravdu pospíšili, neboť ještě v srpnu 1921 pobývali ve Spojených státech, což dokládá pohlednice (v příloze č.16) a zároveň smlouva sepsána na Královských Vinohradech už 28. ledna 1922. V dané vilce „Maruška“ dodnes bydlí příbuzní Karla Rybky.

Bylo souhrou okolností, nebo spíše čirou náhodou, že oba významnější meziváleční pronajímatelé, jak Karel Rybka tak Antonín Jureček, žili ve spořádaném, přesto však bezdětném manželství. Netrvalo však dlouho a tento jistě nešťastný problém vyřešila dívka Maruška, kterou manželé Rybkovi adoptovali. Dokonce mezi sebou zjistili jistou příbuzenskou spojitost, jak vyplynulo z rozhovoru s vnukem Jaroslavem Kabelákem.

Své organizační schopnosti uplatnil dle zápisů ze schůzí obecního zastupitelstva nedlouho po svém přistěhování. Co se týkalo jeho politické příslušnosti, tak zastával program strany sociálně demokratické, za kterou byl zvolen roku 1926 do stavební komise.

Ve stejné době, jak dokazuje časopis *Říčanský kraj* z 26. června 1926, spolupracoval s Okrašlovacím spolkem, který působil v obci už od počátku 20. století a učinil pro ni mnohé, například „...*byly po celé obci vyšetřovány a pískem vysypány pěšiny*.“¹⁵³ Samozřejmě zde nesměl chybět dozor, který za Okrašlovací spolek zajišťoval právě Rybka.

---

¹⁵⁰ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Odpověď Četnické stanice v Dlouhé Třebové Velitelství Četnické stanice v Radošovicích ze dne 6. února 1936.

¹⁵¹ Rozhovor s Jaroslavem Kabelákem ze dne 8. května 2010, zvukový záznam v archivu autorky.

¹⁵² Smlouva kupní sepsána 28. ledna 1922, uložena u Jaroslava Kabeláka, str. 2.

¹⁵³ KNIHOVNA NM - Oddělení časopisů a novin, 121 B 29, *Draho nebo lacino?* In *Říčanský Kraj* : Neodvislý, nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje, ze dne 26. června 1926, roč.1, č. 10, s. 3.

Ten, známý svou zodpovědností a svědomitostí, nezklamal. Naopak „...*Sám (sic) s dělníky pracoval po celé dny, v lomu dohlížel, aby se správně nakládalo, všude pobízel slovem i příkladem.*“¹⁵⁴

Jeho aktivity, kdy dbal o blaho obce jako zástupce v Okrašlovacím spolku, tak v Obecním zastupitelstvu mu jistě dopomohly k získání vysokého postu. Byl kandidátem Československé sociálně-demokratické strany. Nicméně volby, které nakonec vyústily v jeho zvolení, měly zajímavý průběh.

Proti jejich výsledku byl totiž podán protest. Námitky spočívaly v tom, „... *že do volebního oddělení místnosti, kde se vkládají volební listky do obálek, bylo vpuštěno více osob najednou*“ ... „...*Člen volební komise p. Olmr vynesl urnu z volební místnosti až na státní silnici, aby umožnil volbu nemocného voliče.*“ a na závěr „...*byly nalezeny dvě obálky více než bylo odevzdáno hlasů dle záznamu ve voličském seznamu.*“¹⁵⁵

O urychlené vyřízení vyřčených námitek žádal za Místní politickou organizaci v Radošovicích československé sociální demokracie samotný Karel Rybka, který vycházel z předpokladu, „...*že stěžovatelka měla v úmyslu zdržet jen oddálit volbu starosty, aby tak byl získán čas k provedení různých věcí, které by měli v důsledku ochuzení obce a jejich občanů.*“¹⁵⁶ Nastalo tedy šetření, které jednotlivé body prověřovalo a došel například k závěru, že nebyl „... *zjištěn žádný konkrétní (sic) případ, že by tajnost volby byla porušena.*“¹⁵⁷

Nakonec byl zvolen také jako starosta. Největším soupeřem mu byl František Polák. V poměrně vyrovnaném souboji nakonec poměr hlasů přičkl vítězství Karlu Rybkovi. Jak řekl Jaroslav Kabelák, zasadil se jeho dědeček o to, aby se z Radošovic stala rekreační oblast. Jednou z překážek, která tomu mohla zabránit, byl letní provoz Babkovy cihelny.

Ten se i přes propadnuté povolení nechtěl vzdát své činnosti a odvolával se na smírčí domluvu s obcí dříve než by v případě nemožnosti smíru musel přejít ke komisionálnímu řízení, jež by podložil potvrzením, že mnoha sousedům „...*jim kouř z cihelny naprosto nevadí.*“¹⁵⁸

---

¹⁵⁴ KNIHOVNA NM - Oddělení časopisů a novin, 121 B 29, *Draho nebo lacino?* In Říčanský

Kraj : Neodvislý, nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje, ze dne 26. června 1926, roč.1, č. 10, s. 3.

¹⁵⁵ SOKA Praha-východ. Okresní úřad Říčany 1855-1942, kar. 37, in. č. 254, sig. 3-3, Volby do obecního zastupitelstva 1924-1930, Dopis Emilie Strnadové Zemské správě politické v Praze, bez data, nestr.

¹⁵⁶ SOKA Praha-východ, Okresní úřad Říčany 1855-1942, kar. 37, in. č. 254, sig. 3-3 Volby do obecního zastupitelstva 1924-1930, Vlastnoruční dopis K. Rybky na Zemskou správu politickou v Praze ze dne 23. ledna 1928, nestr.

¹⁵⁷ SOKA Praha-východ, Okresní úřad Říčany 1855-1942, kar. 37, in. č. 254, sig. 3-3, Volby do obecního zastupitelstva 1924-1930, Vyjádření Zemské správy politické v Praze ze dne 14. prosince 1927, nestr.

¹⁵⁸ KNIHOVNA NM-Oddělení časopisů a novin, 121 B 29, *Radošovice*, In Říčanský Kraj : Neodvislý, nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje, ze dne 7. srpna 1926, roč. 1, č. 13, s. 2.

Proti tomu zásadně protestovala obec, která „...ohrazuje se v zájmu svého občanstva proti provozu cihelny...“¹⁵⁹

Tato stížnost byla zaslána k posouzení a rozhodnutí okresní politické správě. Rozběhlo se řízení, jehož výsledek, v případě neplnění stanovených podmínek, mohl být úplný zákaz provozu. Karel Babka, majitel cihelny, je opravdu, jak potvrdila výše uvedená rozprava s Jaroslavem Kabelákem, nesplnil, a tak se především zemědělská oblast nemusela bát narušení svého vyhlášeného a lékařsky potvrzeného zdravého klimatu.

I tak zaneprázdněný člověk jako byl starosta Rybka si našel aktivitu, při které relaxoval. Pařila k ní především zahrádka, o níž se staral s láskou a zodpovědností jemu vlastní. Právě zde trávil čas nejen prací, ale i rozhovory s návštěvami, které za ním jezdily. Jednalo se především o podnikatele a továrníky.

O provozu koupaliště pod jeho vedením bohužel nejde více říci, protože nejsou dochovány podklady a ani vzpomínky. Není se čemu divit, protože Rybkův vnuk se narodil až šest let po jeho předčasné smrti. Ta byla způsobena zápallem plic, kterému podlehl 30. srpna 1936.

Josefa Rybková se po jeho smrti snažila vést podnik sama, ale pak se rozhodla napsat na místní Obecní úřad žádost obsahující tato slova „...prosím o schválení mnou doporučeného zájemce, který by převzal vše za podmínek, které jsme měli my a převzal by námi investovaný inventář abych neutrpěla v mém velkém neštěstí a bolu ještě větší škodu.“¹⁶⁰

Situace pro ni byla opravdu dost obtížná a problematická i proto, že lidem, se kterými spolupracovala nedůvěřovala. Měla důvodné podezření, že ji její zaměstnanci okrádají, což potvrzoval písemný výrok „...Již (sic) nyní jsem zjistila, že mě(sic) některé věci chybí a mám obavu aby ztráta nebyla větší.“¹⁶¹

S ohledem na památku starosty Rybky i jeho pozůstalých se snažil kompetentní obecní orgán daný problém co nejrychleji vyřešit, proto také příslušný úřad přistoupil k vyvázání vdovy po Karlu Rybkovi z nájmu. Díky tomuto přístupu se o výletní komplex koupaliště a restaurace mohl začít starat už od 1. října 1936 Antonín Jureček.

---

¹⁵⁹ KNIHOVNA NM-Oddělení časopisů a novin, 121 B 29, *Radošovice*, In Říčanský Kraj : Neodvislý, nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje, ze dne 7. srpna 1926, roč. 1, č. 13, s. 2-3.

¹⁶⁰ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Smlouvy a spisy s předchozími nájemci, Vlastnoruční dopis Josefy Rybkové Obecnímu úřadu v Radošovicích ze dne 19. září 1936, nestr.

¹⁶¹ Tamtéž.

3.3 Antonín Jureček

Říká se „do třetice všeho dobrého.“ V tomto případě nejen dobrého ale dokonce vynikajícího. Dnešní pojmenování „Jureček“ skrývá člověka, který zde působil jako třetí pronajímatel. Za jeho dob se však jednalo o Koupaliště na Rokytce.

Podnikání Antonína Jurečka splnilo, a domníváme se že nad očekávání to, co bylo původním záměrem. Jednalo se o rozšíření povědomí o Radošovicích, zlepšení zázemí turistů, návštěvníků nebo výletníků, jejich nalákání a uspokojení tak, aby se rádi vraceli a trávili zde svůj volný čas.

Úspěšné vedení podniku si vyžádalo velké úsilí, osobní zájem a energický přístup. K výše uvedeným skutečnostem patřily i vlastnosti, které dotyčný měl. Byla to úslužnost, ne však vlezlost, přátelství a zodpovědnost. Zkrátka Antonín Jureček věděl, jak má dosáhnout perfektního výsledku, což pro ostatní, hlavně kolektiv, který měl na starosti plnění přání zákazníků, znamenalo, že po nich bylo požadováno totéž.

Zmíněný perfekcionalismus se projevoval i ve chvíli, kdy jeho pracovní oděv prozrazoval jakoukoli chybu, byl zmačkaný nebo se sebemenší skvrnou. Znamenalo to okamžitou výměnu za čisté oblečení. Tento výčet vlastností by nebyl úplný, bez jeho přirozené autority a také humoru, který mu rozhodně nescházel.

Antonín Jureček se narodil 16. května 1906 ve Velké Bystřici u Olomouce. Měl sestru Marii, které neřekl nikdo jinak než „Maňka.“ Pocházel z věřící rodiny, která mu vštěpila morální hodnoty a vedla ho k víře, nicméně v dospělosti nebyl praktikujícím věřícím, jako jeho sestra a maminka. Svě dětství prožil v Poličce, kde se krátce před ním narodil i pozdější slavný hudební skladatel Bohuslav Martinů.

Vyučil se „...jako drogista, výrobce sodovek, limonád a lihovin,“¹⁶² proto nepřekvapí, že po absolvování povinné vojenské služby nastoupil roku 1927 do sodovkárny, kterou spravovalo Společenstvo hostinských a výčepníků.¹⁶³

Zde zastával Jureček pozici správce. Byl účastníkem schůzí Společenstva, a to mu také obohatilo život. Na jedné z nich se setkal se svou budoucí manželkou, dcerou pracovníka na železnici, Boženou rozenou Hochmanovou, která se narodila v Praze 22. října 1912.

---

¹⁶² VOJTĚCH, Jaroslav. *Náš rozhovor o Jurečku*. In Říčanský kurýr. č. 9, 1997, s. 15. bez ISSN.

¹⁶³ Dále jen Společenstvo

Jejich svatebním dnem byl 31. říjen 1931, kdy Antonínu Jurečkovi bylo pětadvacet let a jeho manželce devatenáct. I přesto, že manželství trvalo více než padesát pět let, neměli děti. Snad proto se raději zaměřili na svou práci, která byla i jejich zálibou.

Život mladého páru se odehrával v době hospodářské krize, která připravila mnoho lidí o práci. Přes to i v této době měli lidé své sny, jež právě Jureček dovedl realizovat. Dopomohly k tomu kontakty a spolupráce se Společenstvem, které mu umožnily poznávat prostředí hospod a restaurací. Učil se, jak správně udržet podnik v chodu.

Dalším předpokladem pro převzetí komplexu na Rokytce byly finanční nesrovnalosti v sodovkárně, které ho dovedly k úvahám o změně pracoviště. V neposlední řadě přispěla i žádost Josefy Rybkové, která odpovídala za vedení podniku po smrti svého manžela.

Posouzení jejího problému a následné zbavení břemene nastalo na stejné schůzi Obecního zastupitelstva jako zvolení nového pronajímatele. Vybíralo se mezi dvěma uchazeči, kteří neměli námitek proti převzetí podmínek obsažených v předchozí smlouvě. Byl jím Antonín Jureček z Řičan a Horáček z Radošovic. Při hlasování bylo odevzdáno čtrnáct platných hlasů, z toho jedenáct ve prospěch Antonína Jurečka.

Jeho nabídka představovala jistinu v podobě zástavy manželčina domu čp. 574 v dnešní ulici Boženy Němcové v tzv. čtvrti Jeruzalém, a to v hodnotě 20 000 Kč. Vedle této záruky musel převzít od předchozí pronajímatelky inventář v restauraci i na koupališti.

Tak započala dráha úspěšného restaurátéra, který velkou část vydělaných peněz vracel zpátky do podniku.

Než přejdeme ke kapitole, která představí čtenářům provoz v letních a zimních měsících nebo proměny, jako třeba rozšíření prostor koupaliště či zázemí v restauraci, nebylo by od věci přiblížit, jak trávili manželé Jurečkovi svůj volný i pracovní čas.

Poté co jim obec Radošovice předala vedení komplexu (restaurace a koupaliště), se manželé Jurečkovi přestěhovali do třípokojového podkrovního bytu v restauraci. Společnost jim dělala sestra „Maňka“ a také Jurečkova maminka. Pomáhali i rodiče Boženy Jurečkové (František a Marie Hochmanovi). Zmíněné osoby je možné si prohlédnout v příloze č. 17.

„Maňka“ se kvůli svému, už od dětství, špatnému zdravotnímu stavu nikdy neprovdala, a právě proto se s ní mohl bratr podělit o správu letoviska. Přenechal jí kontrolu nad chodem koupaliště. Starala se o přichozí i přijíždějící hosty, od hlídání společné šatny až po kontrolu pořádku na pláži.¹⁶⁴ S bezpečností návštěvníků jí pomáhal najatý plavčík.

---

¹⁶⁴ Rozhovor s Drahuškou Širokou rozenou Ježkovou ze dne 28. srpna 2010, písemný záznam v archivu autorky.

Výše uvedené informace zcela vylučují slova paní Jurečkové uvedené v rozhovoru ze zářijového vydání *Říčanského kurýra* z roku 1997,¹⁶⁵ kde tvrdila, že se o vše starali sami. Kdybychom nebrali její odpověď doslova, šlo by usoudit nejspíš, že tím měla na mysli, že sami nesli největší zodpovědnost za spokojenost zákazníků.

Vlastním přičiněním se snažili nabídnout příchozím to nejlepší. Vyžadovalo to věnovat mnoho sil do různých činností (okopávání, uklízení, drobné úpravy a opravy) jak ze strany Boženy a Antonína Jurečkových tak rodinných příslušníků.

Zdálo by se poněkud divné, že tak známý člověk nebyl součástí žádného zdejšího klubu, třeba Sokola, Okrašlovacího spolku nebo Dobrovolných hasičů. Rozhovory, které jsem měla možnost vést s lidmi, kteří ho dobře znali, to potvrdily. Přesto musíme zdůraznit, že v kontaktu s nimi, alespoň se zmíněným Okrašlovacím spolkem, jistě byl, a to kvůli úpravám, které si koupaliště vyžadovalo.

Každého a Antonína Jurečka nevyjímaje se týkala potřeba odpoutat se od problémů a starostí. Jeho způsob, jak získat energii spočíval v aktivním odpočinku. Rád se procházel v lesích. Nešlo o bezduchou chůzi, ba naopak o pečlivé pozorování okolí, jeho oblíbenou činností bylo totiž nalézání a sbírání hub.

Pracovní nasazení Jurečkových si vyžadovalo samozřejmě i zaslouženou dovolenou. Ta nastávala pravidelně v září a trvala tři týdny, které trávili obvykle v tuzemsku v Beskydách, Tatrách nebo v Jeseníkách.

Manželé Jurečkovi byli společenší lidé, kteří vnímali věci kolem sebe a neopouštěli své působiště jen jednou do roka. Když jim to umožnilo počasí nebo nenastal vrchol letní sezony, přenechali obsluhu hostů svým zaměstnancům či příbuzným a rozjeli se do Prahy. Přijížděli ke svým dobrým známým, k majiteli továrny na obuv Ježkovi na Vinohrady. Svedla je dohromady právě restaurace, ve které pravidelně při každé návštěvě obce obědvali a večereli.

Manželé Ježkovi, jako mnozí z majetnějších vrstev, napodobovali dlouhodobě přetrvávající trend trávení dovolených a prázdnin na tzv. letních bytech. Obce nacházející se nedaleko Prahy, nejlépe napojené na železnici, se stávaly cílem těch, kteří hledali odpočinek, relaxaci či zábavu. Právě tato skutečnost vedla, jak už bylo výše uvedeno, k realizaci tak nákladného podniku, jakým bylo radošovické letovisko.

---

¹⁶⁵ VOJTĚCH, Jaroslav. *Náš rozhovor o Jurečku*. In *Říčanský kurýr*. č. 9, 1997. bez ISSN.

Přátelství s Ježkovými se upevnilo natolik, že se k sobě Antonín a Josef chovali jako bratři. V případě potřeby se vždy vzájemně podpořili a pomohli si. I Ježkovy děti, dcera Drahomíra¹⁶⁶ a syn Josef, zde trávily prázdniny. Hlavně Drahuška byla každou volnou chvíli u tety a strýce Jurečkových. Jak Antonín tak Božena Jurečkovi ji brali jako svou vlastní dceru, která se o ně starala až do jejich skonu.¹⁶⁷

Náplní výletů do Prahy byly procházky po pamětihodnostech, divadelní představení či společenské akce. Jejich život byl plný úspěchů, i ne zrovna šťastných chvil. Přesto musíme zdůraznit, že se na manžele Jurečkovy vzpomíná jen v dobrém. Jako na lidi, kteří odváděli svou práci, svůj koníček jako své poslání, a to více než dvě desetiletí.

---

¹⁶⁶ Dále jen Drahuška

¹⁶⁷ Antonín Jureček zemřel 15. března 1988 a Božena Jurečková 27. října 2004.

4 Jurečkova éra – proměny a atmosféra doby

4.1 Doba meziválečná až do roku 1945

Jistě šťastným dnem pro manžele Jurečkovy bylo 24. září 1936, kdy se Obecní zastupitelstvo rozhodlo předat podnik do jejich rukou. Pan Jureček se totiž o podnik zajímal už dříve stejně jako uvažoval o tom, že by se ujal jeho vedení, jak potvrdil v dopise zaslaném zástupcům obce Radošovic „...*Zajímal (sic) jsem se již jednou o tento podnik, leč shodou různých okolností nebylo mi umožněno se tenkrát (sic) o pronájem ucházeti.*“¹⁶⁸

Počátek jejich působení byl datován od 1. října 1936. Do započaté nelehké podnikatelské cesty, kdy byl Antonín Jureček závislý na ostatních lidech, vložil mnohá očekávání, různé představy a naděje, což lze vycítit z jeho vlastních slov „...*nepochybuji, že by se mi podařilo zde vybudovati podnik, o němž mluvilo by se s respektem a uznáním.*“¹⁶⁹

Chtěl si nejen splnit sen, ale hlavně chtěl brát svou budoucí pozici restaurátéra a pronajímatele koupaliště velmi vážně jak vůči veřejnosti, tak ve prospěch obce Radošovic. Nezištné úmysly potvrzoval i fakt, že hodlal investovat vlastní finanční prostředky do potřebných věcí jako sprch, osvětlení rybníka nebo parket. Právě proto si nashromážděnou hotovost ponechával a poskytl jako záruku nemovitost své manželky. Ta ji opravdu nechala zapsat do příslušných pozemkových knih katastrálního území Říčán k zadlužení na částku dvacet tisíc korun.

Jak už bylo jednou uvedeno, přijímal Jureček podmínky vycházející z předchozí smlouvy, kdy například musel „...*se starati o dobrou a dostatečnou reklamu podniku.*“¹⁷⁰ Je dokázáno, že tak skutečně činil prostřednictvím plakátů, letáčků nebo v pořadech pražských kin.¹⁷¹ Na tu dobu jistě nejúčinnějším prostředkem, jak se dozvědět zajímavé a nové informace, byl osobní kontakt. Máme tím na mysli samozřejmě, že se osobní zkušenosti předávaly a doporučovaly.

---

¹⁶⁸ SOkA Praha-východ. Obecní úřad Radošovice 1862-1945. kar. 7 in. č. 66. Spisy živnostenské koupaliště. Dopis Antonína Jurečka Obecní radě v Radošovicích ze dne 21. září 1936, nestr.

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ SOkA Praha-východ. Obecní úřad Radošovice 1862-1945. kar. 7. in.č. 66. Smlouvy a spisy s předchozími nájemci. Smlouva pachtovní s Karlem Rybkou, kterou převzal pan Jureček a svým podpisem stvrdil dne 6. října 1936, článek 8, nestr.

¹⁷¹ HONCOVÁ, Jaroslava. *Kapitoly z dějin Říčán*. Říčany, 1997. s. 297. bez ISBN.

Všechny informační zdroje nalákaly v letní sezoně na zdejší pláž u rybník víc návštěvníků, než dokázala nadále uspokojit. Proto se na doporučení Obecní rady přistoupilo ke koupi pozemku číslo katastrální 509 od Marie Raisové, který přesně přiléhal k fungující pláži. U této kauzy se zastavíme. Prodávající si totiž vedle obvyklé ceny za svůj majetek vyhrazovala ještě i další podmínky.

Úhrada domluvených 50 000 Kč¹⁷² neměla být uskutečněna v hotovosti hned, ale předpokládalo se její pravidelné každoroční vyplácení ve výši 2 000 Kč, a to až do její smrti. Tato nevyhnutelná událost pak obec zavazovala k vypravení řádného pohřbu, udržování hrobu či pravidelných mší.¹⁷³ Výhodnost a nutnost přispěla k uzavření tržové smlouvy mezi oběma stranami.

Krátce před skončením druhé světové války došlo 9. února 1945¹⁷⁴ k úmrtí Marie Raisové, v rámci vyřešení její pozůstalosti se sešli všichni zainteresovaní a domlouvali jak tedy s majetkem naložit. Mezi nimi byla zastoupena i obec Radošovice, která měla být dědicem. I když nárok vyjádřili i jiní přítomní, nakonec došlo k domluvě a zřeknutí se dědictví ve prospěch obce. Ta musela vedle již výše uvedených závazků také vyplatit Antonii Fialovou a Albertu Blažkovou. Každá dostala 1 000 Kč¹⁷⁵ za to, že se o zemřelou až do poslední chvíle ochotně staraly. Tolik k jistě zajímavému a ojedinělému případu nabytí nemovitého majetku.

Listopad 1937 s sebou přinesl mnoho novinek. Pronajímatel Jureček se snažil vytvořit vhodný prostor, pro zlepšení podnikatelského zázemí. Už na konci září bylo projednáváno povolení o vytvoření lednice ve skále za restaurací. Při zřizování lednice se nesmělo užít střeliva.

Následně se vybíral vhodný kandidát na natření restaurační budovy a druhých oken fermeží. Mezi čtyřmi nabídkami¹⁷⁶ nakonec uspěl Rychtář. Dále žádal o zřízení dveří na verandu, kterou zafinancuje z vlastních zdrojů. Měl být využit eternit, který by se nepřičil se stávající restaurací.

---

¹⁷² SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Smlouva tržová s Marií Raisovou ze dne 8. října 1937, bod 2, nestr.

¹⁷³ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Dopis Marie Raisové Obecnímu zastupitelstvu, bez data, podmínka č. 4, Děkanskému úřadu v Říčanech mělo být placeno 15 Kč za celoroční modlení za zemřelého Aloise Raise a jeho manželku, 15 Kč za stejný úkon ale pro zemřelého Josefa. Kupra, jeho manželku a děti, 24 Kč za tři mše obětované za Alois Raise a stejnou částku 24 Kč za Marii Raisovou.

¹⁷⁴ Tamtéž, Dopis Národnímu výboru v Radošovicích ze dne 31. května 1945, nestr.

¹⁷⁵ Tamtéž, Dopis Národnímu výboru v Radošovicích ze dne 31. května 1945, bod č. 4, nestr.

¹⁷⁶ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápis ze schůzi obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 31. března 1937, nestr. Sekera 1m² 4,50 Kč, Trojáněk 2 Kč, Rychtář 2 Kč, Havlíček 2 Kč.

Podle dodatku pachtovní smlouvy z 15. března 1938 mělo opravdu dojít k proměně pozemku č. k. 509. „...*Obec Radošovice zřídí na zakoupeném pozemku č. k. 509 pláž a na této pláži postaví následující zařízení : 20 rodinných kabin...*“¹⁷⁷ Její podobu představili ve svém návrhu i zástupci zdejšího Okrašlovacího spolku, který byl s povděkem vzat v potaz. Daný prostor měl být celý oset trávou. Dále se podle ideového plánu na proměnu koupaliště uvažovalo o osazení části pozemku u restaurace tak, aby zde mohla vzniknout zahradní restaurace.

Pro návštěvníky II. pláže měla být vybudována společná kabina. Předpokládalo se zřízení pískoviště pro malé děti, nebo uvolnění prostoru na druhé pláži pro sportovní vyžití návštěvníků.

Výsledek ofertního řízení potvrdil investici na vybudování dvaceti kabinek, společné šatny, bifé, záchodů pro ženy a muže. To bylo zadáno Josefu Kvardovi. Rodinné kabiny dostal na starost Václav Procházka. Zmíněné úpravy navýšily nájemné. Na nový závazek Jureček přistoupil.

Krátce nato, ale jistě v souvislosti se stále složitější politickou i ekonomickou situací ve státě, žádal o jeho snížení. Snaha Obecní rady dospět k určitému kompromisu skončila takto. Byla schopná přispět na zřízení ventilace a přemístění kamen v kuchyni s ohledem na odhadovanou částku 500 Kč. K 1. lednu 1939¹⁷⁸ tedy měl uhradit o daný příspěvek méně.

Vedle výše uvedených vnějších úprav bylo nutné na začátku válečného roku podle komisionálního řízení z 29. září 1939¹⁷⁹ uzpůsobit i vnitřní prostory restaurace. Týkalo se to konkrétně kuchyně, která nebyla koncipována na to, aby v letních měsících připravovala až dvě stě třicet obědů denně. Vedle nevyhovujících rozměrů byla i špatně umístěna a scházela jí umývárna na nádobí. Je až s podivem, že bychom v restauraci nenalezli spíž. Té byla vyhrazena místnost za výčepem, což bylo také shledáno jako nežádoucí.

---

¹⁷⁷ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Smlouvy a spisy s předchozími nájemci, Dodatek ku smlouvě pachtovní s Karlem Rybkou a následně s Antonínem Jurečkem ze dne 15. března 1938, nestr.

¹⁷⁸ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 18. listopadu 1938.

¹⁷⁹ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy živnostenské – koupaliště, Opis vyjádření Zemského úřadu ze dne 12. února 1940, nestr.

Tyto výsledky samozřejmě dotčenou stranu, míníme tím Obecní radu, nepotěšily. Bylo to zřejmé z úvah o zaslání odvolání na příslušný Okresní úřad. Své odůvodnění chtěla podložit hlavně tím, že „...*Uvedených (sic) 230 obědů jest snad smyšlenkou, (sic)...*“¹⁸⁰ Skutečně tak učinila a Zemský úřad v Praze se tedy musel zabírat daným odvoláním. To s sebou přineslo další komisionální šetření.

Závěrečné rozhodnutí, bohužel pro obec, potvrdilo nutnost provést požadované změny a úpravy. Obecní rada proto písemně žádala zdejší Okresní úřad o možnost odkladu, protože čekala na příhodnější čas na realizaci požadovaných úprav.

Žádosti o prodloužení prováděcí lhůty bylo skutečně, s ohledem na poměry panující ve stavebnictví, vyhověno. Tento požadavek se ještě několikrát opakoval i přes upozornění na stále přetrvávající nevyhovující podmínky.

Takové štěstí neměl Antonín Jureček, když žádal o snížení nájemného. Důvod spočíval v tom, že smluvená částka se stala součástí obecního příjmu a tudíž se s její výší počítalo. Jakákoli odchylka by způsobila potíže a přinesla by negativní dopad na obec.

Jistě nepříjemnou skutečností bylo zavedení obecní dávky z nápojů a ještě nepříjemnější usnesení Obecního zastupitelstva z 15. prosince 1941. Spočívalo v prodloužení stávající nájemní smlouvy. K tomuto kroku bylo přistoupeno s ohledem na mimořádné, tedy válečné poměry. Šestileté, řekněme provizorní období, ještě pokračovalo.

Probíhající válka s sebou přinesla neustále se stupňující nenávisť proti lidem židovského vyznání. Ti, jak už víme z kapitoly dotýkající se tohoto období, byli vnímáni jako méněcenní a nevítaní v arijské společnosti. Všechna nařízení, vyhlášky a aktivity proti nim měly vést k jedinému. Učinit z Židů „... *občany druhého řádu*“¹⁸¹ Dosvědčovaly to stále přibývajícím a přísnějším příkazům. Pro představu uvedme například nutnost přihlásit veškerý movitý i nemovitý majetek, se kterým nemohli následně nakládat, nebo nucené sestěhování více rodin do jednoho bytu.

Mnohem horší a bolestnější byl ale sílící odstup od ostatních, v práci, v dopravních prostředcích. Bez náhrady a dalšího zajištění mohli být propuštěni ze zaměstnání, nesměli na veřejná hřiště nebo do určitých ulic. V září 1939 to došlo tak daleko, že museli být po osmé hodině večer doma a pro opuštění bytu museli mít příslušné povolení.

---

¹⁸⁰ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Obecní majetek-koupaliště od roku 1936-1946, Dopis Obecního úřadu v Radošovicích Okresnímu úřadu v Říčanech ze dne 28. února 1940, nestr.

¹⁸¹ GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan. *Velké dějiny země Koruny české 1938-1945*. svazek XVa Paseka: Praha, 2006. s. 192. ISBN 80-7185-582-0.

Zvláštní označení, které museli mít od března 1940, se nakonec dostalo až na jejich oblečení, jak dokládají tato slova „... od 1. září 1941 museli všichni Židé starší šesti let vycházet na veřejnost pouze se žlutou šesticípou Davidovou hvězdou s nápisem Jude na viditelném místě oděvu...“¹⁸²

Mezi druhou skupinu (zákazů) patřil zákaz lékařské nebo advokátní praxe pro neárijce, postupné odstranění Židů z vedení průmyslových podniků nebo zabavování majetku. Pro tento případ vznikly i instituce, které se zaobíraly získanými prostředky. Jako například Vystěhovalecký fond pro Čechy a Moravu spravující majetek po židovských spolcích, fonděch nebo později emigrantech a nakonec i deportovaných. Zakazovala se jim divadla, biografy, plovárny a jiná podobná zařízení.

I když „...Většina (sic) obyvatelstva se ale vůči perzekucím Židů chovala spíše pasivně a obávala se...“¹⁸³ o sebe a své blízké, existovali i ti, kteří řekli svůj názor.

Mezi ty, kteří tak udělali a uvědomovali si situaci, patřil i Antonín Jureček. Ten se k danému problému vyjádřil v únoru 1940 takto „...Vycházím (sic) z názoru, že až dosud židovský živel převládá mezi letními hosty Radošovic a že konečně Radošovice jako kolektiv by měly nejméně práv postupovati nějak aktivně proti nim, když až dosud, titíž židé Radošovice udržovaly (sic).“¹⁸⁴

Upozorňoval, že by bylo vhodné, všeobecně prospěšné a moudré, aby své finanční prostředky tito lidé utratili zde. Pokud by převládly obavy z narušení veřejného pořádku, mělo by to pro podnik neblahé důsledky. To ho právě přimělo k tomu, aby vyjádřil svůj názor a snažil se vyvrátit jakékoli námitky tohoto druhu popsáním stávajících poměrů. „...Židé smí se koupati do ½ 2. hod. odp., kdy koupal. není mimo židů nikdy navštěvováno arijci (sic). Ony tři dny, resp. tři půlhodiny, kdy tam smějí býti nehraje roli, neboť jsou všední dny, kdy opět je koupaliště málo frekventováno, neboť upřímně řečeno v týdnu mimo židů tam nikdo není...“¹⁸⁵ O tom, jakou odezvu měl tento názor, lze jen spekulovat. Nicméně pravdou zůstává, že se i na jím spravované restauraci objevil zákaz vstupu Židům.

Jinou skutečností bylo, že i tak spořádaný člověk a vedoucí provozu jako Jureček, dostal pokutu. Jednalo se o to, že správně nevybíral obecní dávky z nápojů.

---

¹⁸² GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan. *Velké dějiny země Koruny české 1938-1945*. svazek XVa. Paseka: Praha, 2006. s. 1999. ISBN 80-7185-582-0.

¹⁸³ Tamtéž, s. 199.

¹⁸⁴ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy živnostenské koupaliště, Vlastnoruční dopis pana Ant. Jurečka adresovaný panu starostovi Radošovic ze dne 24. února 1940, nestr.

¹⁸⁵ Tamtéž.

Původně měl zaplatit 2 000 Kč, ale podal odvolání a nakonec po prošetření se mu pokuta navýšila na 3 000 Kč.¹⁸⁶ Přetrvávající válečný stav dopadal i na tohoto živnostníka. Zboží a surovin bylo stále méně, což se mohlo změnit až s koncem války.

Konec války pro Evropu nastal o několik měsíců dříve než pro celý svět. Poslední květnové dny roku 1945 se vyznačovaly obrovským nasazením a odvahou všech zúčastněných. Říčany a okolí se totiž připojily k povstání. Tato událost byla rozebrána na jiných místech této práce.

4.2 Poválečné období

Další působení manželů Jurečkových a jejich rodiny v obci, na koupališti a v restauraci se odvíjelo od konce roku 1945, kdy byl pan vedoucí vyzván, aby předložil do 8. ledna 1946 nový návrh smlouvy, která byla sepsána s Místním národním výborem (MNV). Podle jejich jednotlivých článků v podstatě nedošlo k zásadním změnám. Provozovatel byl stále odpovědný za stav spravovaných částí celého objektu, úpravu ledu na zimní bruslení a podobně.

Poválečná doba dopřála, aby se investovalo do přístavby restaurační budovy, jak navrhoval Jureček na konci října 1946. Ze strany pronajímatele se setkal nejen se souhlasem, ale dokonce i se vstřícnou finanční pomocí na plánované úpravy. Skutečně byl schválen a následně nabídnut nájemci 40 % podíl, nejvýše však do 120 000 Kčs.¹⁸⁷

V souvislosti s touto záležitostí a vzájemným jednáním mu bylo citelně navýšeno nájemné z původních 22 500 Kčs na 30 000 Kčs splatných už do 30. prosince 1947. Zároveň se také zavázal, že do tří let na vlastní náklad zrealizuje předložený návrh na vylepšení restaurace.

---

¹⁸⁶ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 29. prosince 1942, nestr.

¹⁸⁷ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 12. prosince 1946, nestr.

Výše vložených finančních prostředků se pak měla odrazit i na časovém úseku, na který byla sepsána nájemní smlouva. K jejímu písemnému vyhotovení došlo až 12. července 1947 s tím, že nájemní poměr začal zpětně od 1. ledna 1947 a trval do 31. prosince 1956 bez možnosti výpovědi. Zde byla konkrétně rozepsána částka do obecního rozpočtu,¹⁸⁸ která činila každé čtvrtletí 7 500 Kčs.¹⁸⁹

Nutné bylo stále odvádět dávky z nápojů, ale také i ze zmrzliny. Co se týkalo teplých nápojů: kávy, čaje, čokolády, tak byla vybírána podle účtů, které byly předloženy každého prvního v měsíci MNV. Nedodržování předepsaných povinností bylo samozřejmě sankcionováno. Rybník růstával využit k chovu ryb tak, aby nebylo ohrožen jeho hlavní účel a to osvěžující koupání návštěvníků v letních měsících.

Antonínu Jurečkovi bylo umožněno s ohledem na bezpečnostní předpisy vytvořit v zimním období oblíbené kluziště a na pozemku k tomu určeném celoročně vybírat poplatky za parkování a hlídání automobilů.

Zásadním bodem smluvního ujednání představoval obnos 180 000 Kčs.¹⁹⁰ Tuto částku musel totiž, jak pronajímatel svým podpisem stvrdil, do tří let vložit na potřebné úpravy a zároveň je následně prokázat. Pokud by tak neučinil do 31. prosince 1949, musel by odejít o plné tři roky dříve, tedy ke dni 1. ledna 1953.¹⁹¹ Jak bývá zvykem, ani zde nesměla chybět záruka, kauce vyměřená na výši ročního nájmu.

4.3 Dopad únoru 1948 a následný vývoj

Vítězný únor, podpořený i Radošovicemi, generální stávkou uvedl k moci Národní frontu. Ta byla tvořena větším spektrem politických stran, ve skutečnosti však podporující jediný směr vedoucí ke kolektivnímu myšlení a zestátnování soukromého majetku a mnoha jiným záležitostem ovlivňujícím zásadním způsobem dosavadní demokratický život obyvatel Československé republiky.

---

¹⁸⁸ Sbírká Vladana Ježka, *Smlouva nájemní a pachtovní ze dne 12. července 1947*, článek 3, nestr. 5 000 Kčs za pacht živnosti hostinské; 5 000 Kčs za pronájem budovy 231; za pacht rybníka a pozemků koupaliště 20 000 Kčs; celková částka byla tedy stanovena na 30 000 Kčs.

¹⁸⁹ Tamtéž, článek 3, nestr.

¹⁹⁰ Sbírká Vladana Ježka, *Smlouva nájemní a pachtovní ze dne 12. července 1947* článek 9, nestr.

¹⁹¹ Tamtéž.

Pro potřeby této práce je důležité se více věnovat a rozebrat záměr, který se dočkal realizace. Začátek a přípravu měla na starosti k tomu účelu zřízená čtyřčlenná komise z 2. března 1949. Neodvratnost tohoto plánu potvrdilo i přezkoumání Jurečkových investic do pronajatého objektu sjednaných na 180 000 Kčs. Místní národní výbor zjistil, že do března 1949 se vložená částka pohybovala pouze ve výši 135 162 Kčs¹⁹² a vymíňovala si předběžné vypovězení smlouvy. Z toho důvodu vyžaduje Jureček náhradu za již vynaložené náklady.

Ještě téhož roku podpořilo zrušení nájemní smlouvy vládní nařízení vydané v říjnu. Umožňovalo totiž vypovědět nevypověditelné. S ohledem na veřejný prospěch se v tomto případě jednalo o zřízení Sdruženého komunálního podniku (SKP).

Domluva byla pro obě strany schůdným řešením situace. Zástupci správního orgánu souhlasili s vyplacením požadované částky Jurečkovi, ale požadovali čas do roku 1956. Antonín Jureček zase chtěl, aby s jeho matkou a sestrou byl sepsán pracovní poměr podle platných právní předpisů. On sám byl ochoten za každý odpracovaný rok jako zaměstnanec snížit dlužnou částku a tím usnadnil její uhrazení, ke kterému by mělo dojít dle odhadu do roku 1956.

K předčasnému rozvázání vzájemného vztahu nájemce a pronajímatel došlo k 1. květnu 1950.¹⁹³ Přesně ten den se zaměstnavatel a vedoucí koupaliště i restaurace proměnil ve správce podniku jako zaměstnanec SKP s platem 6 000 Kčs¹⁹⁴ ročně včetně výloh na stravu. Dobrovolně se totiž, dle příslušných paragrafů, přiřadil k výše uvedenému podniku. Odevzdal v jejich prospěch také své živnostenské oprávnění.

Předchozí finanční vyrovnání se týkalo pouze vložených nákladů plynoucích z ujednání uvedených ve smlouvě z roku 1947. Je na místě uvést skutečnost, kdy mělo dojít k vyrovnání za kancelářské zařízení a ostatní inventář restaurace. Ten MNV odkoupilo. Zároveň převzalo placení nájemného, které s ohledem na vynaložené finanční prostředky Jureček nehodlal hradit.

Nájemní smlouva z 25. května 1954¹⁹⁵ učinila nájemcem RaJ závodní klub Restaurací a jídelen spravující oddělení stravování v komunálním podniku a zároveň písemně stvrdila, co už platilo od 1. července 1953.¹⁹⁶

---

¹⁹² SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy nynějšího nájemce Antonína Jurečka, Zrušení nájemní smlouvy mezi MNV Radošovice a Antonínem Jurečkem, bez data, s. 2.

¹⁹³ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. 7, in. č. 66, Spisy nynějšího nájemce Antonína Jurečka, Návrh služebního jednání, bez data, s. 1.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Nájemní smlouva MNV Říčany s RaJ Říčany ze dne 25. května 1954, nestr.

¹⁹⁶ Tamtéž, bod 5.

Společná práce na veřejně prospěšných projektech nechyběla ani zde. Důkazem bylo schválení návrhu na odpracování osmi hodin pro každého člena závodního klubu Restaurací a jídelen (RaJ), pod něž spadal i námi sledovaný komplex.

Mezi účastníky schůze závodního klubu RaJ konané 15. dubna 1954 byl i Jureček, který přenechal vedení podniku na manželce Boženě, sám pak do svého odchodu roku 1958 pracoval ve zmíněném závodním klubu RaJ.

V polovině 50. let vyžadovalo koupaliště vložení provozních nákladů vyčíslených na více než 21 000 Kč.¹⁹⁷ V nich bylo začleněno čtyřtisícové nájemné, platy zaměstnanců a pojistné.

Mezi každodenními starostmi a problémy se vyskytla jedna netradiční událost. Zničení plotu u koupaliště, ke kterému došlo nárazem řidiče osobního automobilu na konci prosince 1957. Škoda byla vyčíslena na 85 Kčs¹⁹⁸ a k jejímu zaplacení nedošlo ještě 29. března 1958, za toto poškození mohl Slepíčka zaměstnanec u Výzkumného ústavu dopravního.

Velice nešťastně skončila více než dvaadvacetiletá péče o zdejší hosty, restauraci a koupaliště. Rok 1958 byl poznamenán soudními tahanicemi. Lidový soud v Říčanech projednával a rozhodoval o žalobě RaJe proti Boženě Jurečkové.

Týkala se vyklizení bytu, ke kterému mělo dojít pod hrozbou exekuce do 15. ledna 1959.¹⁹⁹ Žalovaná Božena Jurečková souhlasila s výrokem soudu z 28. srpna 1958 o vypovězení nájemního poměru za náhradní byt.

Její bytová otázka se stala i přes vlastnictví domu čp. 574 v Říčanech akutní z důvodu, že nájemníkovi domu Václavu Vaňkovi, byla vydána exekuce k vyklizení, ale zároveň nedošlo k přidělení náhradního bydlení.

Navrhovatel (RaJ) přistoupil k soudnímu projednání, protože manžel obžalované Antonín Jureček zaměstnaný na ústředí podniku přikročil k výpovědi a „...*také odpůrkyně hodlá pracovní poměr s RAJ rozvázat...*“²⁰⁰ Podstatnější a naléhavější skutečností ale bylo, že bytovou jednotku přímo spojenou s provozovnou nemohl obývat nikdo jiný než zaměstnanec.

Manželé Jurečkovi i s dalšími členy rodiny odešli tedy v lednu 1959 do Lázní Velichovky v okrese Jaroměř. Zde byli před tím na léčebném pobytu a při besedě s ostatními za přítomnosti ředitelky se seznamovali.

---

¹⁹⁷ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Zápis výborové schůze ze dne 15. dubna 1954, nestr., 21 320 Kčs.

¹⁹⁸ Tamtéž, Vyjádření Výzkumného ústavu dopravního ze dne 30. prosince 1957, nestr.

¹⁹⁹ Tamtéž, Odůvodnění usnesení Lidového soudu v Říčanech ze dne 28. srpna 1958, nestr.

²⁰⁰ Tamtéž.

Při té příležitosti se všichni přítomní dozvěděli o jejich povolání, což se jim za nedlouho hodilo. Byli přijati - Antonín Jureček jako vedoucí stravovacího provozu a Jurečková jako lázeňská hospodyně přes stravování.

Než opustili svůj domov a práci, odprodali na základě smlouvy a odborníkem odhadnuté částky 8 457 Kčs²⁰¹ zbývajících inventář obsahující univerzální stroj Kaliba nebo chladicí agregát Frátera a podobně. Žádosti o proplacení částky na účet ve Spořitelně v Jaroměři ze 13. února 1959 nikdy nebylo vyhověno a dokonce si řešení této situace vynutilo odvolání k finanční komisi Okresního národního výboru Prahy-východ.

Před tím než k tomu poškozený přikročil, byla mu smluvená částka po předložení výpisu potvrzujícího, že nedlužil „...daně, dávky nebo jiné poplatky“²⁰² přislíbena. Ani snížení požadované částky na 5 000 Kčs²⁰³ nepřiměla druhou stranu, tedy RaJ Říčany, k zaplacení. Naopak, chtěla danou záležitost odložit na lepší dobu. Jako vstřícné gesto nabízela po odečtení generálních oprav²⁰⁴ 4 450 Kčs.

Díky popsáním průtahům až v červnu roku 1961. vydala finanční komise Okresního národního výboru Prahy-východ rozhodnutí týkající se odvolání proti usnesení Finančního odboru ONV ze dne 18. října 1960.

V neprospěch Antonína Jurečka mluvilo odůvodnění, kde stálo, že daná instituce, respektující vyhlášku č. 88/59, jinak rozhodnout nemohla. Odpůrce Jureček podložil svůj protest kupní smlouvou. Uvedené ocenění ale nebylo bráno v potaz, protože se částka pohybovala pod 10 000 Kčs a nepomohl by tomu ani soudní znalec, jejichž instituce byla zrušena.

Smutnou tečkou za slavnou Jurečkovou érou byl 30. červen 1961, kdy zmíněné odvolání nabylo právní moc a potvrdilo tak bezplatný převod uvedených věcí.²⁰⁵

---

²⁰¹ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231, Ocenění zařízení hostinské provozovny Antonína a Boženy Jurečkových ze dne 8. prosince 1958, s. 4.

²⁰² Tamtéž, Dopis Antonínu Jurečku týkající se inventáře ze dne 2. dubna 1959, nestr.

²⁰³ Tamtéž, Vnitřní sdělení č. 7 ze dne 28. července 1960, nestr.

²⁰⁴ Tamtéž, 4 008,89 Kčs.

²⁰⁵ Tamtéž, Rozhodnutí Finančního odboru Okresního národního výboru pro Prahu-východ v Praze, 1 vodárna Zikmund, 1 kompresor na vzduch, 1 chladicí agregát Frigera, 1 chlad. agregát pro konservátor, 1 chladicí box Frátera, 1 výrobek zmrzliny Frigera, 1 kontr. pokladna National, 1 univ. stroj Kaliba.

5 Letní a zimní sezona

5.1 Letní sezona

5.1.1 Restaurace

„Do Radošovic každý rád.. ted' jistě bude pospíchat!“²⁰⁶ Důvodem byla samozřejmě námi sledovaná restaurace ve zdejších lesích pod novým vedením bývalého správce Hostinské sodovkárny v Říčanech. Schválně uvádíme vedení, protože se v žádném případě nejednalo o majitele zdejšího komplexu, ale pouze o nájemce, což už v jiné části této práce několikrát zaznělo. Přesto se nebylo čemu divit, když v rámci uskutečněných rozhovorů s pamětníky z větší části zaznívalo tvrzení o tom, že byl Jureček majitelem. Kdyby si totiž leták z přílohy č. 18 člověk neprostudoval pořádně, nabyl by, alespoň na chvíli, stejného dojmu.

Z daného informačního zdroje se dalo vyčíst mnohé, i to, co tam vlastně ani nebylo přímo uvedeno. Šéf zdejšího podniku myslel na vše a nezapomněl se ani prostřednictvím přiložené fotografie představit. Z té šlo vyčíst, že zmíněný člověk byl nejen sympatický, přátelský, ale i korektní a zkrátka na svém místě. Což bylo podloženo pro budoucí návštěvníky touto větou „...Než převzal restauraci, podnikl studijní cestu po všech našich význačných letoviscích...“²⁰⁷

Své nabyté zkušenosti se rozhodl uplatnit a nabídnout svým hostům, které na cílové místo navigoval výmluvný plánek tak, aby se snad neztratili v čarokrásné přírodě a správně dorazili do „Jurečkovy restaurace.“²⁰⁸

Technický pokrok výletníkům i zdejším obyvatelům umožnil využít k cestování automobil nebo vlak. Velice příhodné umístění obce dvacet kilometrů od hlavního města republiky připravilo Pražanům 40 minut strávených na železničních kolejích. Pro ty majetnější to znamenalo 25 minut vlastním vozem. Ten bylo možné zaparkovat na placeném, hlídaném prostoru, jak dokládá fotografie z přílohy č. 19. Nejobyčejnější a nejpřirozenější způsob dopravy, chůze, se v letáku samozřejmě přímo nezmiňuje, ale zdůrazňuje se, že jim bude dopřána „...krásná procházka.“²⁰⁹

---

²⁰⁶ Sbírká Drahušky Široké rozené Ježkové, Okopírovaný reklamní leták, bez data, příloha č. 18

²⁰⁷ Tamtéž.

²⁰⁸ Tamtéž.

²⁰⁹ Tamtéž.

Vyhlášenost Jurečkovy restaurace byla předurčená „...*velkými porcemi*“ nebo v podstatě neomezenou možností příchodu, která je zde komentována následovně, „...*At' (sic) přijdete kdykoli, vždycky Vás skvěle pohostí.*“²¹⁰

Na co se mohli hosté těšit? Především na domácí kuchyni, která skutečně „...*stane se v brzku chloubou kraje a magnetem pro náročné.*“²¹¹

O přípravu pokrmů a chod kuchyně se starala především manželka, paní Jurečková. Dokonce nedovolila nikomu krájet maso, i když měla k dispozici najatého kuchaře a pomocníky (třeba svou tchýni). Bezchybné porcování bylo její doménou, stejně jako vaření polévek.

Vytvářením lahodných pokrmů, vymyšlením a vylepšováním nejrůznějších specialit se zaměstnával pronajímatel osobně. Dobré jídlo se muselo také něčím zapít. Nabízela se zde vedle vychlazeného piva také sklenka vína a samozřejmě nechyběly ani nealkoholické nápoje.

Pro ty nejmenší i větší sladkosti milující zákazníci vyráběl, „strejda“, jak Drahomíra²¹² Široká rozená Ježková, oslovovala pana Jurečka, čokoládovou, vanilkovou nebo jahodovou zmrzlinu.²¹³ Používal k tomu pravou smetanu a od místních kupované čerstvé jahody. Další nutné suroviny pořizovali například od řezníka Břečky nebo od Koubů. Pro mlsné jazýčky se zde nabízela i pravá pražská káva se šlehačkou nebo i vybranější pochutiny dovážené z hlavního města a upravované na místě.

Zdejší restaurace nesloužila jen k uspokojení základních potřeb žízně a hladu. Především si to zde měli zákazníci užít, pobavit se a oprostít se od denních starostí. K tomu všemu měla dopomoci hudba a tanec na zasklené verandě a na nově zřízeném parketu. Doprovod zajišťovaly zvuky jazzu nebo tanga a tóny klavíru.

Nakonec musíme podotknout, že k popisu zdejšího prostředí byla v reklamním letáku velice šikovně využita neznámá třetí osoba, která si mohla dovolit tvrdit toto „...*Příjemně(sic) se tu sedí, úslužný personál zrovna vyčte Vaše přání s (sic) očí. Věřte, ani se Vám nebude ctít opustit tu družnou zábavu, která je domovem v Jurečkově restauraci.*“²¹⁴

Zde se dobře jí a pije, zkrátka dobře žije, a to za levné ceny. O poslední části této předložené informace se dá polemizovat. Důvodem bylo totiž osazenstvo zdejšího restauračního zařízení. Patřili k nim turisté, výletníci, většinou z Prahy.

---

²¹⁰ Sbírká Drahušky Široké rozené Ježkové. Okopírovaný reklamní leták. bez data, příloha č. 18.

²¹¹ Tamtéž.

²¹² Dále jen Drahuška.

²¹³ Rozhovor s Drahuškou Širokou rozenou Ježkovou ze dne 28. srpna 2010, písemný záznam v archivu autorky.

²¹⁴ Sbírká Drahušky Široké. Okopírovaný reklamní leták. bez data, příloha č. 18.

Díky nabízeným a zprostředkovaným službám sem zavítala především vyšší společnost známých filmových hvězd. Továrníci, doktoři či advokáti nebyli výjimkou. Početné místní rodiny si nemohly dopřát takový luxus.

Často využívanou možností přivýdělků bylo pronajímání pokojů jako letních bytů pro Pražany, kteří si příjemné prostředí Jurečkovy restauraci dovolit mohli a také tak činili.

Dochovaný jídelní lístek, který je k dispozici pochází z roku 1955, kdy byly už pronajímatelem tohoto podniku Restaurace a Jidelny a podnik změnil své zařazení. Poklesl z první do třetí cenové skupiny. Osazenstvo, které se staralo o zákazníky, se ještě několik následujících let nezměnilo, přesto se zde uvádí jako odpovědný vedoucí Božena Jurečková, která dané vepřové menu také připravila (viz příloha číslo 20).

5.1.2 Koupaliště

Právě tuto část komplexu měla na starosti Jurečková sestra Marie zvaná „Maňka“. Dochované fotografie i vzpomínky pamětníků dosvědčují, že postarat se o všechny příchozí nebylo snadné. Důvodem byly houfy lidí, které se nedaly přehlédnout už cestou k plovárně, díky nezastavěným okolním plochám, jež umožnily dobrý výhled. Pravidelně s příjezdem sobotních a nedělních odpoledních vlaků se tvořily před pokladnou i několikametrové fronty.

Zde vybírala vstupné ²¹⁵ právě „Maňka“, přijímala oblečení ve společné šatně a dělala vše, co bylo potřeba (od kosení a hrabání trávy až po sbírání odpadků). Na hlídání nepozorných a rozdivočelých plavců zde byl najatý plavčík. Ten měl na svém pracovišti vyhrazenou kabinku.

Zábava, která byla umožněná dětem i dospělým, byla pestrá. Nejednalo se jen o pouhé přeplavání vodní nádrže či jakékoli jiné pro děti pořádané rychlostní plavecké závody, ale o sportovní aktivity všeho druhu. Pro doprovod menších ratolestí mohla být lákavá relaxace na břehu spojená s opalováním. Odvážnější z nich využívali třímetrový můstek, a ti kdo byli rádi na vodě, ne v ní, si mohli zaveslovat na lodičkách. Pro malé děti, které se teprve učily plaveckým dovednostem, byl vyhrazen prostor a samozřejmě už zmíněný, nutný dozor.

---

²¹⁵ Tabulky s cenami vstupného v příloze č. 21.

I když se pod pojmem koupaliště vybaví člověku především plavání, potápění a jiné vodní dovedení, mohli si návštěvníci užívat a bavit se i na souši. V současnosti slouží k naplnění volného času především volejbalové hřiště, kamenný stůl na stolní tenis a pískoviště. Tehdy k tomu ještě patřily dvojce houpačky. Milovníci rybolovu si také přišli na své. Toto vodní dílo sloužilo jako chovný prostor pro ryby, jejich množství ale nesmělo ohrozit hlavní účel, koupání.

Oblíbenost zdejšího koupaliště dosvědčuje řada fotografií (příloha č. 22), na kterých je vidět, jak leží hlava na hlavě. Aby člověk našel místo, musel přijít včas, jinak neměl nárok.

5.1.3 Hosté a zážitky

Mohlo by se zdát, že malá obec bude navštěvována místní honorací, různými funkcionáři nebo jinými bohatými lidmi. Ano, zajisté, přesto se zde opakovaně objevovala škála nejrůznějších lidí. Čerstvý vzduch, příroda a hlavně příjemné zázemí s kvalitně odvedenou prací. To vše neslo své ovoce. Mezi hosty špičkové restaurace se řadily slavné filmové hvězdy, úspěšní lékaři, advokáti, továrníci a mimojiné také literáti nebo vědci. Každá tato skupina s sebou nesla osobnost, u které je záhodno se zastavit.

Začněme uměleckou oblastí, konkrétně herectvím. K této skupině šlo v první řadě zařadit Oldřicha Nového, který si dokonce kousek od restaurace pronajal domek. Neměl to pak daleko na snídani, kterou si nechal připravovat právě v místním podniku, nebo do své pronajaté kabinky.

Podle slov Jaroslava Kabeláka²¹⁶ byl společenský a bavil celou hospodu při mariáši. Drahušku Širokou rozenou Ježkovou²¹⁷ dokonce, jako malé dítě krmil. Právě ona si rozuměla i s jeho vyženěnou dcerou Janou. K hereckým osobnostem, které poznaly Jurečka a jeho restauraci patřila Jiřina Štěpničková, odvážná skokanka ze zdejšího třímetrového můstku. Ljuba Hermanová zase požadovala od pana restaurátéra něco dietního. Mezi další hosty zařaďme Františka Smolíka s manželkou nebo muzikanta Karla Waldaufa s přítelkyní Zorou Kohoutovou.

Do filmového světa bylo pozváno i samotné místo, které se stalo prostředím, kde se odehrával film s Vladimírem Menšíkem „*Kam slunce nechodí*“ z roku 1971. Nebyl to jediný záznam, ve kterém sehrál „Jureček“ hlavní úlohu. Vznikly různé amatérské záznamy.

---

²¹⁶ Rozhovor s Jaroslavem Kabelákem ze dne 6. března 2010, písemný záznam v archivu autorky.

²¹⁷ Rozhovor s Drahuškou Širokou rozenou Ježkovou ze dne 28. srpna 2010, písemný záznam v archivu autorky.

Druhou skupinu tvořili lidé s literárním nadáním. K nim bezesporu patřil i Vítězslav Nezval, který doprovázel syna Roberta a hlídal ho při koupání z křesla umístěného před restaurací.

Člověk, který se díky své tělesné konstrukci nemusel bát, že by se v rybníku utopil, byl vědec Doktor Jiří Mrázek věnující se kosmonautice. Jak řekli manželé Gňátovi „...*Měl takový bříško, který ho drželo na vodě a aniž by malíčkem pohnulnul, tak tam ležel třeba dvě hodiny.*“²¹⁸ Dále obohacoval zdejší návštěvníky, jak vyprávěl Jaroslav Kabelák, o zajímavé příběhy týkající vesmíru a vysvětloval různé úkazy. Při svém specifickém způsobu plavání, na které nepotřeboval lehátko ale jen vodní hladinu, setrval i několik hodin. To se mu pak jistě hodila pro něj tak typická rádiovka.

Mezi zahraniční hosty lze zařadit švýcarského učitele francouzštiny Marcela Bornanda, který svým přátelům věnoval s díky za krásné společné chvíle svou knihu věnující se Praze s názvem „*Praha ve své slávě a utrpení.*“²¹⁹

5.2 Zimní sezona

Rozlišovat, jako v případě letního provozu, komplex na restauraci a koupaliště, nebylo v období zimních měsíců potřeba. Lidé sice rádi přicházeli na známá místa, ale na tu dobu prostorná restaurace jim nebyla k dispozici. Bílé, sněhem zaváté lesy, cesty či střechy, restauraci nevyjímaje, měli možnost pozorovat zvenčí.

I v tomto doslova ledovém počasí se využívalo zamrzlé vodní plochy jako kluziště. Pronajímatele k tomu vybízela i smlouva s obcí.²²⁰ Na bruslích se zde proháněli děti, dospělí, amatéři i sportovci. Noční bruslení bylo možné díky elektrickému osvětlení a dozor nad děním dělal Hochman, tatínek paní Boženy. Abychom uvedli na pravou míru uzavření restaurace. Ona neposkytovala pouze teplé vařené jídlo, ale zpříjemňovala zimní radovánky například grogem.

Ledová vodní plocha byla pro hosty zpřístupněna opět za poplatek.²²¹ Za to na ně čekal řádně upravený led bez sněhové pokrývky a prasklin, jež byly odstraňovány.

Určitě i kvůli takovému přístupu se zde konaly exhibice pražských krasobruslařek nebo zde trénovali v dopoledních hodinách hokejisté pražského LTC.

---

²¹⁸ Rozhovor s Rudolfem a Evou Gňátovými ze dne 25. dubna 2010, zvukový záznam v archivu autorky.

²¹⁹ VOJTĚCH, Jaroslav. *Náš rozhovor o Jurečku*. In Říčanský kurýr. č. 9, 1997, s. 17. bez ISSN.

²²⁰ SOkA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar. č. 7, in. č. 66, Smlouvy a spisy s předchozími nájemci, Smlouva pachtovní s Karlem Rybkou, kterou převzal Antonín Jureček a svým podpisem stvrdil dne 6. října 1936, článek 1, nestr.

²²¹ Příloha č. 21.

ZÁVĚR

Zvolené téma „Jureček“ pro mne bylo už od začátku velice zajímavé. Čím více jsem pronikala do jeho tajemství, ať už v souvislosti s jeho vznikem nebo s lidmi, kteří se o daný objekt starali, tím více jsem si uvědomovala, jak podstatnou úlohu toto místo sehrálo v dějinách obce Radošovic, kterou už samostatně na mapě nenajdeme. Stala se totiž v roce 1953 součástí Říčan.

Snad právě proto bylo obtížnější získat a shromáždit informace o této obci. Dopomohl k tomu i fakt, že se mi nepodařilo vypátrat kroniku, jež byla vedena tehdejším řídicím učitelem Václavem Budínským. Ve Státním okresním archivu Praha-východ ve Zdibech-Přemyšlení byl sice uložen rejstřík k této knize ale ona samotná zde nebyla. Proto jsem byla nucena vypomoci si v části první kapitoly s názvem „*Důsledky války a období první republiky*“ zážitky sepsanými panem Aloisem Medruňkou z Říčan, kde zachycuje období od počátku konfliktu 1914 do roku 1922.

Postupné získávání informací mě posouvalo stále dopředu. Jednotlivé články obsahovaly skutečnosti, které jsem na začátku netušila. Jako například, že projekt koupaliště a restaurace byl záležitostí obce ne soukromníka, nebo že pronajímatel Antonín Jureček nebyl majitel a už vůbec první a poslední pronajímatel.

Podklady, které mi pomohly dát střípky smysluplně dohromady, jsem z velké částky našla ve Státním okresním archivu Praha-východ ve Zdibech-Přemyšlení. Ale i Archiv Stavebního odboru v Říčanech obsahoval poznatky, které tuto práci obohatily.

Obzvláště těžké pro mne bylo získat soudobý tisk. Muzeum Říčany sice má ve svém depozitáři periodika, která zapadala do mnou zkoumané doby, ale bohužel se jednalo pouze o jednotlivé tisky nebo výstřižky článků. Po prostudování sborníku Oblastního archivu Praha-východ v Brandýse nad Labem, Studie a zprávy z let 1981-1982²²² jsem usoudila, že právě tam by mohla být periodika uložena ve větším množství. I když jsem se mýlila, nebyla cesta do tohoto archivu marná. Dostala jsem totiž několik rad, kam a na koho se obrátit, proto jsem tedy nakonec navštívila Oddělení časopisů a novin Knihovny Národního muzea v Praze, kde jsem úspěšně nahlédla do Říčanského Kraje, ročníku 1926.

---

²²² ČINOVEC, Igor. Bibliografie periodik, vycházejících na území okresu Praha-východ do roku 1980. In KUNA, M. *Studie a zprávy okresního muzea Praha-východ 1981-1982*. Brandýs nad Labem, 1984, s. 99-118. ISSN 0862-3599.

Právě zde získané informace potvrdily složité a obtížné prosazování myšlenky rybníka a projektu v zájmu obce. Někteří s tím souhlasili, jiní nikoli.

Antonín Jureček byl osoba, na kterou si lidé pamatují. Jistě v tom hrála roli doba, kterou zde jako vedoucí podniku strávil, a vedle toho také poskytované služby na vysoké úrovni. Nicméně nebyl jediný, který se o komplex staral. Mezi jeho předchůdce patřil Karel Rybka, člověk, který se podílel zásadním způsobem na vzniku „Jurečku“. Přesto se v souvislosti s tímto projektem nedostal do povědomí lidí. Proto jsem se touto osobností zaobírala v jedné z částí této práce blíže.

Domnívala jsem se, že mi o svém předkovi bude moci více povědět jeho vnuk, Jaroslav Kabelák. Mýlila jsem se. I když by mi velmi rád pomohl, svého dědečka nezažil a bohužel ani z vyprávění si toho moc nepamatoval. I tak sbírky fotografií a dokumentů nakonec dopomohly k ucelnému pohledu na tohoto člověka.

O poznání snazší práci jsem měla ve shromažďování podkladů o pojmenovateli tohoto cíle mnoha výletníků. Způsobila to vlastně má spřízněnost s rodinou Ježkovou, která se o Jurečkovy starala. Obrátila jsem se konkrétně na Drahomíru Širokou rozenou Ježkovou, která mi byla velice nápomocná. Podělila se o své zážitky, vzpomínky a přiblížila mi osobu, která dala tomuto místu to kouzlo, které jej proslavilo. Dosvědčovali to celebrity, továrníci, advokáti zkrátka vyšší společnost, jež se sem neustále vracela

I tak mě hodně zamrzelo fakt, že jsem nevyužila možnost si s Boženou Jurečkovou promluvit osobně, protože až do roku 2004, kdy zemřela, bydlela v Říčanech. Druhou věcí, kterou jsem chtěla využít byly Jurečkovy recepty, o jejichž existenci není pochyb, přesto jsem je neměla k dispozici a tudíž jsem nemohla nahlédnout do lahůdek a specialit tohoto podniku.

Přesto se domnívám, že tuto práci lze považovat za pohled do minulosti, který se snažil na základě uvedených pramenů a dalších podkladů o ucelení dosavadních poznatků o výletním letovisku „Jureček“.

Je velice dobře, že se v současné době oprášila zašlá sláva tohoto místa, které opět přináší své kouzlo ²²³ (minulosti), jenž by měla být pro každého člověka důležitá.

---

²²³ Příloha č. 23

POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

1. Nepublikované prameny:

SOkA Praha-východ ve Zdíbech-Přemyšlení:

Archiv Města Říčany 1575-1945 (1951)

- Pamětní kniha městského jubilejního muzea v Říčanech 1914-1922, neinventarizováno
- Kronika města Říčany 1931-1950, neinventarizováno

Farní úřad Říčany 1707-1947

- Pamětní kniha 1836-1947, in. č. 2

Městský národní výbor Říčany (1931) 1945-1990 (1992)

- Kronika města Říčany 1951-1986, neinventarizováno

Okresní úřad Říčany 1855-1942

Obecná škola Radošovice 1906-1953

- Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, neinventarizováno

Obecní úřad Radošovice 1862-1945

Archiv Stavebního odboru Říčany:

- Složka Obecní restaurace čp. 231

MUZEUM Říčany:

- Říčany v minulosti a přítomnosti neb Město Říčany v Kronice, MÁLEK, Stanislav. 1957, strojopis
- Několik poznámek a vzpomínek na události v Říčanech 1924-1938, LUKEŠ, Fr., rukopis a výstřižky z novin
- Sbírká fotografií koupaliště Jureček, nedatováno

SBÍRKY:

Sbírka Františka Kafky

Sbírka Jaroslava Kabeláka

Sbírka Drahušky Široké rozené Ježkové

Sbírka Vladana Ježka

Sbírka Štěpána Vydraře

Rozhovory s

- Jaroslavem Kabelákem ze dne 6. března 2010, písemný záznam v archivu autorky a ze dne 8. května 2010, zvukový záznam v archivu autorky.
- Evou a Rudolfem Gňátovými ze dne 25. dubna 2010, zvukový záznam v archivu autorky.
- Jarmilou Roškotovou ze dne 30. dubna 2010, zvukový záznam v archivu autorky.
- Petrem Kubešem ze dne 19. srpna 2010, zvukový záznam v archivu autorky.
- Drahuškou Širokou rozenou Ježkovou ze dne 28. srpna 2010, písemný záznam v archivu autorky.

2. Literatura a studie:

ALTMAN, Karel. Hostinský: příklad Josefa a Ladislava Orátorů. In VYKOUPILOVÁ, L. (ed.). *Člověk na Moravě: v první polovině 20. století*. Brno, 2006, s. 274-286 ISBN 80-7325-105-1.

ALTMAN, Karel. *Zlatá doba štamgastů pražských hospod*. Host: Brno, 2003. ISBN 80-7294-092-9.

AUGUSTIN, Josef. *Velká encyklopedie měst a obcí České republiky*. Knižní klub: Praha, 2001. s. 530-531. ISBN 80-242-0565-3.

BAKLČEK, Joachim – EBERHARD, Winfried – POLÍVKA, Miloslav. *Lexikon: historických míst Čech, Moravy a Slezska*. Argo: Praha, 2001. s. 491-492. ISBN 80-7203-402-2.

CORBIN, Alain. *Narcis a miazma: pach a společenské představy 18. a 19. století*. Argo: Praha, 2004. ISBN 80-7203-529-0.

ČINOVEC, Igor. Bibliografie periodik, vycházejících na území okresu Praha-východ do roku 1980. In KUNA, M. *Studie a zprávy okresního muzea Praha-východ 1981-1982*. Brandýs nad Labem, 1984, s. 99-119. ISSN 0862-3599.

- DVOŘÁK, Tomáš. *Pražské výletní restaurace*. NLN: Praha, 2010. s. 9-17, s. 147. ISBN 978-80.7106-887-7.
- GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan. *Velké dějiny zemí Koruny české*. svazek XV a. Paseka: Praha, 2006. s. 192-200. ISBN 80-7185-582-0.
- GEBHART, Jan – KUKLÍK, Jan. *Druhá republika 1938-1939 : svár demokracie a totality v politickém, společenském a kulturním životě*. Paseka: Praha-Litomyšl, 2004. s. 163-180. ISBN 80-7185-626-6.
- HEYDUK, Miloš – SÝS, Karel. *Jak se bavila Praha*. Mnichovice, 2009. ISBN 978-80-87090-05-3.
- HOFBAUER, Alex – KOLÁTOR, V. *Lázně: stavba lázní, koupališť a plováren jejich úprava a zařízení*. Praha, 1935. s. 5-9, s. 23-33, s. 148-170. bez ISBN.
- HONCOVÁ, Jaroslava. *Kapitoly z dějin Říččan*. Říčany, 1997. bez ISBN.
- HONCOVÁ, Jaroslava. Vznik a vývoj říččanské rekreační oblasti do roku 1945. In KUNA, M. *Studie a zprávy 1986. Metodický a propagační materiál Okresního muzea Praha-východ*. Brandýs nad Labem, 1988, s. 83-100. ISSN 0862-3589.
- HONCOVÁ, Jaroslava. *Obnova Říččan a Říčanska po Třicetileté válce*. In KUNA, M. *Studie a zprávy okresního muzea Praha-východ 11 (1991)*. Brandýs nad Labem, 1991, s. 10-19. ISSN 0862-3599.
- KAPLAN, Karel. *Československo v letech 1945-1948*. 1. část, Praha, 1991. ISBN 80-04-25699-6.
- KÁRNÍK, Zdeněk. *Malé dějiny československé (1867-1939)*. Dokořán: Praha, 2008. s. 89-97, s. 172-190. ISBN 978-80-7363-146-8
- KLIMEK, Antonín. *Vítejte v první republice*. Havran: Praha, 2003. ISBN 80-86515-33-8.
- KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. díl VI. Pro-Sto. Libri: Praha, 2004. s. 560-566. ISBN 80-7277-040-3.
- KYZLÍK, František a kolektiv. *Říčany*. Říčany, 1975. s. 13-23. bez ISBN.
- LENDEROVÁ, Milena - JIRÁNEK, Tomáš - MACEK, Marie. *Z dějin české každodennosti: Život v 19. století*. Praha, 2009. s. 269-276. ISBN 978-80-246-1683-4.
- MÍKA, Zdeněk. *Zábava a slavnosti staré Prahy : od konce 18. do počátku 20. století*. Praha, 2008. s. 11-26, s. 75-102. ISBN 978-80-86289-618.
- PALACKÝ, František. *Popis království českého čili podrobná poznamenání všech dosavadních krajův, panství, statkův, měst, městeček a vesnic, někdejších hradův a tvrzí, též samoty a zpustlých osad mnohých v zemi České s udáním jejich obyvatelstva dle popisu r. MDCCCXLIII*. Praha, 1848. bez ISBN.

- PĚKNÝ, Tomáš. *Historie Židů v Čechách a na Moravě*. Praha, 1993. s. 388-405. ISBN 80-900895-4-2.
- PROFUS, Antonín. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny*. díl III M-Ř. Praha, 1951. s. 528-529. bez ISBN.
- PRUCHA, Václav a kol. *Hospodářské a sociální dějiny Československa v letech 1918-1992*. díl I. období 1918-1945. Brno, 2004. s. 449-464. ISBN 80-7239-147-X.
- SKOŘEPA, Josef. *Šedesát let radošovické tělovýchovy : šedesát let kopané, padesát let tenisu, padesát let od založení Sokola*. TJ Sokol Radošovice, 1981. bez ISBN.
- TRNKA, Gustav. *Město Říčany: v přítomnosti*. Říčany, 1913. bez ISBN.
- VANĚK, Miroslav. *Naslouchat hlasům paměti : teoretické a praktické aspekty orální historie*. Praha, 2007. ISBN 978-80-7285-089-1.
- VANĚK, Miroslav. *Orální historie : metodické a technické postupy*. Olomouc, 2003. ISBN 80-244-0718-3.
- VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla. *Zlaté časy české reklamy*. Praha, 1999. ISBN 80-7184-715-1.
- VOŠAHLÍKOVÁ, Pavla. *Jak se žilo za časů Františka Josefa I*. Praha, 1996. s. 219-268. ISBN 80-205-0088-X.
- KOLEKTIV. *Dějiny zemí Koruny české II. : Od nástupu osvícenství po naši dobu*. Paseka: Praha-Litomyšl, 1998. s. 148-280. ISBN 80-7185-164-7.
- KOLEKTIV. *Masarykův slovník naučný: lidová encyklopedie všeobecných vědomostí*. díl V. N-Q. Československý kompas: Praha, 1931. s. 1054. bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Masarykův slovník naučný: lidová encyklopedie všeobecných vědomostí*. díl VI. R-S. Československý kompas: Praha, 1932. s. 385. bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Masarykův slovník naučný: lidová encyklopedie všeobecných vědomostí*. díl VII. Š-Ž. Československý kompas: Praha, 1933. s. 412-413. bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný: Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl XIV. Kartel-Kraj. J.Otto: Praha, 1899. s. 1003. bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný: Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl XIX. P-Pohoř. J.Otto: Praha, 1902. s. 944-955. bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný: Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl XX. Pohora-Q. J.Otto: Praha, 1903. s. 651 bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný : Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl XXI. R (Ř)-Rozkoš. J.Otto: Praha, 1904. s. 43, s. 699. bez ISBN.
- KOLEKTIV. *Ottův slovník naučný : Illustrovaná encyklopedie obecných vědomostí*. díl XXV. T-Tzchisner. J.Otto. Praha, 1906. s. 931- 933. bez ISBN.

Památník k výročí 100 let založení Sokola Říčany 1896-1996. Sokol Říčany a Radošovice, 1996. bez ISBN.

Popis obcí školního okresu říčanského: k potřebám školního vyučování a k poznání domoviny sestavilo za vedení redakční rady učitelstvo národních škol. Učitelské organizace: Uhřetěves u Prahy, 1938. s. 129-157. bez ISBN.

Před branami Prahy : publikace o duchovní kultuře okresů. Krajské ústředí osvětových sborů v Praze: Praha, bez data. s. 15-16, s. 46-52, s. 62-64, s. 80-82. bez ISBN.

2. Články:

HOFTA, Dalibor. *Postavy z ulic a domů (5)* In Říčanský kurýr. č. 3, 2008, s. 26-27. bez ISSN.

HONCOVÁ, Jaroslava. *Z historie říčanských koupališť do roku 1945.* In Říčanský zpravodaj. č. 7-8, 1984, s. 10-12. bez ISSN.

HONCOVÁ, Jaroslava. *Zaniklá ves Přestavlky u Říčan.* Říčanský zpravodaj. č. 12, 1989, s. 6-7. bez ISSN.

VÍT, Jan. *Radošovice.* In Říčanský kurýr. č. 10, 1996, s.7-8. bez ISSN.

VOJTĚCH, Jaroslav. *Náš rozhovor o Jurečku.* In Říčanský kurýr. č. 9, 1997, s. 15-19. bez ISSN.

Radošovice - historie. In Patriot. č. 8, 2001, s. 3. bez ISSN.

3. Denní tisk:

KNIHOVNA NÁRODNÍHO MUZEA – Oddělení časopisů a novin

- Říčanský Kraj: Neodvislý nepolitický časopis, hájící zájmy říčanského kraje ročník 1926.

MUZEUM ŘÍČANY

- Říčanské listy ročník 1928-1929.

4. Internetové zdroje:

Restaurace a plovárna Jureček [online]. 2009 [cit. 2010-03-01]. Dostupné z www:
<<http://www.jurecek-ricany.cz/historie.php>>.

Stažené obrázky map:

Mapa Říčán

PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005 [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www:
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=Z&x=133599744&y=135654912&z=12&mapType=base-n,firmpoi,basepoi&pW=1078&pH=570>>.

Historická Mapa Říčán 1836 -1852

PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www:
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=A&x=133599744&y=135602944&z=12&mapType=army2&pW=1078&pH=570>>.

Fotomapa Říčán 2002-2003

PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www:
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=Fh&x=133599744&y=135602944&z=12&mapType=photo0203&pW=1078&pH=570>>.

Základní mapa Radošovic s Jurečkem

PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www:
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=ZTtTcP&x=133635840&y=135641728&z=13&mapType=base-n,firmpoi,basepoi&pW=1078&pH=570>>.

Mapa Radošovic s přiblížením na místa budoucího „Jurečku“ 1836 -1852

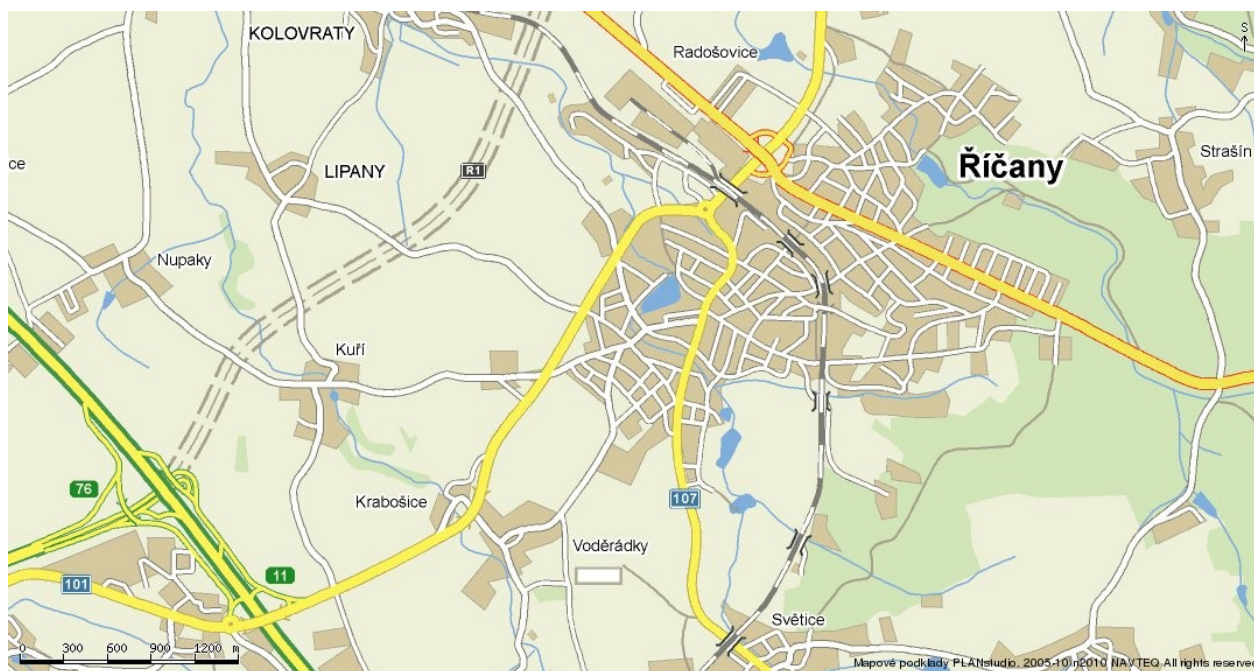
PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www:
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=A&x=133635840&y=135615744&z=13&mapType=army2&pW=1078&pH=570>>.

Fotomapa Radošovic s „Jurečkem“

PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www:
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=F&x=133660352&y=135641728&z=14&mapType=photo&pW=1078&pH=570>>.

PŘÍLOHA

¹ **Mapa Říčany**
příloha čís. 1 ze strany 4, poznámka v textu 7

² **Historická Mapa Říčany 1836-1852** – příloha čís. 1 ze strany 4, poznámka v textu 7

¹ PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z [www](http://www.mapy.cz/printMap?mm=Z&x=133599744&y=135654912&z=12&mapType=base-n,firmpoi,basepoi&pW=1078&pH=570).
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=Z&x=133599744&y=135654912&z=12&mapType=base-n,firmpoi,basepoi&pW=1078&pH=570>>.

² PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z [www](http://www.mapy.cz/printMap?mm=A&x=133599744&y=135602944&z=12&mapType=army2&pW=1078&pH=570).
<<http://www.mapy.cz/printMap?mm=A&x=133599744&y=135602944&z=12&mapType=army2&pW=1078&pH=570>>.

³**Fotomapa Říčany 2002-2003**
příloha čís. 1 ze strany 4, poznámka v textu 7

⁴**Tabulka počet obyvatel v Radošovicích**
příloha čís. 2 ze strany 7

Rok	Počet domů	Počet obyvatel
1651	1	1
1715	7	50
1788	15	-----
1844	25	190
1869	38	230
1880	47	295
1890	52	332
1900	69	424
1910	106	543
1921	134	828
1930	198	1 255

³PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z [www: <http://www.mapy.cz/printMap?mm=Fh&x=133599744&y=135602944&z=12&mapType=ophoto0203&pW=1078&pH=570>](http://www.mapy.cz/printMap?mm=Fh&x=133599744&y=135602944&z=12&mapType=ophoto0203&pW=1078&pH=570).

⁴ HONCOVÁ, Jaroslava. *Kapitoly z dějin Říčany*. Říčany, 1997. bez ISBN, s. 289.

⁵ *Tabulka s místními cenami potravin k 1. 10. 1916*
příloha čís. 3 ze strany 10

Vybrané potraviny

Suroviny	Množství	Koruna	Halěr
<i>Chléb</i>	Kg	-----	45
<i>Rýže</i>	Kg	10	-----
<i>Kroupy</i>	Kg	-----	-----
<i>Fazole bílé</i>	Kg	3	60
<i>Kyselé zelí</i>	Kg	-----	56
<i>Sůl</i>	Kg	-----	34
<i>Cibule</i>	Kg	-----	80
<i>Česnek</i>	Kg	5	-----
<i>Máslo</i>	Kg	12	-----
<i>Vejce</i>	Kus	-----	30
<i>lih čistý</i>	Litr	6	-----
<i>povidla švestk.</i>	Kg	2	40
<i>Mák</i>	Kg	3	-----
<i>Kvasnice</i>	Kg	1	60
<i>Brambory</i>	Q	30	-----
<i>Petrolej</i>	Kg	-----	62
<i>Mýdlo jádrové</i>	Kg	12	-----

nejsou k dispozici

⁵ SOKA Praha-východ, Archiv města Říčany 1575-1945 (1951), MEDRUŇKA, Alois, Pamětní kniha městského jubilejního muzea v Říčanech 1914-1922, s. 149 – 150.

⁶ *Fotografie k srážce vlaků z 9. prosince 1916
příloha čís. 4 ze strany 11*

1.

2.

⁶ Sbirka Františka Kavky z Benešova

⁷ *Fotografie radošovické návsi
příloha čís. 5 ze strany 12*

⁸ *Fotografie Václava Budínského, řídicího učitele v Radošovicích (1873 – 1937)
příloha čís. 6 ze strany 13, poznámka v textu 23*

---

⁷ Sbirka Jaroslava Kabeláka.

⁸ SOKA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, z let 1937/1938, nestr.

⁹ *Tabulka s cenami běžných surovin z let 1919/1920
příloha čís. 7 ze strany 14*

Suroviny	Množství	Koruna	Halář
<i>maso</i>	Kg	30	-----
<i>máslo</i>	Kg	50-60	-----
<i>mouka</i>	Kg	6-8	-----
<i>brambory</i>	Kg	1	-----
<i>vejce</i>	Kus	1	90
<i>husa nekrmená</i>	-----	60-70	-----
<i>petrolej</i>	Litr	8-10	-----
<i>uhlí</i>	není k dostání		
<i>boty</i>	Jedny	300	-----
<i>slušná látka</i>	Metr	200	-----

¹⁰ *Fotografie míst, ještě před realizací vodní nádrže, nedatováno
příloha čís. 8 ze strany 26*

⁹ SOkA Praha-východ, Obecná škola Radošovice 1906-1953, neinventarizováno, Školní kronika 1906-1940, 1945-1953, zápis z let 1919/1920, nestr.

¹⁰ Sběrka Jaroslava Kabeláka.

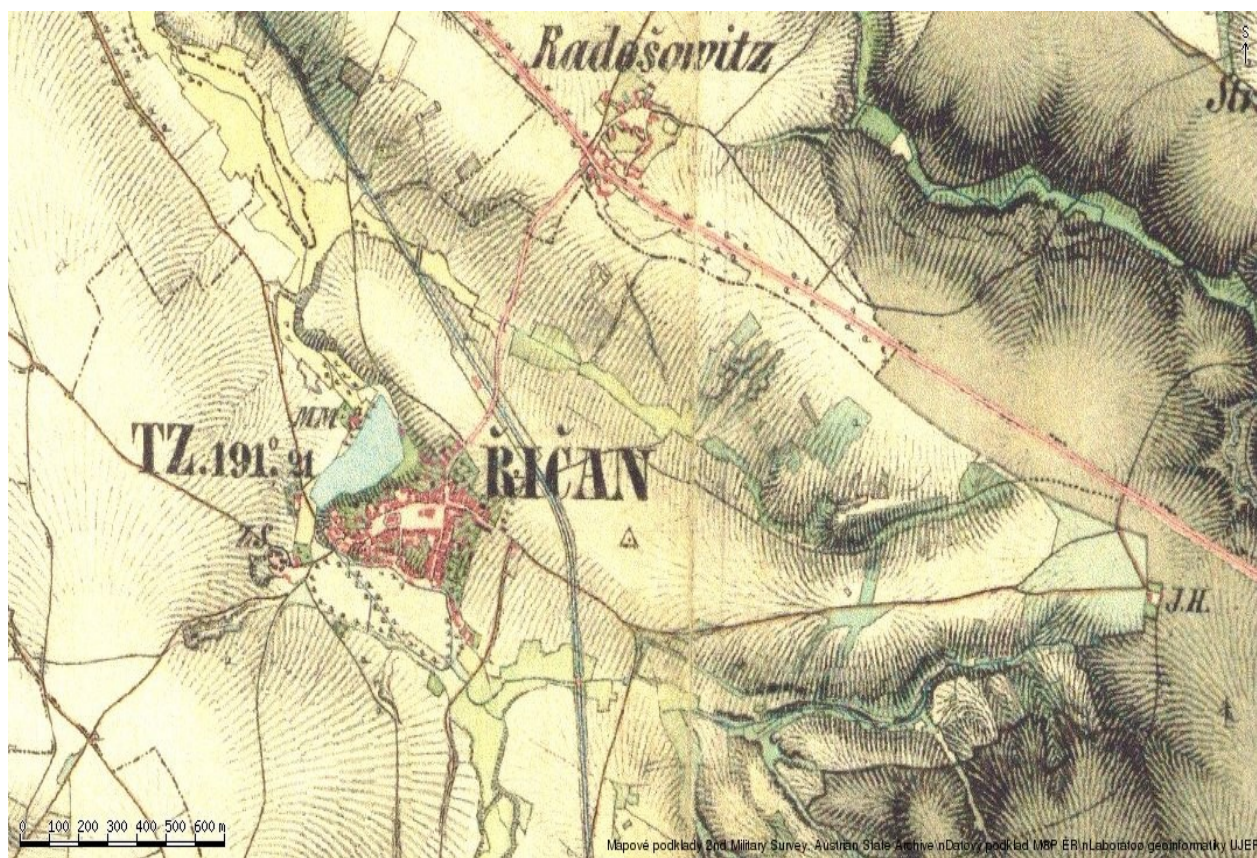

¹¹ *Základní mapa Radošovic s Jurečkem
příloha čís. 8 ze strany 26*

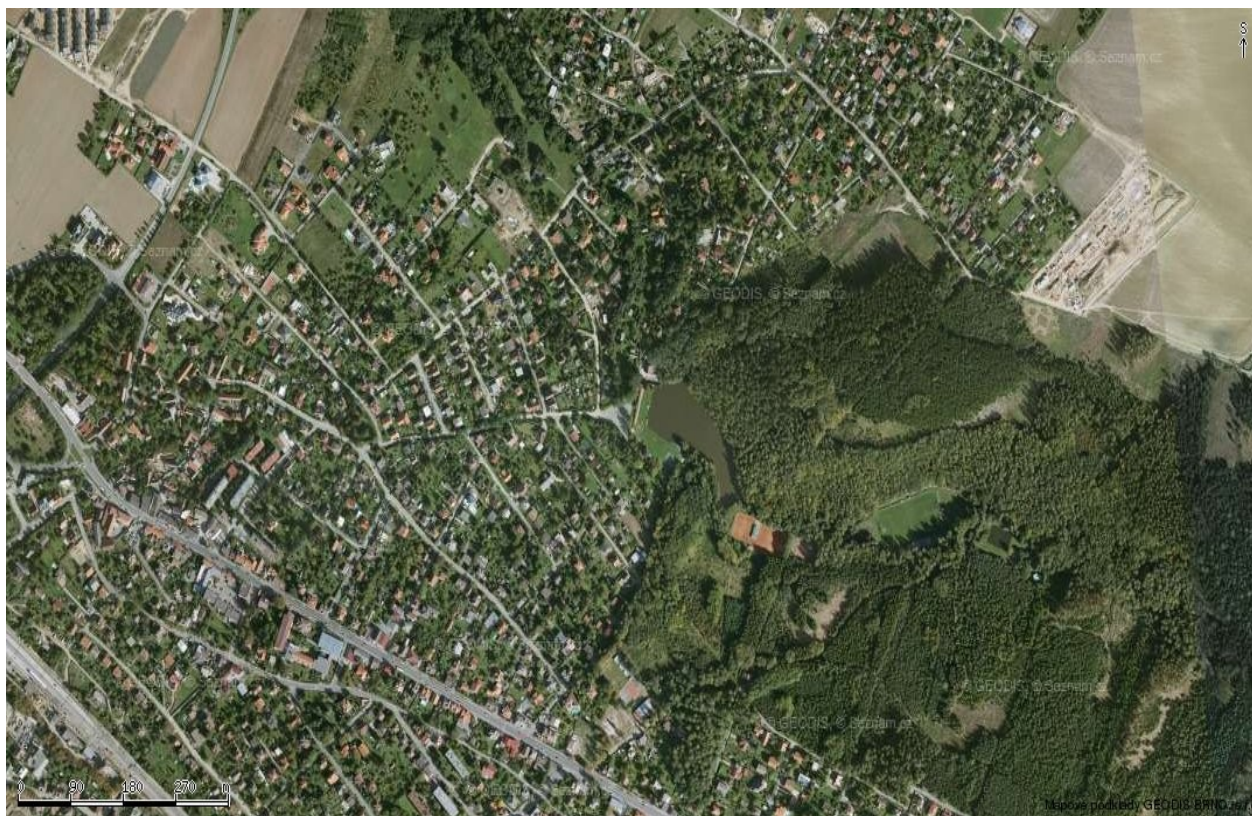
¹¹ PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z [www: <http://www.mapy.cz/printMap?mm=ZTfTcP&x=133635840&y=135641728&z=13&mapType=base-n,firmpoi,basepoi&pW=1078&pH=570>](http://www.mapy.cz/printMap?mm=ZTfTcP&x=133635840&y=135641728&z=13&mapType=base-n,firmpoi,basepoi&pW=1078&pH=570).

¹² *Historická mapa Radošovic s přiblížením na místa budoucího „Jurečku“ 1836 -1852 příloha čís. 8 ze strany 26*

¹² PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z www: <http://www.mapy.cz/printMap?mm=A&x=133635840&y=135615744&z=13&mapType=army2&pW=1078&pH=570>.

¹³ *Fotomapa Radošovic s „Jurečkem“
příloha čís. 8 ze strany 26*

¹³ PLANstudio s. r. o. *Mapy.cz* [online]. 2005, [cit. 2011-02-18]. Dostupné z [www: <http://www.mapy.cz/printMap?mm=F&x=133660352&y=135641728&z=14&mapType=ophoto&pW=1078&pH=570>](http://www.mapy.cz/printMap?mm=F&x=133660352&y=135641728&z=14&mapType=ophoto&pW=1078&pH=570).

¹⁴ Zázpis ze dne 2. listopadu 1926 o koupi pozemků od okolních obcí
příloha čís. 9 ze strany 26

pozemkové knihy v Praze ze dne 19. října 1930.
č. 5: 17.942-28.
Koupi pozemků v katastru obce Přelouč
na pozemky č. k. 673-1 polek ve výměře 14 a. 20 m
" " 673-2 " " " " " " 1 " 55 "
" " 432-1 les " " " " " " 3 ha 38 " 37 "
" " 424-1 stará holka
ve výměře " " " " " " 50 a.
dále pozemky z katastru obce Strašín
č. k. 423/2 louka ve výměře 16 a 90 m.
" " 673/3 polek ve výměře 1 a 55 "
díl " " 673-4 " " " " " " 4 " 38 "
" " " 432-93 ve výměře " " " " " " 7 " 96 les.
Koupi pozemků ve obci Přelouč
č. k. 421 pastva ve výměře 1 ha 28 a 80 m
" " " 423/2 louka " " " " " " 35 a 21 "
" " " 422-1 " " " " " " 16-90
bylo již dříve schváleno a schválením toho nabyla
jei. mocí práva Jotěz u všech vztahůch parcel.
To a bylo do té parcely schváleno i město je
poslední kupi z platným pozemkovým městem
v Praze v proložené dříve již uvedeném - označeném

¹⁴ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zázpis ze dne 2. listopadu 1926, nestr.

¹⁵*Nabídky na realizaci rybníku
příloha čís. 10 ze strany 28*

Počet	Názve firmy	Finanční nabídka (Kč)
<i>1.</i>	<i>Karel Mráček Závod dlaždičský</i>	370 832,-
<i>2.</i>	<i>Krutský a Rölzl Podnik staveb</i>	910 360,-
<i>3.</i>	<i>B.Ruml a B. Holzmann</i>	454 900,-
<i>4.</i>	<i>B. a J. Bořkovec</i>	296 950,-
<i>5.</i>	<i>Bukovský a Kottland</i>	411 620,-
<i>6.</i>	<i>František Krása</i>	269 400,-
<i>7.</i>	<i>V. Laciný</i>	304 990,-
<i>8.</i>	<i>Jan Matějovský</i>	290 325,-
<i>9.</i>	<i>František Vajgelt</i>	263 568,-
<i>10.</i>	<i>Karel Pavlát</i>	373 568,-
<i>11.</i>	<i>Antonín Souček</i>	276 246,-
<i>12.</i>	<i>Josef Větrovec</i>	272 832,-

---

¹⁵ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 3, Zápisy ze schůzí obecního výboru 1913-1933, zápis ze dne 30. července 1928, nestr.

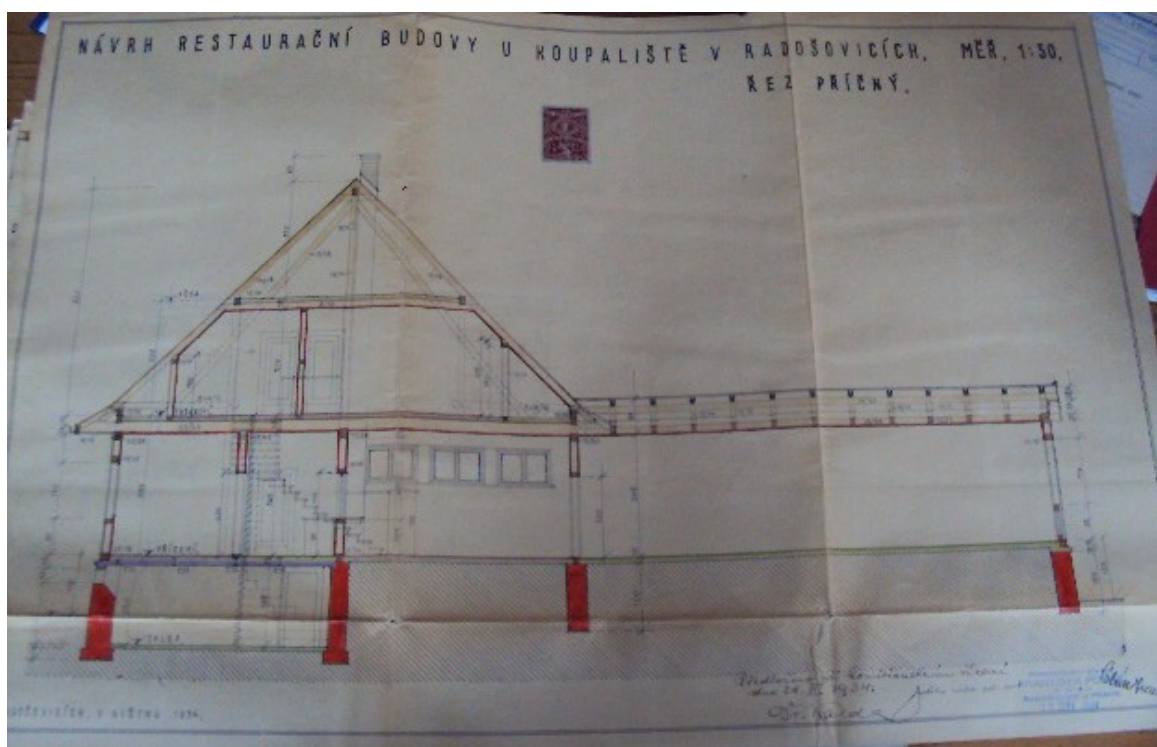
¹⁶*Nabídky stavitelů na realizaci restaurační budovy
příloha čís. 11 ze strany 36*

Počet	Název firmy	Finanční nabídka (Kč)
<i>1.</i>	<i>František Krása</i>	92 562,-
<i>2.</i>	<i>Antonín Kříž Říčany</i>	94 867,90,-
<i>3.</i>	<i>Václav Procházka</i>	31 380,-
<i>4.</i>	<i>Božena Krutská</i>	6 105,-
<i>5.</i>	<i>I. Josef Král, František Polák</i>	83 000,-
<i>6.</i>	<i>II. Josef Král, František Polák</i>	92 971,-

---

¹⁶ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in.č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 10. června 1934, nestr.

¹⁷ *Plány restaurace – příloha čís. 12 ze strany 37*

¹⁸ *Fotografie restaurace, bez data – příloha čís. 12 ze strany 37*

¹⁷ Archiv Stavebního odboru Říčany, Obecní restaurace čp. 231.

¹⁸ Sběrka fotografií koupaliště Jureček, sig. 7521/92, Fotografie budovy, uložena v Muzeu Říčany.

¹⁹*Tabulka s cenami za pana Mořice Jaroše
příloha čís. 13 ze strany 39, poznámka v textu 136*

Položka	Cena (Kč)
<i>vstup na koupaliště/1 os.</i>	1,-
<i>společná šatna/1 os.</i>	1,-
<i>kabinka/4 os. na sezonu</i>	200,-
<i>-, nad 4 os./ 1 den, 1 os.</i>	3,-
<i>kabinka/1 týden</i>	25,-
<i>kabinka/2 týdny</i>	50,-
<i>kabinka/3 týdny</i>	75,-
<i>kabinka/4 týdny</i>	100,-
<i>vstup děti do 10 let</i>	0,50,-
<i>společná šatna/1 dítě</i>	0,50,-

²⁰*Fotografie Karla Rybky s manželkou a dcerou na zahradě jejich domu, nedatována
příloha čís. 14 ze strany 40, poznámka v textu 143*

¹⁹ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, kar.7, in. č. 66, Spisy s předchozími nájemci, Smlouva pachtovní s Mořicem Jarošem, článek 9, nestr., bez data, přesto se jednalo o 17. srpen 1934, kdy proběhlo zasedání obecního zastupitelstva.

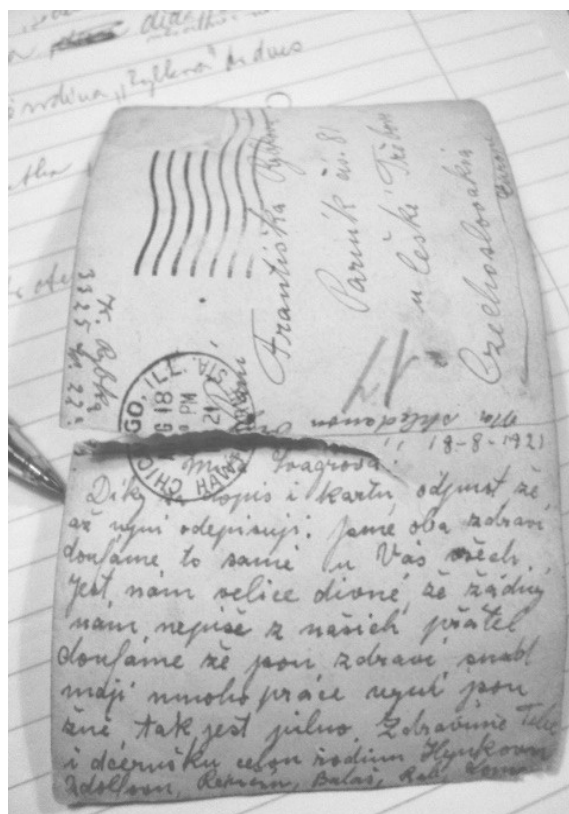
²⁰ Sběrka Jaroslava Kabeláka.

²¹ **Tabulka zájemců o pronájem koupaliště na Rokytcce v roce 1936**
příloha čís. 15 ze strany 40

Počet	Název firmy	Finanční nabídka (Kč)
1.	Šoušavá	18 000,-
2.	Hosbauer	18 000,-
3.	Vlach	10 000,-
4.	Freiwellig	18-20 000,-
5.	Kliner	18-20 000,-
6.	Jaroš	16 000,-
7.	Petrovický	10 000,-
8.	Pletichá	14 000,-
9.	Rybka	20 000,-

²² **Pohlednice zaslaná do Dlouhé Třebové ze dne 18. srpna 1921**
příloha čís. 16 ze strany 42

²¹ SOKA Praha-východ, Obecní úřad Radošovice 1862-1945, in. č. 4, Zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva 1934-1952, zápis ze dne 3. ledna 1936, nestr.

²² Sběrka Jaroslava Kabeláka.

²³ *Fotografie rodiny Jurečkových (zleva Marie Hochmanová, manželé Jurečkovi, „Maňka,“ a jejich maminka), dole fotografie manželů Jurečkových, bez data příloha čís. 17 ze strany 46*

---

²³ Sbirka Drahušky Široké rozené Ježkové.

**Do Radošovic každý rád
...leď jistě bude pospíchat!**

Tam je vše dobré, tam čeká dobré jídlo
a pití — pohoda a zábava. Proto z každého
okolí se chodí — i z Prahy se jezdí do

**Jurečkovy restaurace
v Radošovicích**

Od 1. října t. r. jí převzal a pěkně
znovuzřídil Ant. Jureček, bývalý
správce hostinské sodovkárny.

Je tam blízko z Radošovic a z
Říčana je tam krásná procházka.

Vozem jede tam z
Prahy za 25 min. (20 km).

Vlakem do Říčana
za 40 min. (dobré spo-
jení — vlak každou
hodinu).

U Jurečka si pochutnáte-
Jeho dobrá domácí kuchyně stane se v brzké
chvilce kraje a magnetem pro náročná.
Zachutná Vám tu vydatná masitá zvěř
přesnídáčka, znamenitý oběd i lepší večeře.
Jureček Vám přeje — choť to dokázal
velkými porcemi. K tomu skvělá
řízobí, pěkně vychlazeného piva,
či sklenku vína — a je Vám tak
blízko, že byste s někým se-
měšili. Mají tu i zmo-
sílou „spráskou“ kávu
se šlehačkou.

U Jurečka je veselo!

Na zasklené verandě při veselých jara intonacích
si pěkně na nově zřizovaném parketu. Tady najdete
všdy mládež, společnost, veselou zábavu. Těsně
melodie tančí sál večerem, intonací vešle zrov-
ná k silnému rozhovoru. Přijemně se tu sází,
čestný personál zrovna vyřte Vaše písně a oči.
Všude, ani se Vám nebude číhát opoždění to druhé-
množství, která je domovem v Jurečkově
restauraci.

Mělo vidět, kdo nejde, jak je mládež

**Ať přijдете kdykoli,
vždycky Vás skvěle pohostí**

**JUREČKOVA RESTAURACE
V RADOŠOVICÍCH**

Jedeme k Jurečkovi!

V rámci hlubokých lesů
v čarokrásné přírodě, silnou vůči silně je
Jurečkova restaurace.

Všechny krásy léta
se Vám tu nabízí. Hlavně polo-
žené radošovské lesy s říčnými
závlahami zrovna k výhledu a pro-
cházek — slunce po celý den
láká k opalování — žilná voda
se ve velkém lesním jezírku k ověř-
ovacímu koupání. Skokadino je
tu k dispozici! Se vysoký náhled,
na čisté prostředí je pama-
tován lodičkami. Neglevo! tu
je tam zrovna s hospoď, mají tu
vyhotovenou vyhraněnou kom-
pactě. Na celé léto můžete si
tu předplnit pohodlnou kabínu.
Koupání tu vyhovuje 100
lidem správně a ověřeno.

Toto přírodní jezírko pro svoje
dobrotu ryb je i cílem a
sílou rybařů.

**Až přijde
kouzelná zima**
můžete se skvěle klusát. —
Díky do zimy při sněhové
nepřízni můžete se tu veselit
votou leduvých parků či hračk
hockey.

Dobře se mít? Užít? Smát se?
Jurečkova restaurace

**Jak
se dostanete k Jurečkovi?**
Dobře — po pěkné železničské silnici,
Abyste tam byli — tady máte plánek:

Jureček se postará
o Váš výjezd — je to blízko parkoviště aut
— a Vaši spokojenost — znamenitou kuchyní
a skvělou zábavou. Dovede tu. Než přezá
restauraci, postará se o Váš výjezd po všech
složkách výjezdových leduvých. Navštivte
Jurečkovu restauraci, kde se dobře je a pře-
je — opatruje se levná cena. Přijďte již
brzy zrovna. Pěkně Vám zrovna a těší se na Váš

Antonín Jureček
nájemce koupaliště a restaurace
v Radošovicích.

**Do Radošovic
každý rád...**

²⁵ *Fotografie parkoviště za kabinkami koupaliště, bez data
příloha čís. 19 ze strany 59*

---

²⁵ Sběrka fotografií koupaliště „Jureček“, Fotografie parkoviště, sig. 615/84-101 uložena v Muzeu Říčany.

²⁶ **Jídelní lístek k vepřovým hodům ze dne 25. března 1955**
příloha čís. 20 ze strany 61

RESTAURACE A JÍDELNY

Restaurace Na koupališti v Radošovicích - 114.

CENOVÁ SKUPINA III. DNE 25. března 1955.

JÍDELNÍ LÍSTEK

In memoriam .....

Neděje se právě zřídka - napsal kdosi o prasatech - že toto individuum na první pohled činí dojem velmi nepěkný; nelíbí se nám jeho zevnějšek, jeho chování, snad jen posunky a hlas. Neopomeneme-li ale, postaviti se vzdor vši nechuti subjektivní na stanovisko objektivní, pak pochopíme záhy, jak nespravedlivá je nechuť taková, zakládající se na věcech zevnějších. Neboť pod skromným, protivným zevnějškem kryje se nitro velmi dobré. Nepříjemná zpustlost má příčiny jen v okolnostech zevnějších. Seznáme-li se konečně s osudy tohoto individua, rozehrějeme se snad i pro ně, ba možno, že vzbudí vřelé sympatie tato bytost, která tu sešla bez vlastní viny a jen proto, abyste si pochutnali.

200 sk	Ovarové kolínko s křenem	Kčs 4,05
100	Lahůdková tlačěnka s cibulí a octem	Kčs 3,80
<i>100</i>	<i>Hotá polévka s křenem</i>	
	Polévka jaternicová	Kčs 0,70
75	Jaternička opečená na sádle s křenem	Kčs
75	Jelítko opečené na sádle s křenem	Kčs
75	Jaternička se zelím a bramborem	Kčs
75	Jelítko se zelím a bramborem	Kčs
100	Vepřová pečeně se zelím, knedlík	Kčs
	<i>Jablíčekový guláš</i>	
100 sk	Vepřové žebírko na rožni - obložené, brambor	Kčs 7,55
<i>100</i>	<i>Smazání řízek</i>	
<i>150</i>	<i>Vepřová pažní</i>	
	Turecká káva	Kčs 2,70
	Čepujeme 10° láhvové pivo	Kčs 1,90

K přípravě všech jídel bylo použito vepřového sádla

JÍDELNÍ LÍSTEK SESTAVIL A JÍDLA PŘIPRAVIL VEDOUČÍ KUCHAR S. JUREČKOVÁ SE SVÝM KOLEKTIVEM

CENY, KTERÉ JSOU KONEČNÉ, PŘEKONTROLOVAL ODPOVĚDNÝ VEDOUČÍ S. JUREČKOVÁ.....

UVEDENÁ VÁHA MASA V SYROVÉM STAVU S POZNÁMKOU „SK“ SE ROZUMÍ S KOSTÍ

OTK 01-3591-53-1

²⁶ Sběrka Drahušky Široké rozené Ježkové.

²⁷ *Tabulka s cenami vstupného
příloha čís. 21 ze stran 61 a 63, viz poznámky v textu 215 a 221*

Letní sezona (Kč)		Zimní sezona (Kč)	
<i>Dospělí</i>	2,-	<i>Dospělí</i>	1,-
<i>Dítě</i>	1,-	<i>Dítě</i>	0,50,-
<i>Kabinka – sezona</i>	200,-		

²⁸ *Soubor fotografií dokumentující vyhlášenost zdejšího letoviska v letních měsících
příloha čís. 22 ze strany 62*

²⁷ VOJTĚCH, Jaroslav. *Náš rozhovor o Jurečku*. In *Říčanský kurýr*. č. 9, 1997, s. 16. bez ISSN.

²⁸ Sběrka Vladana Ježka.

²⁹ *Soubor fotografií dokumentujících vyhlášenost zdejšího letoviska v zimních měsících
příloha čís. 22 ze strany 62*

---

²⁹ Sbíрка Vladana Ježka.

³⁰ *Současné fotografie „Jurečku“ ze dne 1. června a 31. prosince 2009
příloha čís. 23 ze strany 65, poznámka v textu 223*

---

³⁰ Sbíрка Štěpána Vydraře.

RESUMÉ

The aim of this bachelor thesis was to summarize the current knowledge about a significant holiday resort of the 1920's and 30's in Radošovice, today Říčany, from its beginnings till the departure of Mr. Antonín Jureček with his family in 1958. The chosen methods as well as collected and scrutinized evidence (archives, literature) were gradually revealing the reasons of forming the dam and later the restaurant, the realization process of this expensive project and the benefits for the village.

These benefits were indisputable thanks to the leadership of Mr. Antonín Jureček and his family. Many people both from the surroundings and Prague were coming here. There were also celebrities like actors, scientists, lawyers, factory owners and so on.

To make this thesis complete I paid attention to the history of Radošovice and Říčany, which were united in 1953, as well as getting to know the forerunners of Antonín Jureček, Jaroš Mořic and Karel Rybka.

The examined archives confirmed that the chosen year 1958 really was a breakthrough for this place. After more than 20 years of a responsible and high quality care of the swimming pool and the restaurant, Mr. Jureček left. What followed was an attitude leading to the break up of the complex. Not long ago, the complex was completely renovated and since 2009 it has been serving to the swimming pool visitors and restaurant guests.